

Lovforslag nr. L. 79. Fremsat den 17. november 1978 af miljøministeren.

Forslag

til

Lov om kemiske stoffer og produkter.

Kapitel 1.

Formål og område.

§ 1. Denne lov har til formål at forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra kemiske stoffer og produkter.

§ 2. Loven skal sikre, at der tilvejebringes fornødne oplysninger om kemiske stoffer og produkter, der sælges her i landet, og sikre, at der kan foretages regulering af salg og anvendelse af de kemiske stoffer og produkter, som er eller på grundlag af foreliggende undersøgelser eller erfaringer formodes at være farlige for sundheden eller skadelige for miljøet.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af arten og omfanget af de foranstaltninger, der træffes i medfør af denne lov for at forebygge miljøskader, skal der på den ene side lægges vægt på den skade på miljøet, som stoffet eller produktet kan medføre, og på den anden side de tekniske og økonomiske konsekvenser, herunder de omkostninger, sådanne foranstaltninger medfører såvel for samfundet som helhed som for de berørte producenter, importører og brugere.

§ 3. Ved kemiske stoffer forstås grundstof og deres forbindelser, således som de forekommer naturligt eller industrielt fremstillet.

Stk. 2. Ved kemiske produkter forstås såvel opløsninger som faste, flydende eller luftformige blandinger af to eller flere kemiske stoffer.

§ 4. Lovens regler om salg gælder også udbud til salg, opbevaring i salgsøjemed, til-

bud og enhver overgivelse til andre mod eller uden vederlag.

Stk. 2. Lovens regler om fremstilling gælder også opblanding, fortynding, imprægnering, omhældning og pakning.

§ 5. Miljøministeren kan bestemme, at produkter, hvis egenskaber er betinget af et indhold af virus, bakterier, svampe eller andre mikroorganismer, helt eller delvist skal være omfattet af lovens bestemmelser.

Stk. 2. Ministeren kan ligeledes bestemme, at særlige organismer, der anvendes i stedet for kemiske stoffer og produkter til formål inden for lovens område, helt eller delvist skal være omfattet af bestemmelserne i kapitel 7.

§ 6. Ministeren kan bestemme, at nærmere angivne kemiske stoffer og produkter delvist skal være undtaget fra lovens bestemmelser, ligesom ministeren i særlige tilfælde kan tildele, at loven fraviges.

§ 7. De bestemmelser, der efter anden lovgivning gælder for kemiske stoffer og produkter, berøres ikke af denne lov, som kun anvendes på kemiske stoffer og produkter i det omfang, hvor anden lovgivning ikke indeholder bestemmelser herom.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 3 finder anvendelse, selv om der i anden lovgivning er fastsat regler om anmeldelse af kemiske stoffer. Kapitel 3 gælder dog ikke for kemikalieaffald eller for kemiske stoffer, der udelukkende sælges, importeres eller anvendes som eller i lægemidler, som tilsætningsstoffer til levnedsmidler eller som tilsætningsstoffer

til foderstoffer, med mindre ministeren bestemmer andet.

§ 8. Loven gælder ikke for kemiske stoffer og produkter, der eksporteres, med mindre ministeren bestemmer andet. Bestemmelserne i kapitel 3 gælder dog også for sådanne stoffer og produkter.

Stk. 2. Loven gælder ikke for kemiske stoffer og produkter, der er fremstillet i udlandet, og som kun føres gennem landet som transitgods eller oplagres her i landet som transitgods.

§ 9. Inden miljøministeren fastsætter regler i medfør af loven, forhandler ministeren med de nærmest interesserede landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer, herunder arbejdsmarkedet parter, og de kommunale organisationer.

Kapitel 2.

Almindelige bestemmelser.

§ 10. Enhver producent eller importør af et kemisk stof eller produkt skal skaffe sig de oplysninger om sammensætning, egenskaber og virkninger, som er nødvendige for at vurdere, hvilke foranstaltninger der skal træffes for at forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra stoffet eller produktet. Producenten eller importøren skal sørge for, at forhandlere og brugere i fornødent omfang får kendskab til stoffets eller produktets egenskaber og virkninger og til eventuelle sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 2. Enhver forhandler eller bruger af et kemisk stof eller produkt skal følge de anvisninger, der måtte være givet for forsvarlig omgang med eller anvendelse af stoffet eller produktet.

Stk. 3. Et kemisk stof eller produkt må ikke sælges under omstændigheder, der er egnet til at vildlede brugerne med hensyn til stoffets eller produktets anvendelse eller med hensyn til den risiko, der kan være forbundet med stoffet eller produktet.

Kapitel 3.

Anmeldelse af kemiske stoffer.

§ 11. Et nyt kemisk stof må ikke sælges eller importeres, før producenten eller importøren har foranstaltet undersøgelser til at

belyse stoffets virkninger på sundheden og miljøet, jfr. § 13.

Stk. 2. Et kemisk stof anses for nyt, når det ikke inden den 1. april 1980 har været solgt her i landet eller importeret her til landet enten som et kemisk stof eller som bestanddel af et kemisk produkt.

Stk. 3. De bestemmelser, der gælder for et nyt kemisk stof, anvendes også på et kemisk stof, som inden den 1. april 1980 har været solgt her i landet eller importeret her til landet, hvis det efter denne dato sælges eller importeres til væsentligt ændret anvendelse eller i væsentligt forøgede mængder.

§ 12. Enhver producent eller importør, der vil sælge eller importere et nyt kemisk stof, jfr. § 11, skal indgive anmeldelse herom efter regler fastsat af miljøministeren.

Stk. 2. Anmeldelsespligten omfatter ikke det anmeldte stof, som efter videresalg anvendes til at fremstille et kemisk produkt.

Stk. 3. Stoffet eller produktet må tidligst sælges eller importeres en måned efter, at anmeldelsen er modtaget, jfr. dog § 14, stk. 2.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke gælder for nærmere angivne nye stoffer, der sælges eller importeres i små mængder.

§ 13. Anmeldelse efter § 12, stk. 1, skal indeholde oplysninger om:

- 1) stoffets navn og kemiske identitet, indhold af urenheder, den årlige mængde af stoffet, der påtænkes solgt eller importeret, den eller de påtænkte anvendelser af stoffet,
- 2) metoder til stoffets påvisning, nødvendige forsigtighedsforanstaltninger, bortskaffelsesmuligheder samt
- 3) foretagne undersøgelser med angivelse af de anvendte undersøgelsesmetoder vedrørende stoffets fysiske og kemiske egenskaber og vedrørende dets mulige skadelige virkning på sundheden og miljøet.

Stk. 2. På grundlag af de foretagne undersøgelser skal anmeldelsen indeholde forslag til eventuel klassificering og mærkning af stoffet, jfr. kapitel 4.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om anmeldelsens indhold og form, herunder om, at anmeldelsen indgives på et særligt skema.

§ 14. Ministeren skal inden udløbet af den i § 12, stk. 3, nævnte frist påse, at anmeldelsen opfylder kravene efter § 13.

Stk. 2. Hvis en anmeldelse er mangelfuld eller fejlagtig kan ministeren påbyde, at stoffet eller produktet tidligst må sælges eller importeres 1 måned efter, at de oplysninger, som anmeldelsen skal indeholde efter § 13, er modtaget.

§ 15. Et kemisk stof, som er anmeldt efter § 12, stk. 1, må kun sælges under den klassificering og med den mærkning, som er foreslået ved anmeldelsen, medmindre ministeren påbyder anden klassificering og mærkning.

§ 16. Enhver producent eller importør af et kemisk stof, som er anmeldt efter § 12, stk. 1, skal underrette ministeren om væsentlige ændringer i eller tilføjelser til de allerede indsendte oplysninger.

§ 17. Ministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse indgivet i et andet land inden for De Europæiske Fællesskaber på visse betingelser kan sidestilles med anmeldelse her i landet.

§ 18. Ministeren kan fastsætte regler om undersøgelse og anmeldelse af grupper af kemiske stoffer, der ikke skal anmeldes efter § 12, stk. 1, herunder regler om, hvilke oplysninger der skal ledsage anmeldelsen.

Kapitel 4.

Klassificering, emballering, mærkning og opbevaring af farlige stoffer og produkter m. v.

§ 19. Enhver producent eller importør af et kemisk stof eller produkt skal forud for salg eller import heraf skaffe sig sådanne oplysninger om stoffets eller produktets egenskaber og virkninger, at han kan klassificere, emballere og mærke det efter regler i denne lov og efter regler fastsat i henhold til loven.

§ 20. Miljøministeren fastsætter regler om, på hvilket grundlag et kemisk stof eller produkt skal betragtes som farligt.

Stk. 2. Farlige stoffer og produkter klassificeres i fareklasserne: eksplosiv, brandnæ-

rende, let antændelig, antændelig, giftig, ætsende, sundhedsskadelig og lokalirriterende.

Stk. 3. Ministeren kan ændre antallet af fareklasser og deres betegnelse.

§ 21. Ministeren kan udarbejde en liste over farlige stoffer med angivelse af, hvilken fareklasse og hvilke krav til risikoangivelser og sikkerhedsforskrifter der gælder for hvert stof på listen.

§ 22. Et farligt stof eller produkt må kun sælges i en stærk, hel og forsvarligt tillukket emballage, der er forsynet med særlig mærkning på dansk, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om emballering af farlige stoffer og produkter samt af stoffer og produkter, som skal godkendes efter § 33, herunder regler om udformning af emballage samt om, at bestemte emballagematerialer og -typer skal anvendes, og at sådan emballage ikke må anvendes til andre varer.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om mærkning af emballagen, herunder regler om anvendelse af risikoangivelser, sikkerhedsforskrifter, indholdsdeklarationer, etiketter og brugsanvisninger samt om, hvilke andre sprog der i særlige tilfælde kan anvendes ved mærkning.

Stk. 4. Ministeren kan i øvrigt fastsætte regler om mærkning af andre end de i § 3, stk. 2, nævnte produkter, der indeholder kemiske stoffer, såfremt disse stoffers egenskaber gør en sådan mærkning påkrævet.

§ 23. Ministeren kan fastsætte regler om opbevaring af farlige stoffer og produkter samt af stoffer og produkter, som skal godkendes efter § 33.

Kapitel 5.

Salg m. v. af giftige stoffer og produkter.

§ 24. Kemiske stoffer og produkter, som efter § 20 er klassificeret som giftige, må kun sælges i detailhandel af forhandlere, der af miljøministeren på nærmere fastsatte vilkår har fået tilladelse hertil.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at en tilladelse efter stk. 1 betinges af, at forhandleren betaler afgift til dækning af tilsyn

og kontrol med, at vilkårene for tilladelsen overholdes.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder ikke for apoteker.

§ 25. Giftige stoffer og produkter må sælges til og af følgende virksomheder:

- 1) a) sygehuse,
- b) videnskabelige og tekniske laboratorier, som drives af staten, amtskommunerne eller kommunerne,
- c) teknologiske serviceinstitutioner, der er godkendt af handelsministeren,
- d) laboratorier og institutioner, der er autoriseret af statens tekniske prøvenævn, og
- e) virksomheder, der i henhold til lægemiddelloven har sundhedsstyrelsens tilladelse til at fremstille og forhandle lægemidler,
- 2) virksomheder, som fremstiller giftige stoffer eller produkter, anvender giftige stoffer eller produkter ved fremstilling af produkter af enhver art eller anvender giftige stoffer eller produkter som hjælpemidler i virksomheden, og som har givet meddelelse herom til arbejdstilsynet,
- 3) virksomheder, som importerer eller sælger giftige stoffer og produkter en gros, og som har givet meddelelse herom til kemikaliekontrollen, og
- 4) de i stk. 1, nævnte forhandlere, dog kun for så vidt angår de giftige stoffer og produkter, som er omfattet af tilladelsen.

§ 26. Giftige stoffer og produkter må ikke sælges til personer under 18 år.

Stk. 2. Kun apoteker og de i § 24, stk. 1, nævnte forhandlere må sælge giftige stoffer eller produkter til personer over 18 år.

Stk. 3. Salg må kun ske, såfremt der afleveres en særlig rekvisition om udlevering af stoffet eller produktet til et nærmere angivet ikke-lægeligt formål. Rekvisitionen skal af politiet være forsynet med en påtegning om, at politiet tillader udlevering til det angivne formål.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om rekvisitionernes form og indhold. Ministeren kan endvidere fastsætte retningslinjer for politiets påtegning af rekvisitionerne samt fastsætte regler om, at politiets påtegning i visse tilfælde ikke kræves.

§ 27. Giftige stoffer og produkter må ikke overlades til personer, som antages at ville forvolde skade på sig selv eller deres omgivelser hermed.

§ 28. Ministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang de i § 25 nævnte virksomheder skal føre, opbevare og forevise fortegnelse over modtagerne af giftige stoffer og produkter, samt i hvilket omfang rekvisitioner som nævnt i § 26, stk. 3 skal opbevares.

§ 29. For salg af giftige stoffer og produkter, som skal godkendes efter § 33, kan ministeren fastsætte andre regler end dem, der er fastsat i §§ 25–28.

Kapitel 6.

Begrænsning af forekomst og anvendelse af kemiske stoffer. Kemiske produkters sammensætning.

§ 30. Når det findes nødvendigt for at sikre, at et kemisk stof ikke indbærer fare for sundheden eller medfører skade på miljøet, kan miljøministeren træffe bestemmelse eller fastsætte regler om begrænsning i eller forbud mod salg, import og anvendelse af stoffet. Der kan herunder stilles krav til stoffets renhed.

§ 31. For at sikre at et kemisk produkt ikke indebærer fare for sundheden eller medfører skade på miljøet, kan ministeren fastsætte regler om sammensætningen af produktet. Der kan herunder fastsættes regler om, i hvilket omfang kemiske stoffer, også som urenheder, må forekomme i produktet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om produktets mikrobiologiske renhed.

§ 32. Ministeren kan fastsætte regler, hvorefter der til særlige formål eller i bestemte produkter kun må anvendes kemiske stoffer, der er tilladt til sådanne formål eller i sådanne produkter. Der kan stilles krav til de tilladte stoffers renhed og koncentration.

Stk. 2. Ministeren kan udfærdige fortegnelse over de tilladte stoffer og deres anvendelse.

Kapitel 7.

Godkendelse af kemiske stoffer og produkter til særlige formål.

§ 33. Et kemisk stof eller produkt, som anvendes til et formål, der er nævnt i bilaget til loven, skal før salg, import eller anvendelse af stoffet eller produktet være godkendt af miljøministeren.

Stk. 2. Ministeren kan foretage ændringer i bilaget.

§ 34. Ansøgningen om godkendelse efter § 33 skal indeholde sådanne oplysninger om stoffets eller produktets anvendelsesformål, sammensætning og mulige virkning på sundheden og miljøet, at de fornødne vilkår for godkendelsen kan fastsættes.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang der for bekæmpelsesmidler skal være foretaget afprøvning af midlernes effektivitet.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke oplysninger en ansøgning skal indeholde. Det kan bestemmes, at en ansøgning skal indgives på et særligt skema.

§ 35. Godkendelse kan meddeles på nærmere fastsatte vilkår om stoffets eller produktets indhold, mængde, salg, import, emballering, reklamering og mærkning med forskrifter for anvendelse og opbevaring m. v.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsesordningen, herunder hvordan der må reklameres for et godkendt stof eller produkt.

Stk. 3. Forskrifter efter stk. 1 for anvendelse og opbevaring af det godkendte stof eller produkt kan bekendtgøres ved gengivelse heraf på emballagen efter ministerens nærmere bestemmelser.

§ 36. Ministeren kan fastsætte regler om, at godkendelse betinges af, at producenten og importøren betaler afgift til dækning af udgifterne ved den godkendende myndigheds virksomhed og ved tilsyn og kontrol med, at vilkårene for godkendelsen overholdes.

§ 37. Enhver producent eller importør af et kemisk stof eller produkt, som er godkendt efter § 33, skal underrette ministeren

om væsentlige ændringer i eller tilføjelser til de allerede indsendte oplysninger.

§ 38. En godkendelse kan tilbagekaldes, såfremt vilkårene herfor overtrædes, eller nye oplysninger skønnes at gøre det nødvendigt.

Stk. 2. En godkendelse skal straks tilbagekaldes, såfremt det konstateres, at det pågældende kemiske stof eller produkt medfører alvorlig fare for sundheden eller miljøet.

Kapitel 8.

Oplysnings- og undersøgelsespligt.

§ 39. Enhver producent, importør eller forhandler af et kemisk stof eller produkt skal efter anmodning fra miljøministeren eller tilsynsmyndighederne, jfr. § 47, give de oplysninger om stoffet eller produktet, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for myndighedernes administration af loven.

§ 40. Såfremt der er grund til at antage, at et kemisk stof eller produkt har sundhedsfarlige eller miljøskadelige virkninger, skal enhver producent eller importør af det pågældende stof eller produkt efter anmodning fra ministeren foretage eller lade foretage de nødvendige undersøgelser til belysning af sådanne virkninger.

§ 41. Enhver producent eller importør af et kemisk stof, som er anmeldt efter § 12, stk. 1, eller af et kemisk stof eller produkt, hvorom ansøgning om godkendelse er indgivet efter § 33, skal efter anmodning fra ministeren foretage eller lade foretage yderligere undersøgelser end allerede krævet efter § 13 eller § 34.

Stk. 2. Yderligere undersøgelser kan også kræves, såfremt ministeren i henhold til § 18 fastsætter regler om undersøgelse og anmeldelse af grupper af stoffer, der ikke skal anmeldes efter § 12, stk. 1.

§ 42. Ministeren kan fastsætte regler om, at producenter og importører af kemiske stoffer eller produkter skal oplyse arten og mængden af de stoffer eller produkter, de sælger eller importerer, samt hvilken sammensætning, produkterne har.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at myndigheder efter anmodning skal oplyse, hvilke producenter og importører der sælger eller importerer nærmere angivne kemiske stoffer og produkter, og i hvilken mængde.

§ 43. Ministeren kan bestemme eller fastsætte regler om, at analyser og undersøgelser af kemiske stoffer og produkter skal udføres efter bestemte metoder og foretags på statslige eller autoriserede laboratorier og institutioner. Der kan fastsættes regler om, at der skal betales afgift for analyse- og undersøgelsesarbejde foretaget af statslige laboratorier og institutioner.

Kapitel 9.

Sagkyndige råd.

§ 44. Miljøministeren nedsætter sagkyndige råd, som rådgiver myndighederne i spørgsmål om kemiske stoffer og produkter. Der kan fastsættes regler om, i hvilket omfang sådanne råd skal udtale sig, inden der træffes beslutning i visse sager.

Kapitel 10.

Myndighederne.

§ 45. Miljøministeren kan henlægge sine opgaver efter loven til miljøstyrelsen eller andre statslige myndigheder og institutioner. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til klage over disse myndigheders afgørelser, herunder at disse myndigheder har den endelige administrative afgørelse i sådanne sager.

Stk. 2. Ved varetagelsen af de opgaver, der påhviler ministeren, bistås denne af miljøstyrelsen, kemikaliekontrollen og statens levnedsmiddelinstitut. Efter forhandling med pågældende minister kan miljøministeren fastsætte regler om, i hvilket omfang arbejds-tilsynet, sundhedsstyrelsen, embedslægerne, toldvæsenet og politiet medvirker ved varetagelsen af opgaver efter loven.

§ 46. Ministeren kan bemyndige kommunalbestyrelser til hos detailhandlere og lignende at føre tilsyn med, at loven og de i henhold til loven fastsatte regler overholdes.

§ 47. Ministeren kan fastsætte regler om den tilsyns- og kontrolvirksomhed, som de i § 45 og § 46 nævnte myndigheder skal udø-

ve, og om samvirket mellem myndighederne i øvrigt.

§ 48. Tilsynsmyndighederne kan meddele påbud eller forbud, når der konstateres overtrædelse af loven og af regler fastsat i henhold til loven.

§ 49. Tilsynsmyndighederne og personer, der af disse myndigheder er bemyndiget dertil, har uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter og transportmidler for at tilvejebringe oplysninger til brug for beslutninger efter loven eller regler fastsat i henhold til loven.

Stk. 2. Politiet yder bistand hertil efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem miljøministeren og justitsministeren.

§ 50. Tilsynsmyndighederne kan åbne emballage og udtage prøver til nærmere undersøgelse uden vederlag. Kvittering for modtagelsen skal udfærdiges efter begæring. Producenten eller importøren af den udtagne prøve er forpligtet til at godtgøre en detailforhandler prøvens fakturapris mod forevisning af kvitteringen.

§ 51. Kommunalbestyrelserne har pligt til at give ministeren eller den myndighed, ministeren bestemmer, alle oplysninger vedrørende tilsyns- og kontrolvirksomheden.

§ 52. Tilsynsmyndighedernes afgørelser meddeles skriftligt og skal indeholde oplysninger om, til hvilken myndighed afgørelsen kan påklages, samt fristen herfor.

Stk. 2. Omfatter afgørelsen et påbud eller et forbud, skal der i afgørelsen være fastsat en frist for afgørelsens efterkommelse.

§ 53. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Klage indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Denne sender klagen til klagemyndigheden ledsaget af det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Klagemyndigheden kan indtil 6 måneder efter afgørelsen se bort fra overskridelse af klagefristen, når overskridelsen af særlige grunde er undskyldelig.

§ 54. En klage har opsættende virkning, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger, eller klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan dog, når særlige sundhedsmæssige grunde taler derfor, samtidig med påbudet eller forbudet bestemme, at dette skal efterkommes uanset klage. Selvom også denne beslutning påklages, skal påbudet eller forbudet efterkommes, indtil klagemyndigheden bestemmer andet.

Kapitel 11.

Ankenævnet.

§ 55. Det miljøankenævn, der er nedsat i henhold til lov om miljøbeskyttelse, er klageinstans for administrative afgørelser i henhold til denne lov i det omfang, det er fastsat i § 56.

Stk. 2. Nævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktion om den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 3. Ved behandling af klagesager medvirker sagkyndige medlemmer, der beskikkes af miljøministeren for 4 år ad gangen efter indstilling fra

- 1) Industrirådet samt fra Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Dansk Erhvervsgartnerforening i forening.
- 2) miljøstyrelsen og direktoratet for arbejdstilsynet i forening.

Stk. 4. Nævnet kan i øvrigt tilkalde sagkyndige til at afgive vejledende udtalelser.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ankenævnets sammensætning og virksomhed ved behandlingen af sager i henhold til denne lov.

§ 56. Til miljøankenævnet kan påklages afgørelser om påbud eller forbud efter § 30 samt afgørelser efter kapitel 7 truffet som 1. instans af ministeren eller den, han bemyndiger hertil.

Stk. 2. I regler, der fastsættes i henhold til kapitel 3, 6 og 7, kan det bestemmes, at afgørelser truffet som 1. instans af ministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan påklages til miljøankenævnet.

§ 57. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. En klage til miljøankenævnet har opsættende virkning, medmindre nævnet bestemmer andet.

Kapitel 12.

Tavshedspligt.

§ 58. Myndigheder og personer, der udfører opgaver efter loven, samt enhver, der i øvrigt yder bistand hertil, er underkastet tavshedspligt efter borgerlig straffelovs § 152 og § 264 b.

Kapitel 13.

Straf og ikrafttræden m. v.

§ 59. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 1 år den, der

- 1) overtræder § 10, stk. 3, § 11, stk. 1, § 12, stk. 3, jfr. stk. 1, § 15, § 16, § 19, § 22, stk. 1, § 25, § 26, stk. 1-3, § 27 eller § 37,
- 2) undlader at indhente tilladelse efter § 24, stk. 1, eller at indhente godkendelse efter § 33, stk. 1,
- 3) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse efter § 24, stk. 1, eller til en godkendelse efter § 35, stk. 1,
- 4) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter § 14, stk. 2, § 15, § 30 eller § 48,
- 5) undlader at meddele oplysninger efter § 39, at foretage undersøgelser som nævnt i § 40 og § 41 eller at afgive prøver efter § 50,
- 6) undlader at klassificere og mærke et farligt stof i overensstemmelse med kravene i den liste, der udarbejdes i henhold til § 21,
- 7) overtræder forskrifter bekendtgjort på emballagen til et godkendt stof eller produkt, jfr. § 35, stk. 3,
- 8) modvirker adgang til en ejendom i strid med § 49 eller
- 9) ved uforsvarlig omgang med farlige stoffer og produkter udsætter menneskers eller husdyrs liv eller sundhed for fare.

§ 60. For overtrædelse af § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 26, stk. 1 og stk. 3, § 27, § 33, stk. 1, og § 35, stk. 1, kan der pålægges en producent, en importør eller en virksomheds ejer eller bruger bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes denne som for-

F. t. l. om kemiske stoffer og produkter.

sættelig eller uagtsom. For bødeansvar fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 61. I regler, der udstedes i henhold til § 17, § 18, § 22, stk. 2-4, § 23, §§ 28-32, § 35, stk. 2, § 42 og § 43, kan der fastsættes straffen af bøde, af bøde eller hæfte eller af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 1 år for overtrædelse af bestemmelser i reglerne. I regler, der udstedes i henhold til § 22, stk. 2-4, § 23, § 28 og § 29, kan der fastsættes bødeansvar for en producent, en importør eller en virksomheds ejer eller bruger, selvom overtrædelsen ikke kan tilregnes denne som forsættelig eller uagtsom. For sådant bødeansvar fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 62. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber, anpartsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 63. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 72 og 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 64. Staten har udpantningsret for afgifter efter § 24, stk. 2, § 36 og § 43.

§ 65. Loven træder i kraft den 1. april 1980.

§ 66. Følgende lovbestemmelser ophæves, jfr. dog § 67 og § 68:

- 1) Lov nr. 118 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst.
- 2) Lov nr. 119 af 3. maj 1961 om gifte og sundhedsfarlige stoffer. Tidspunktet for ophævelsen af § 8 og § 11 fastsættes dog af miljøministeren.
- 3) § 7 i lov nr. 372 af 13. juni 1973 om miljøbeskyttelse.
- 4) § 8 i lov nr. 120 af 3. maj 1961 om udryddelse af rotter.

§ 67. Regler, der er fastsat i henhold til de i § 66 nævnte lovbestemmelser, forbliver i kraft, indtil de afløses af regler fastsat i henhold til denne lov. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

§ 68. Afgørelser truffet efter de regler, der er nævnt i § 66 og § 67, bevarer deres gyldighed, indtil der efter denne lov eller regler fastsat i henhold til denne lov træffes ny afgørelse. Overtrædelse af sådanne afgørelser straffes efter de hidtil gældende regler.

§ 69. Sager, der ved lovens ikrafttræden er under behandling ved giftnævnet, overgår til behandling efter reglerne i denne lov.

§ 70. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som følger af de særlige grønlandske forhold.

Liste over kemiske stoffer og produkter, som er omfattet af lovens kapitel 7.

I. Bekæmpelsesmidler.

A. Kemiske stoffer og produkter, som er bestemt til bekæmpelse af

- a. plantesygdomme,
- b. træødelæggende svamp,
- c. uønsket plantevækst,
- d. algevækst,
- e. slimdannende organismer i papirmasse,
- f. følgende laverestående dyr:
  1. dyr, der må anses som skadelige for nytte- og kulturplanter,
  2. utøj hos husdyr, herunder stuefugle,
  3. skadedyr i korn, kornprodukter, foderstoffer og frø,
  4. tekstilskadedyr,
  5. skadedyr i tømmer og træværk,
  6. insekter, snegle, mider og lignende, og
  7. regnorme, og
- g. følgende pattedyr: kaniner, mosegrise, muldvarpe, mus og rotter.

B. Afskrækningsmidler.

Kemiske stoffer og produkter, som er bestemt til at forebygge skader, der forårsages af de under A, f. og g. nævnte skadedyr samt af vildtlevende pattedyr og fugle, eller bestemt til at holde disse dyr borte fra steder, hvor de ikke er ønskede.

C. Plantevækstreguleringsmidler.

Kemiske stoffer og produkter, som uden at være egentlige plantenæringsstoffer eller grundforbedringsmidler er bestemt til at regulere planters vækst eller udvikling eller frøenes modning, så som

- a. nedvisningsmidler,
- b. respirations- og spiringshæmmere
- c. vækstretdningsstoffer
- d. roddannere
- e. blomster- og frugtdannere
- f. spiringsfremmere
- g. blomstringssinkere
- h. udtyndingsstoffer
- i. hold-faststoffer
- j. podehjælpere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

I. Indledning.

I den redegørelse om produktvurdering, som miljøministeren gav folketinget den 22. november 1977 (Folketingstidende, spalte 2305-2316), fremgik det, at regeringen i efteråret 1978 ville fremsætte et forslag til en ny lovgivning om kemiske stoffer og produkter. Miljøministerens redegørelse var bilagt en redegørelse fra miljøstyrelsen om vurdering af kemiske stoffer og produkter, hvori der blev givet en mere detaljeret beskrivelse af problemerne.

Der er i de senere år gennemført en række love, der har haft til formål at forhindre, at væksten i produktion og forbrug og den hurtige fremkomst af nye produktionsmetoder og produkter skulle øge risikoen for, at mennesker og miljø udsættes for uønskede virkninger. Miljøbeskyttelsesloven, levnedsmiddeloven og arbejdsmiljøloven har alle haft som mål, at myndigheder, virksomheder og organisationer i samarbejde skulle sikre, at produktionen blev tilrettelagt således, at mennesker og omgivelser beskyttes mod farer og gener.

Kemiske stoffer og produkter reguleres ikke i dag ved en generel lovgivning, der tilsigter en så vidtgående beskyttelse mod såvel sundheds- som miljørisici som de nævnte love.

Lovforslaget samler de grundlæggende regler om kemiske stoffer og produkter, nemlig *giftloven* (lov nr. 119 af 3. maj 1961 om gifte og sundhedsfarlige stoffer), *bekæmpelsesmiddeloven* (lov nr. 118 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst) samt § 7 i *miljøbeskyttelsesloven* (lov nr. 372 af 13. juni 1973 om miljøbeskyttelse). Lovforslaget indeholder en række nye principper i forhold til disse love. En væsentlig del af bestemmelserne er iøvrigt nødvendige for opfyldelsen af gældende EF-direktiver samt EF-reguleringer, som kan forudses vedtaget i den nærmeste fremtid.

Lovforslaget har været forhandlet med følgende organisationer m. v.:

Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner, Industrirådet, Dansk agrokemisk Forening, Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Dansk Erhvervsgartnerforening.

Herudover har lovforslaget været forelagt følgende med anmodning om evt. bemærkninger:

Amtsrådsforeningen i Danmark, Hovedstadsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Danmarks Sportsfiskerforbund, Foreningen for Amtskommunernes tekniske Chefer, Embedslægeforeningen, Den danske Dyrslægeforening, Foreningen af statsautoriserede Laboratorieforstandere, Akademiet for de tekniske Videnskaber, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Akademikernes Centralorganisation, Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer, NOAH, Forbrugerrådet, Statens Husholdningsråd, Grossererersocietetet, Foreningen for Danmarks Lak- og Farveindustri, Jysk Teknologisk Institut, Århus, Teknologisk Institut, København, Teknologirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Butikhandelens Fællesråd, Foreningen af danske kemiske Industrier og Brancheorganisationen for Sæbe- Parfumeri-, Toilet- og Kemisk-tekniske Artikler.

Ved forhandlingerne og i de skriftlige kommentarer er der gennemgående givet udtryk for en positiv holdning til en ny lovgivning om kemiske stoffer og produkter, men der har dog været en del kritiske kommentarer til den konkrete udformning af lovforslaget og bemærkningerne hertil. Som følge af tilkendegivelserne er der foretaget en række ændringer i forhold til det oprindelige udkast.

II. Den nuværende lovgivning om kemiske stoffer og produkter.

Som nævnt er der i lovforslaget indarbejdet regler fra giftloven, bekæmpelsesmiddeloven og fra miljøbeskyttelsesloven. Herudover har forslaget berøringsflader til en række andre love, som regulerer kemiske stoffer og produkter.

Af lovområder, som administreres af miljøministeriet, skal der ud over de 3 nævnte omtales lov nr. 310 af 6. juni 1973 om *levnedsmidler*, lov nr. 135 af 26. april 1972 om *begrænsning af svovlindhold i brændsel*, som ændret ved lov nr. 259 af 26. maj 1976, lov nr. 267 af 8. juni 1977 om *blyindhold m. v. i motorbenzin* og lov nr. 178 af 24. maj 1972 om *bortskaffelse m. v. af olie og kemikalieaffald*.

Giftloven (lov nr. 119 af 3. maj 1961 om gifte og sundhedsfarlige stoffer) og de hertil knyttede bekendtgørelser nr. 348, 349 og 350 af 16. juni 1977 fastsætter visse regler om fremstilling, modtagelse (herunder indførsel), udlevering, opbevaring, emballering, mærkning og anvendelse af gifte og sundhedsfarlige stoffer. Lovens sigte er at beskytte mennesker og husdyr mod forgiftning og sundhedsfare og hjemler principielt ikke mulighed for at tage hensyn til miljøet.

I henhold til *giftloven* forstås ved »gifte« de stoffer, der er opført som giftige på den til loven hørende liste over farlige stoffer, og ved »sundhedsfarlige stoffer« de stoffer, som er opført på listen som enten sundhedsskadelige, ætsende eller lokalirriterende. Loven omfatter også varer, som er tilberedt af de af loven omfattede stoffer, dersom varerne besidder de pågældende stoffers giftige eller sundhedsfarlige egenskaber i en sådan grad, at sædvanlige anvendelse af varerne medfører risiko for menneskers eller husdyrs sundhed.

Lovens bestemmelser gælder for de stoffer, som er optaget på listen. Dens princip er således: »Hvad der ikke er forbudt eller reguleret er frit.« Listen omfatter kun sådanne stoffer, som har erhvervs-mæssig anvendelse. Stoffers optagelse på listen sker ikke på grundlag af en fastlagt procedure men ud fra en konstatering af skatte skader og i den udstrækning, man får kendskab til, at et giftigt eller sundhedsfarligt stof er i handelen.

Der har ved lovens udformning helt overvejende været tænkt på *akutte* virkninger, dvs. tydelig konstaterbar forgiftning eller anden uønsket virkning, som indtræder i løbet af kortere tid og efter blot en enkelt påvirkning. Loven har dog også været anvendt på stoffer med forsinkede skadevirkninger.

På en række områder findes som nævnt specielle regler for omgang med kemiske stoffer og produkter. *Giftloven* finder kun anvendelse i det omfang, kemiske stoffer og produkter ikke er reguleret ved speciallovgivningen.

Loven bemyndiger ministeren til at fastsætte særlige emballerings- og mærkningsregler samt regler om advarselspåskrifter for gifte og sundhedsfarlige stoffer. Regler herom er fastsat i be-

kendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer, som trådte i kraft den 1. september 1977. Denne bekendtgørelse er udarbejdet i konsekvens af EF-rådets direktiv af 27. juni 1967 med senere ændringer om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer. Ved bekendtgørelsen skete en omfattende revision og udvidelse af *giftlovens* lister, som bortset fra tilføjelse af 2 stoffer havde været uændret siden lovens vedtagelse i 1961.

I bekendtgørelsen fastsættes nærmere regler for stoffernes placering i fareklasser (klassificering), idet der skelnes mellem eksplosive, brandnærende, let antændelige, antændelige, giftige, sundhedsskadelige, ætsende og lokalirriterende stoffer. Det bemærkes, at bekendtgørelsen også har hjemmel i brandlovgivningen. Til hver fareklasse knytter sig et faresymbol, der ved billedgengivelse benyttes til at beskrive den enkelte fareklasse, f. eks. et dødningshoved på korslagte knogler som symbol for giftig.

I bekendtgørelsen stilles generelle krav til emballagens styrke og uigennemtrængelighed. Endelig fastsættes der regler om mærkning af farlige stoffer, som bl. a. indebærer, at enhver emballage skal forsynes med en etiket, som skal mærkes med stofets navn, fabrikantens eller importørens firmanavn og adresse, faresymbol og farebegnelse samt standardsætninger om risiko (R-sætninger) og sikkerhedsforskrifter (S-sætninger). Disse oplysninger skal skrives på dansk.

Giftloven giver ministeren hjemmel til at fastsætte regler om og evt. udstede forbud mod at anvende gifte og sundhedsfarlige stoffer til bestemte formål og regler om sådanne stoffers forekomst, herunder som urenheder, i kosmetiske eller tekniske præparater. Den væsentligste bekendtgørelse i denne forbindelse er nr. 349 af 16. juni 1977 om anvendelse af gifte og sundhedsfarlige stoffer til specielt angivne formål. Heri reguleres meget forskelligartede stoffers anvendelse til meget forskelligartede formål, f. eks. ved fastsættelse af begrænsninger i anvendelsen af bly- og cadmiumholdige glasurer og af organiske blyforbindelser, forbud mod anvendelse af methanol i motorkølevæske m. v., begrænsninger i visse farvestoffers anvendelse til legetøj, forbud mod bestemte anvendelser af visse desinfektions- og konserveringsmidler i byggeri.

Giftlovens regler om modtagelse og udlevering af gifte opregner, hvilke virksomheder, institutioner og personer som har eller kan få tilladelse til at indføre, sælge eller købe gifte, og fastsætter, i hvilket omfang politiet medvirker ved udleverings-

tilladelser. Loven indeholder desuden generelle regler om forsvarlig opbevaring af gifte og henviser i øvrigt til bestemmelserne inden for arbejderbeskyttelseslovgivningen (nu arbejdsmiljølovgivningen) og apotekerlovgivningen. For sundhedsfarlige stoffer gælder efter giftloven visse generelle forsigtighedsregler for udlevering og opbevaring. Nærmere regler om udlevering og opbevaring af gifte og sundhedsfarlige stoffer er fastsat i bekendtgørelse nr. 350 af 16. juni 1977.

Giftloven foreskriver *ikke* undersøgelsespligt vedrørende virkninger af fremstillede stoffer og produkter eller meddelelsespligt over for myndighederne, ligesom stoffer ikke skal godkendes til særlig anvendelse. Loven begrænser sig til at bestemme, at producent eller importør på begæring af tilsynsmyndighederne skal afgive oplysning om en vares sammensætning i det omfang, dette er nødvendigt for at afgøre, hvorvidt en vare er omfattet af lovens bestemmelser.

I *bekæmpelsesmiddeloven* (lov nr. 118 af 3. maj 1961 med senere ændringer om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst) og den hertil knyttede bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 med senere ændringer er fastsat regler om anvendelse, opbevaring, transport, emballering og mærkning m. v. af sådanne midler. I lighed med giftloven sigter også denne lov mod at beskytte mennesker og husdyr mod forgiftning og sundhedsfare, medens der ikke i loven er hjemmel til at tage miljømæssige hensyn.

I loven defineres bekæmpelsesmidler som stoffer eller blandinger heraf, der er eller angives at være virksomme til bekæmpelse af a) plantesygdomme, b) ukrudt, c) visse laverestående skadedyr (rotter, mus, mosegrise og muldvarpe). Under lovens område kan inddrages visse kemikalier, der – uden at være egentlige plantenæringsstoffer – har eller angives at have virkning på planternes vækst eller udvikling eller på frøenes modning.

I modsætning til giftlovens princip er bekæmpelsesmiddeloven bygget op omkring princippet: »Hvad der ikke er givet tilladelse til eller er fastsat nærmere regler for er forbudt.«

Bekæmpelsesmiddeloven blev i sin tid udarbejdet ikke alene med det formål at kunne regulere anvendelsen af bekæmpelsesmidler ud fra hensynet til beskyttelse af menneskers og husdyrs sundhed men også ud fra hensynet til midlernes nyttevirkning. Loven indeholder en række almindelige bestemmelser om salg, annoncering og reklamering og bestemmelser om deklaration, bl. a. om angivelse på emballagen af midlets navn, dets vægt, vægt-

procent og art af virksomme stoffer og lignende. Af andre mere generelle bestemmelser kan nævnes regler om kontrol, om forsknings- og oplysningsarbejde og om afgifter, som kan pålægges fabrikanter og importører. Et særligt kapitel indeholder bestemmelser om afprøvning og anerkendelse af et bekæmpelsesmiddels effektivitet, hvorved er fastlagt, at landbrugsministeren kan bestemme, ved hvilke forsøgsinstitutioner afprøvning kan foretages, og hvilke institutioner der herefter på grundlag af afprøvningsresultaterne kan meddele anerkendelse. Forsøgsvirksomhedens afprøvning og anerkendelse er *ikke* obligatorisk, og udgifterne betales af fabrikanten.

En af lovens vigtigste bestemmelser findes i § 13, hvorefter intet bekæmpelsesmiddel må sælges eller anvendes erhvervsmæssigt, forinden landbrugsministeriets (nu miljøministeriets) giftnævn – efter at der er tilvejebragt den efter nævnets skøn fornødne klarhed over midlets sammensætning og giftighed for mennesker og husdyr – for det pågældende middel har fastsat de nødvendige forskrifter herfor. Sådanne forskrifter kan vedrøre indhold, emballering, mærkning, forhandling, opbevaring, anvendelse, transport og forsendelse.

En anden vigtig bestemmelse er lovens § 12, som bemyndiger ministeren til at fastsætte generelle bestemmelser om bekæmpelsesmidlers indhold, emballering, mærkning, indførsel, transport, forsendelse, forhandling, opbevaring og anvendelse m. v.

Ministeren kan i øvrigt i visse tilfælde forbyde salg af bekæmpelsesmidler, bl. a. hvis der skønnes at være en særlig risiko for mennesker eller husdyr, eller hvis bekæmpelsesmidlet har en så ringe virkning, at betegnelsen som bekæmpelsesmiddel er vildledende.

Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen med senere ændringer udbygger lovens generelle bestemmelser og præciserer desuden giftnævnets beføjelser i forbindelse med dets afgørelser i medfør af lovens § 13. Giftnævnet skal på grundlag af en ansøgning fra en fabrikant eller en importør klassificere midlet i en af fire fareklasser X, A, B eller C, hvor X betegner de giftigste, C de mindst giftige midler. Der anvendes således et andet fareklassesystem end giftlovens. Herudover skal kemikaliekontrollen på giftnævnets vegne godkende etiket og brugsanvisning for midlet.

Til fareklasserne er i øvrigt knyttet visse restriktioner med hensyn til køb, salg og anvendelse. F. eks. kræver salg af såvel X- som A- og B-midler særlig tilladelse.

Giftnævnet kan af den ansøgende fabrikant eller importør kræve de oplysninger om midlets kemiske sammensætning og giftvirkning, som er nødvendige for klassificeringen og fastsættelsen af særlige bestemmelser for produktet. Er oplysningerne utilstrækkelige, kan ansøgeren trække ansøgningen tilbage, eller giftnævnet kan lade undersøgelser foretage for ansøgerens regning.

Administrationen af loven, som omtales nærmere i afsnit VI, påhviler foruden giftnævnet også kemikaliekontrollen. Udgifterne til denne virksomhed dækkes i hovedsagen ved afgifter, som pålægges fabrikanter og importører af bekæmpelsesmidler, og som beregnes af kemikaliekontrollen på grundlag af fabrikanternes og importørernes regnskaber.

I § 7 i lov nr. 372 af 13. juni 1973 om miljøbeskyttelse er der hjemmel til, at ministeren med henblik på at forebygge forurening, hvor dette har større betydning for miljøbeskyttelsen, kan fastsætte regler, hvorefter indførelse eller anvendelse af bestemte stoffer forbydes eller begrænses, såfremt sådanne stoffer må antages at være til skade for miljøet.

Denne bestemmelse blev optaget i miljøbeskyttelsesloven som et supplement til bestemmelser i giftloven og bekæmpelsesmiddeloven, idet disse loves sigte som nævnt er beskyttelse af mennesker og husdyr mod forgiftning og sundhedsfare. Hjemlen i miljøbeskyttelsesloven er i et par tilfælde anvendt til sikring af kvaliteter i de ydre omgivelser. I medfør af bestemmelsen er således udstedt bekendtgørelse nr. 347 af 27. juni 1975 om vaske- og rengøringsmidlers nedbrydelighed, bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 1976 om begrænsning i indførelsen og anvendelsen af PCB og PCT samt bekendtgørelse nr. 582 af 28. november 1977 om begrænsning af dioxiner i pentachlorphenol m. v., som også har hjemmel i giftloven. Hjemlen i § 7 har ikke været anvendt som supplement til bekæmpelsesmiddeloven.

Gennem reglerne i lov nr. 310 af 6. juni 1973 om levnedsmidler søges forbrugeren beskyttet mod sundhedsrisiko i forbindelse med levnedsmidler og mod vildledning. En stor del af lovens bestemmelser skal sikre, at produkter, der på sædvanlig måde anvendes til spise- eller drikkebrug, ikke har uønskede skadelige forandringer, f. eks. gennem forråelse eller ved forurening.

For spørgsmålet om kontrol med anvendelsen af kemiske stoffer er det af særlig interesse, at loven indfører regulering af tilsætningsstoffer ved en positivliste, således at det af listen fremgår, hvilke stoffer, der må tilsættes levnedsmidler for at påvir-

ke næringværdi, holdbarhed, konsistens, farve, smag eller lugt eller i øvrigt med teknologiske eller andre formål. Stofferne optages på en fortegnelse, hvori er angivet eventuelle krav til stoffernes identitet og renhed. Visse grupper af tilsætningsstoffer, som f. eks. bakteriekulturer, er dog reguleret på andre måder.

Af specifikke produktregulerende love skal nævnes lov nr. 135 af 26. april 1972 om begrænsning af svovlindhold i brændsel med senere ændring (svovl i olie), der giver ministeren mulighed for at fastsætte regler for brændsels indhold af svovl og andre stoffer. Formålet er at forebygge luftforurening og herigennem sundhedsfare, skade på miljøet og på materialer. Med hjemmel i denne lov er udstedt bekendtgørelse nr. 436 af 25. august 1976 om begrænsning af svovlindhold i olie til fyrings- og transportformål.

Med samme formål er der ved lov nr. 267 af 8. juni 1977 om blyindhold m. v. i motorbenzin givet ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om begrænsninger i indhold af blyforbindelser og andre stoffer i benzin, herunder også regler til sikring af motorbenzinens kvalitet. Det maksimalt tilladte blyindhold i motorbenzin er fastsat i bekendtgørelse nr. 354 af 21. juni 1977.

Som den sidste af de væsentligere love, som administreres af miljøministeriet, og som vedrører spørgsmålet om kemiske stoffer og produkter, skal omtales lov nr. 178 af 24. maj 1972 om bortskaffelse m. v. af olie- og kemikalieaffald. Heri bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om opbevaring, transport og bortskaffelse af affaldsprodukter, der hidrører fra erhvervmæssig eller anden anvendelse af mineralolier og kemikalier. Formålet med loven er at forebygge og bekæmpe forurening. I medfør af denne lov er senest udstedt bekendtgørelse nr. 121 af 17. marts 1976 om kemikalieaffald og bekendtgørelse nr. 410 af 27. juli 1977 om olieaffald m. v., hvorefter der i et nærmere fastsat omfang er pligt for virksomheder til at aflevere olie- og kemikalieaffald. Loven og bekendtgørelserne pålægger virksomheder oplysningspligt om sammensætningen af det afleverede affald.

Blandt de vigtigste love om kemiske stoffer og produkter, som administreres af andre ministerier, skal nævnes lov nr. 681 af 23. december 1975 om arbejdsmiljø, lov nr. 327 af 26. juni 1975 om lægemidler, lov nr. 340 af 26. juni 1975 om foderstoffer samt regler for transport af farlige stoffer.

De væsentligste bestemmelser findes i lov nr. 681 af 23. december 1975 om arbejdsmiljø, særligt reglerne i kapitel 8 om imødegåelse af sundhedsfa-

re ved stoffer og materialer. Det er arbejdsmiljølovens formål at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø, der til enhver tid er i overensstemmelse med den tekniske og sociale udvikling i samfundet. Loven er opbygget efter et rammelovssystem, således at de nærmere regler må udformes gennem administrative bestemmelser.

Arbejdsmiljølovens sundhedsbegreb er blevet stærkt udvidet i forhold til det tidligere gældende arbejderbeskyttelsesbegreb. Således indebærer det ikke blot sikkerhed i traditionel forstand. Loven tilsigter desuden at sikre et miljø, der er fri for påvirkninger, som fysisk eller psykisk virker skadeligt på helbredet i det lange løb, selv om de ikke direkte giver anledning til ulykker eller øjeblikkelig sygdom.

Lovens kapitel 8 indeholder en række nydannelser med hensyn til stoffer og materialer, således bestemmelserne om, at stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, kun må fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme. Desuden bemyndiges arbejdsministeren til at fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer, herunder om emballering, omfyldning og mærkning, og til at fastsætte regler om forbud mod fremstilling, import og anvendelse af særligt farlige stoffer og materialer.

Reglerne omfatter såvel fremstilleren som brugeren af stoffer og materialer.

Også på andre punkter er der tale om nydannelser. Bl. a. skal leverandører af f. eks. farlige stoffer nu sørge for, at stofferne foreligger i en sådan form og tilstand, at de kan overdrages og anvendes efter deres hensigt uden fare for sikkerhed og sundhed, og at de ledsages af nødvendige og let forståelige anvisninger om brug, transport og fornødne beskyttelsesforanstaltninger. Det er en pligt for importøren eller fremstilleren af nye stoffer, der kan medføre sundhedsfare, at foretage de undersøgelser og prøver, der er nødvendige for at konstatere, om stoffet uden risiko kan anvendes efter sin hensigt.

Indtil videre er dog opretholdt de hidtil gældende bestemmelser for arbejde med stoffer og materialer i lov om almindelig arbejderbeskyttelse, lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed og lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri, jfr. henholdsvis lov nr. 226, 227 og 228 af 11. juni 1954 med senere ændringer (senest lovbekendtgørelse nr. 297, 298 og 299 af 4. juli 1968) og de i medfør heraf udsted-

te administrative regler. Denne lovgivning indeholder forskellige generelle bestemmelser om imødegåelse af sundhedsfare ved arbejde med stoffer og materialer.

I de mere specielle regler findes særlige bestemmelser, bl. a. om sundhedsskadelige eller eksplosive luftarter, om støv samt om giftige og andre sundhedsskadelige stoffer.

Selvom der umiddelbart ved arbejdsmiljølovens ikrafttræden ikke er sket nogen ændring, er det dog klart hensigten, at man vil intensivere og udbygge indsatsen på området stoffer og materialer.

Lov nr. 327 af 26. juni 1975 om lægemidler omfatter lægemidler, svangerskabsforebyggende midler samt efter indenrigsministerens nærmere bestemmelser visse andre varegrupper.

Ved lægemidler forstås varer, som er bestemt til at tilføres mennesker eller dyr for at forebygge, erkende, lindre, behandle eller helbrede sygdom, sygdomssymptomer og smerter eller for at påvirke legemsfunktioner. Indenrigsministeren kan undtage varer eller varegrupper helt eller delvis fra loven samt fastsætte regler for sådanne undtagelser.

Loven indeholder en række almindelige regler om bl. a. lægemidlers kvalitet, forhandling og udlevering samt om vildledning, reklamering, emballering og mærkning.

I denne sammenhæng har det særlig interesse, at loven indeholder bestemmelser om godkendelse og kontrol med virksomheder samt bestemmelser om registrering af farmaceutiske specialiteter.

Der må ikke fremstilles, indføres, udføres, oplagres, forhandles, udleveres, fordeles eller emballeres lægemidler uden sundhedsstyrelsens tilladelse.

Sundhedsstyrelsen fastsætter regler for teknisk ledelse, faglig kundskab, indretning og drift af virksomheder, der har tilladelse til omgang med lægemidler. Kontrollen med virksomheder udføres af sundhedsstyrelsen gennem de farmaceutiske visitatorer.

Ved »farmaceutiske specialiteter« forstås lægemidler, der er bestemt til at forhandles og udleveres til forbrugeren i fremstilleren originale pakning under et af fremstilleren valgt navn. Farmaceutiske specialiteter må kun sælges eller udleveres, når de er optaget i sundhedsstyrelsens specialitetsregister. De godkendes af sundhedsstyrelsen efter ansøgning, hvori det skal dokumenteres, at en række krav er opfyldt. Registreringen er gyldig i 5 år med mulighed for 5-årige forlængelser. Ansøgeren betaler afgift for behandling af registreringsansøgning og en årlig afgift til dækning af kontrollen med registrerede specialiteter.

Lov nr. 340 af 26. juni 1975 om foderstoffer har betydning, fordi der i medfør af loven kan fastsættes regler for anvendelse af *tilsætningsstoffer* til foderstoffer og om uønskede stoffer i foderstoffer. Ved foderstoffer forstås alle produkter, som er bestemt til opfodring, fiskefoder dog undtaget. Regler om tilsætningsstoffer er fastsat i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 568 af 31. oktober 1973 med senere ændringer, senest bekendtgørelse nr. 445 af 23. august 1977. Ved tilsætningsstoffer forstås stoffer, der er egnet til ved anvendelse i foderstoffer at påvirke disses egenskaber eller den dyriske produktion. Som tilsætningsstoffer må kun anvendes de stoffer, der er opført i bilag til bekendtgørelsen og kun på de deri anførte betingelser. Listen over tilladte tilsætningsstoffer har således samme karakter som fortegnelsen over tilsætningsstoffer i henhold til levnedsmiddeloven (positivliste).

Der gælder følgende om *transport af farlige stoffer*, som er baseret på internationale regler.

Giftige stoffer skal emballeres og transporteres i overensstemmelse med justitsministeriets bekendtgørelse nr. 94 af 5. marts 1974 om *vejtransport* af giftige stoffer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 277 af 4. juni 1974 og nr. 609 af 12. december 1975. Reglerne er udarbejdet på grundlag af ADR-konventionen om transport af farligt gods ad vej, som dog ikke i fuldt omfang er gennemført i Danmark.

Særligt for kemikalieaffald gælder efter bekendtgørelse nr. 121 af 17. marts 1976 om kemikalieaffald § 5, at kemikalieaffaldskort skal medfølge under vejtransport af affaldet.

For *jernbanetransport* af »farligt gods« gælder »RID A-reglement for befordring af farligt gods på jernbaner«. Reglementet udsendes og revideres jævnligt af DSB.

For *søtransport* af »farligt gods« gælder bestemmelserne i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 575 af 27. december 1971 om transport til søs af farligt gods. Desuden har handelsministeren fastsat nærmere bestemmelser om søtransport af farlige kemikalier i bulk, som er flydende ved den omgivende atmosfæres temperatur og tryk, jfr. bekendtgørelse nr. 15 af 12. maj 1970. Reglerne er baseret på IMCO-reglerne om transport af farligt gods til søs.

I øvrigt findes regler gældende for medlemmer af den internationale luftfartssammenslutning IATA vedrørende *flytransport* af farligt gods.

III. Hovedtræk af det internationale samarbejde på området.

Problemer vedrørende kemiske stoffers udbredelse og farlighed, metoder til påvisning og analyse af kemiske stoffer, principper for stoffers klassificering, principper for afprøvning, vurdering og registrering af visse kemiske produkter, har i adskillige år været drøftet i internationale organisationer.

Kemiske stoffer og produkter har betydelig interesse i international sammenhæng. Samarbejdende lande tilstræber den friest mulige vareudveksling, den størst mulige ligestilling for virksomheder i konkurrencemæssig henseende og vidtgående fælles mål og midler for beskyttelsen af sundhed og miljø mod skader forårsaget af kemiske stoffer og produkter. Dette søges i stadig større omfang nået gennem ensartethed i krav til såvel virksomhederne som til myndighederne i de samarbejdende lande. Kravene kan angå produktsammensætning, undersøgelsesmetoder, emballeringsmåder, deklara-tions- og mærkningsprincipper m. v. Danmark har deltaget og deltager i dette samarbejde, bl. a. i EF, Nordisk Ministerråd, Europarådet, OECD, WHO og FAO.

EF-arbejdet.

Som følge af medlemskabet af De europæiske Fællesskaber har beslutninger indenfor fællesskabet en direkte indvirkning på dansk lovgivning. Danmark deltager i et betydeligt antal arbejdsgrupper under EF med det sigte at harmonisere medlemsstaternes retsregler vedrørende kemiske stoffer og produkter.

Det grundlæggende direktiv indenfor de kemiske stoffers område er Rådets direktiv af 27. juni 1967 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer (*1967-direktivet*). Dette direktiv bestemmer, at farlige stoffer skal klassificeres i visse fareklasser. Der gives regler for farlige stoffers emballering og den dertil hørende mærkning.

1967-direktivet med senere vedtagne ændringer har været grundlaget for den revision af den danske giftlovs stoffister og de til loven knyttede bekendtgørelser, som er omtalt ovenfor i afsnit II om den gældende lovgivning.

1967-direktivet er blevet efterfulgt af senere direktiver om klassificering, emballering og mærkning af visse farlige produkter, herunder 1973-direktivet om opløsningsmidler, 1977-direktivet om maling, lak, lim m. v. og 1978-direktivet om bekæmpelsesmidler. Der arbejdes endvidere for tiden

F. t. l. om kemiske stoffer og produkter.

i EF-arbejdsgrupper på forslag til lignende direktiver om andre produkter. Yderligere kan nævnes forslag til direktiv om markedsføring af »EF-godkendte« bekæmpelsesmidler og forslag til direktiv om forbud mod anvendelse af visse stoffer i sådanne midler.

Et andet vigtigt direktiv i denne sammenhæng er Rådets direktiv af 27. juli 1976 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosmetik. Direktivet tager sigte på en regulering af indholdsstoffer, mærkning, reklame og analysemetoder. Direktivet er bygget op med en række bilag over henholdsvis forbudte stoffer og tilladte stoffer, herunder også en positivliste over farvestoffer.

Ved direktivets vedtagelse udtalte Rådet som programerklæring, at man skulle bestræbe sig på inden for fællesskaberne i løbet af nogle år at indføre positivlister på hele kosmetikområdet.

Der foreligger endelig et direktiv fra 1976 om begrænsning i markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, der fastsætter, at PCB og PCT kun må indføres eller anvendes i f. eks. visse elektriske apparater og varmeudvekslingsanlæg. Direktivet bestemmer endvidere, at vinylchlorid ikke må anvendes som drivmiddel i aerosolbeholdere.

Af speciel interesse for overvejelserne om vurdering af kemiske stoffer og produkter er EF-kommissionens forslag til direktiv om *6. ændring af 1967-direktivet*. Forslaget er forelagt rådet af kommissionen i september 1976 og er endnu ikke færdigforhandlet. Kommissionens initiativ var foranlediget af, at den franske regering i forsommeren 1975 havde meddelt, at man i Frankrig planlagde en lovgivning om kontrol med kemiske produkter udspreddt i miljøet.

I 6. ændring af 1967-direktivet foreslås som noget afgørende nyt en anmeldelsespligt for nye stoffer. Pligten påhviler producenter eller importører, og anmeldelsen skal senest på markedsføringstidspunktet ske til en national myndighed. Den skal være ledsaget af nærmere angivne oplysninger om stoffets fysiske og kemiske egenskaber, sundhedsfarlige og miljøskadelige virkninger, produktionsens størrelse, stoffets påtænkte anvendelse samt forslag til stoffets klassificering og mærkning i overensstemmelse med 1967-direktivets bestemmelser. Det påhviler således producenten eller importøren forud for markedsføringen at have foretaget visse undersøgelser, som skal muliggøre en bedømmelse af stoffets virkninger på mennesker og miljø.

Den nationale myndighed skal vurdere de modtagne oplysninger og straks videresende dem til kommissionen. Den nationale myndighed kan, hvis

det skønnes nødvendigt, kræve yderligere afprøvninger og udbede sig supplerende oplysninger med henblik på eventuelt at fastsætte anvendelsesreguleringer.

En anmeldelse i ét medlemsland betragtes som en anmeldelse i samtlige medlemslande. Kommissionen skal videresende de fra ét medlemsland modtagne oplysninger til samtlige andre medlemslande. Den skal føre en fortegnelse over alle anmeldte stoffer og kan anmode medlemslandene om enhver oplysning, der kan tjene til ajourføring af fortegnelsen, herunder oplysninger om de mængder af stoffet, der er sendt på markedet.

Der foreligger ikke med anmeldelsesordningen en godkendelsesordning. De oplysninger, der gives myndighederne, giver grundlag for at vurdere, om der skal gribes ind med restriktioner, også efter markedsføringen. Spørgsmålet om anmeldelsesordningens omfang (mængden og karakteren af oplysninger) er endnu ikke færdigdrøftet, men det skønnes, at udgifterne til de basisundersøgelser, der skal foretages, ikke vil overstige 200.000 kr. pr. stof.

Direktivforslagets anmeldelsesprocedure er begrænset til nye stoffer. Denne begrænsning må tages som udtryk for en realistisk bedømmelse af de muligheder, medlemslandene og fællesskabet for tiden har for at udvide den nuværende regulering. Begrænsningen kan dog ikke fastlåse fællesskabets og dermed medlemsstaternes muligheder for senere inddragelse af andre stofkategorier under anmeldelsesordningen, og det 2. EF-miljøhandlingsprogram stiller i øvrigt forslag om systematisk gennemgang af visse kemikaliegrupper.

Andre internationale organisationer.

Det internationale samarbejde vedrørende kemiske stoffer har i øvrigt specielt inden for OECD ført til en række vigtige resultater. Således har kemikaliegruppen under OECDs miljøkomité været drivkraften bag de vestlige landes begrænsning i anvendelsen af PCB, ligesom gruppen har iværksat informationsudveksling landene imellem vedrørende anvendelse af kviksølvforbindelser.

Kemikaliegruppen har endvidere udarbejdet retningslinjer for undersøgelser af kemiske stoffer, og i 1977 er iværksat et omfattende udredningsarbejde vedrørende valg af metoder til bedømmelse af mulige sundheds- og miljørisici fra kemiske stoffer. Ved et internationalt møde i Stockholm i april 1978 mellem 16 af de vigtigste OECD-lande inden for kemikalieområdet blev det besluttet at øge indsatsen for harmonisering af medlemslande-

nes administrative bestemmelser med henblik på bedst muligt at udnytte undersøgelseskapaciteten i landene og på at undgå unødige handelshindringer. Der var enighed om at sikre dette arbejde gennemført i OECD-regi, og flere af de største kemikalieproducerende lande gav tilsagn om øgede økonomiske bidrag hertil.

Inden for mere begrænsede områder har også verdenssundhedsorganisationen (WHO) og FNs miljøprogram (UNEP) beskæftiget sig med sundheds- og miljøproblemer hidrørende fra kemiske stoffer. Arbejdet i disse verdensomspændende organisationer er dog af mere generel karakter, f. eks. informationsudveksling.

På nordisk plan kan der især være grund til at fremhæve samarbejdet mellem de nordiske gift-nævne, der har resulteret i vidtgående ensartethed i principperne for godkendelse af bekæmpelsesmidler i de nordiske lande. I øvrigt har repræsentanter for miljømyndighederne gennem miljøsamarbejdet under Nordisk Ministerråd jævnligt drøftet fælles problemer vedrørende regulering af kemiske stoffer.

IV. Nyere udenlandsk lovgivning på området.

Behovet for at opnå bedre kontrol med kemiske stoffers fremstilling, salg og anvendelse er inden for de senere år erkendt i alle industrilande. I flere af disse lande er der allerede gennemført en lovgivning, hvorved der kan tilvejebringes kendskab til, hvilke nye stoffer der tilføres markedet, samt oplysninger om stoffernes egenskaber og anvendelse. Ved lovgivningen har man tilstræbt, at der sikres myndighederne mulighed for at forebygge eventuelle sundheds- og miljøskader.

Flere EF-lande forbereder lovgivning med tilknytning til den ovenfor omtalte 6. ændring af 1967-direktivet.

I det følgende gøres der rede for nogle hovedtræk af relevant lovgivning i USA, Frankrig, Sverige og Norge. For den internationale handel med kemiske stoffer og produkter har USAs kemikalie-lovgivning meget stor betydning. Frankrigs lovgivning har været den direkte anledning til forslaget om 6. ændring af 1967-direktivet. Lovgivningen i Sverige og Norge har betydelig interesse for Danmark på grund af ligheder i synsmåder og ligheder i administrative systemer. Den norske lov om produktkontrol dækker imidlertid udover kemikalieområdet tillige områder, som i andre lande er eller vil blive reguleret ved anden lovgivning, såsom lovgivning om forbrugerbeskyttelse, miljøbeskyttelse og markedsføring.

USAs lov om kontrol med giftige stoffer, *Toxic Substances Control Act (TOSCA)* af 1976, giver EPA (US Environmental Protection Agency) vidtgående beføjelser med hensyn til oplysningskrav og reguleringer.

Loven omfatter alle kemiske stoffer og produkter med undtagelse af sådanne, som er reguleret ved speciallovgivning.

Loven bemyndiger EPA til at udarbejde et katalog over kemiske stoffer, som er fremstillet eller importeret i USA til kommercielt brug i de senere år. Kataloget udarbejdes på grundlag af rapportering fra producenter og importører. Stoffer, som ikke er optaget i kataloget over eksisterende stoffer, betragtes som nye stoffer.

Loven bemyndiger EPA til at stille krav om, at producenter og importører 90 dage før kommerciel produktion eller import af et nyt kemisk stof skal indgive anmeldelse til EPA. Anmeldelsespligten gælder desuden for væsentlige nye anvendelser af eksisterende stoffer. Perioden på 90 dage kan, hvor tilstrækkelig begrundelse foreligger, forlænges med yderligere 90 dage.

Pligten til anmeldelse af nye stoffer påregnes at træde i kraft i december 1978, mens nye stoffer i blandinger forventes omfattet af anmeldelsespligten i december 1979.

Loven fastsætter rammer for de oplysningskrav, der skal gælde vedrørende nye stoffer og stoffer i væsentligt ændret anvendelse.

Loven bemyndiger EPA til at stille krav om, at producenter af muligt skadelige kemiske stoffer eller virksomheder, der forarbejder sådanne stoffer, skal udføre undersøgelser af stofferne. Undersøgelserne vedrører stoffernes modstandsdygtighed mod nedbrydning, akut giftighed eller andre sundheds- og miljøeffekter, såsom kræftfremkaldende, arveanlægsændrende eller adfærdsforstyrrende virkninger, samt virkninger ved samspil med andre stoffer (synergistiske effekter).

Hvis det findes, at fremstilling, forarbejdning, markedsføring, anvendelse eller bortskaffelse af et kemisk stof eller en blanding af stoffer frembyder eller vil frembyde en uacceptabel risiko for skade på menneskers sundhed eller på miljøet, kan EPA udarbejde regler, som forbyder eller begrænser sådanne aktiviteter.

En række stoffer og stofgrupper er allerede udpeget som prioriterede for en eventuel regulering.

EPA er med hensyn til eksport fra USA af kemiske stoffer ansvarlig for, at det importerende lands myndigheder underrettes, dersom eksportstoffet i USA er undersøgt eller belagt med restriktioner.

Intet kemisk stof eller produkt, som indeholder kemiske stoffer, vil kunne importeres til USA, medmindre lovens regler overholdes.

Frankrigs lov om kontrol med kemiske produkter, *Loi sur le controle des produits chimiques* af 1977 har samme sigte som den amerikanske lov og rummer bemyndigelser med hensyn til oplysningskrav og reguleringer, som svarer til bemyndigelserne i USAs lov.

Lovens område svarer til den amerikanske lovs område.

Mens USAs lov lægger hovedvægten på undersøgelser og regulering af eksisterende stoffer, hvilket afspejles i lovens opbygning, tager den franske lov i sin opbygning udgangspunkt i de nye stoffer.

Mens USAs lov definerer nye stoffer som stoffer, der ikke er optaget i kataloget over eksisterende stoffer, definerer den franske lov ikke »nye stoffer« men lægger en særlig forpligtelse, anmeldelsespligten, på stoffer, der ikke tidligere har været markedsført i Frankrig.

Mens USAs lov fastsætter, at anmeldelsespligten indtræder 3 måneder før kommerciel produktion eller import, er tidsfristen i den franske lov én måned før kommerciel produktion eller import.

I lighed med den amerikanske lov indeholder den franske lov krav om, at stoffer, der allerede er på markedet, ligeledes skal anmeldes, dersom en ny fare vil kunne opstå, knyttet enten til den markedsførte mængde eller til ændringer i fabrikationen, til distributions- eller anvendelsesomstændigheder eller til stoffets udspreddning i miljøet.

Sveriges lov om sundheds- og miljøfarlige varer, *Lag om hälso- och miljöfarliga varor* af 1973 med senere ændringer, omfatter stoffer og produkter, som ud fra deres kemiske eller fysisk/kemiske egenskaber og ved deres »hantering« vil kunne medføre skade på mennesker eller i miljøet.

Ved »hantering« forstås fremstilling, forarbejdning, behandling, pakning, oplagring, transport, anvendelse, indsamling, destruktion, omdannelse og markedsføring.

Ved lovens ikrafttræden sattes gift-forordningen, bekæmpelsesmiddel-forordningen og PCB-loven ud af kraft, idet disse love erstattes af den nye lov. Forordning om gifte, bekæmpelsesmidler og PCB er samtidig udstedt i medfør af den nye lov.

Loven pålægger enhver, som importerer sundheds- og miljøfarlige varer, at træffe de forholdsregler, som er nødvendige for at forhindre eller

modvirke skade på mennesker eller miljøet. Enhver, der fremstiller eller importerer en sådan vare, er forpligtet til at skaffe sig viden om varens sammensætning og egenskaber for at kunne vurdere, hvorvidt varen kan forvolde skade.

En sundheds- eller miljøfarlig vare skal være tydeligt mærket med oplysninger, som er af vigtighed ud fra sundheds- og miljøsynspunkter.

Der kan af regeringen eller af en af regeringen udpeget myndighed (Produktkontrolnævnet) udarbejdes regler vedrørende sikkerhedsforskrifter, undersøgelsespligt og mærkning, ligesom det kan bestemmes, at visse sundheds- og miljøfarlige varer kun må »hanteras« eller importeres efter særlig tilladelse eller på specielle vilkår. Ud fra sundheds- eller miljøhensyn kan myndighederne forbyde »hantering« eller import af visse sundheds- og miljøfarlige varer.

Enhver, der erhvervsmæssigt »hanterer« eller importerer kemiske stoffer, produkter eller andre varer, er forpligtet til overfor myndighederne at fremlægge de oplysninger om varens sammensætning, egenskaber og »hantering«, som er nødvendige til bedømmelse af varens sundheds- eller miljøfarlighed. Det kan bestemmes, at den, som erhvervsmæssigt »hanterer« eller importerer sundheds- og miljøfarlige varer, skal give meddelelse om denne virksomhed samt årligt indgive oplysning om varens art, sammensætning, mængde og »hantering«. Med denne bemyndigelse har Produktkontrolnævnet indledt en registrering af kemiske og kemisk-tekniske produkter på det svenske marked.

Produktkontrolnævnet har på visse områder en rådgivende funktion over for de centrale myndigheder, der administrerer loven, mens det på andre områder er tillagt besluttende myndighed.

Norges lov om produktkontroll af 1976 har til formål at forebygge, at produkter medfører sundhedsskade eller miljøforstyrrelse i form af forurening, affald, støj eller lignende.

Til forskel fra de ovenfor beskrevne produktkontrolløve handler den norske lov ikke specifikt om kemiske stoffer, præparater og produkter men omfatter også produkter, som kan forvolde fysisk skade ved deres mekaniske egenskaber (f. eks. konstruktionsfejl, mangel på sikkerhedsanordninger m. v.). Sådanne problemer dækkes i andre lande af anden lovgivning, således ved særlige produktsikkerhedslove (forbrugerbeskyttelseslove) i USA og England. I Sverige er produktsikkerhedsregler indarbejdet i en ny markedsføringslov.

Endvidere omfatter den norske lov støj- og affaldsproblemer.

Bekæmpelsesmidler omfattes ikke af loven, idet disse er underlagt kontrol efter lov om plantevernmidler og godkendelse ved landbrugsdepartementets giftnemnd.

Giftige og sundhedsfarlige stoffer er reguleret ved lov om legemidler og gifter under Socialdepartementet. Ved iværksættelse af den nye produktkontrollov overgår kontrollen med giftige og sundhedsfarlige stoffer fra helsedirektoratet til den nye produktkontrolmyndighed.

Produktkontrolloven er en bemyndigelseslov, som indeholder dels almene regler for omgang med sundheds- og miljøfarlige produkter, herunder en pligt for producenter og importører til at skaffe sig den viden om produktet, som er nødvendig til vurdering af produktets eventuelle farlighed, dels bemyndigelser til at udfærdige forordninger på særskilte områder.

Efter loven nedsættes et Produktkontrolråd, som har betydelig lighed med det svenske Produktkontrolnævn. Rådet skal holde sig orienteret om hvilke produkter, der kan medføre sundhedsskade eller miljøforstyrrelse, og komme med forslag til foranstaltninger. Rådet skal så vidt muligt bistå næringsdrivende og andre med oplysninger til brug for vurdering af produkters sundheds- eller miljøfarlighed samt oplysninger om gældende regler og praksis. Rådet skal træffe beslutning i visse sager.

I den norske »lov om arbeidervern og arbeidsmiljø« af 1976 er optaget en bestemmelse om, at den, der fremstiller eller importerer giftige eller andre sundhedsfarlige stoffer, som skal bruges eller kan forventes at blive brugt i virksomheder, der hører under loven, skal tilvejebringe oplysninger om stoffets sammensætning og egenskaber. Producent og importør skal derudover træffe de forholdsregler, som er nødvendige for at forebygge ulykker, sundhedsskader eller særligt ubehag eller ulempe for arbejdstagere. Endvidere skal der gives myndighederne meddelelse om stoffets navn, sammensætning, fysiske og kemiske egenskaber samt supplerende oplysninger, som måtte kræves for at fastslå stoffets farlighedsgrad. Der kan udtages prøver og kræves undersøgelser foretaget for producentens eller importørens regning.

V. Lovforslagets hovedprincipper.

I overensstemmelse med det, der er skitseret i henholdsvis miljøministerens redegørelse til folketinget og miljøstyrelsens redegørelse om kemiske stoffer og produkter, indeholder lovforslaget følgende hovedprincipper:

1. Lovens formål er at forebygge ikke blot sundheds- men også miljøska-der, som hidrører fra kemiske stoffer og produkter. Dette betyder en udvidelse i forhold til giftloven og bekæmpelsesmiddelloven, der alene har mennesker og husdyr som beskyttelsesobjekter.
2. Enhver producent eller importør, der vil sælge eller importere nye kemiske stoffer eller kemiske stoffer, hvis anvendelse eller mængde ændres væsentligt, skal give anmeldelse herom til myndighederne. Anmeldelsen skal indeholde nærmere angivne oplysninger om stoffets fysiske og kemiske egenskaber samt resultatet af undersøgelser, der kan belyse stoffets sundheds- og miljømæssige virkninger. Endvidere skal der gives oplysning om påtænkt anvendelsesområde og mængder samt forslag til klassificering og mærkning af stoffet. Myndighederne vurderer, om de indsendte undersøgelsesresultater giver anledning til, at man anmoder anmelderen om at foretage yderligere undersøgelser, f. eks. med henblik på fastsættelse af anvendelsesbegrænsninger. Pligten til og ansvaret for at fremskaffe de oplysninger, som skal følge med anmeldelsen, pålægges producenten eller importøren. Det er også denne, der må betale de undersøgelser, som en korrekt anmeldelse kræver, og de supplerende undersøgelser, myndighederne måtte kræve.
3. Reguleringen af eksisterende stoffer vil ifølge lovforslaget først og fremmest være en videreførelse af de regler, der i dag gælder ifølge giftloven, bekæmpelsesmiddelloven og miljøbestyrelseslovens § 7. Det er dog nyt, at alle stoffer – nye som eksisterende – skal mærkes, såfremt de er i besiddelse af farlige egenskaber, også selv om stofferne ikke står noteret på en liste over farlige stoffer. Herudover gives der ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at grupper af eksisterende stoffer skal undersøges og anmeldes i lighed med nye stoffer.
4. Forslagets bestemmelser om salg af giftige stoffer og produkter svarer i det store og hele til giftlovens bestemmelser herom.
5. Ifølge forslaget kan der foretages en regulering af anvendelsen af kemiske stoffer, hvor dette skønnes nødvendigt af sundheds- eller miljøhensyn. Som noget nyt i denne forbindelse bør dog nævnes, at der efter lovforslaget kan opstilles positivlister for særlige produkttyper.
6. Forslaget giver mulighed for at kræve godkendelse af nærmere angivne stoffer og produkter, der anvendes til et formål, som er nævnt i bila-

get til loven. Disse bestemmelser opretholder i det væsentlige den gældende retstilstand på bekæmpelsesmiddelområdet. Bestemmelserne er dog nu udformet generelt, således at også andre varegrupper end bekæmpelsesmidler vil kunne omfattes heraf. Indtil videre tænkes dog kun bekæmpelsesmidler at skulle være omfattet.

7. Der er i lovforslaget fastsat ret detaljerede regler om den forpligtelse, en producent eller en importør har til for egen regning at foretage undersøgelser af et stof eller et produkt samt til at give myndighederne oplysninger af forskellig art.
8. Som det vil fremgå af afsnit VI, vil de administrative opgaver efter loven først og fremmest skulle varetages af miljøstyrelsen. En konsekvens heraf er, at giftnævnet, som træffer afgørelser i spørgsmål om klassificering af bekæmpelsesmidler, ikke længere vil blive opretholdt som beslutende organ. Det har imidlertid været af stor betydning at kunne inddrage den højeste sagkundskab ved vurdering af disse sager, hvorfor det er foreslået, at ministeren kan nedsætte sagkyndige råd, som skal rådgive myndighederne – først og fremmest miljøstyrelsen – i spørgsmål om kemiske stoffer og produkter.

Nedenfor er kort angivet indholdet af lovforslagets enkelte kapitler:

Forslagets *kapitel 1* (§§ 1–9) angiver lovens formål og område. Lovens formål er at forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra kemiske stoffer og produkter. Der gives en definition på, hvad der i denne lov forstås ved kemiske stoffer og produkter, ligesom loven afgrænser i forhold til anden lovgivning, som i forskellig sammenhæng regulerer kemiske stoffer og produkter.

Lovforslagets *kapitel 2* (§ 10) giver visse almindelige forsigtighedsregler samt en regel om beskyttelse af brugerne mod vildledning.

Kapitel 3 (§§ 11–18) indeholder de bestemmelser, som ifølge 6. ændring af 1967-direktivet skal gennemføres om anmeldelse af nye stoffer, før de bringes på markedet. Kapitlet indeholder tillige hjemmel til at fastsætte regler om, at også eksisterende stoffer kan inddrages under anmeldelsesordningen.

I *kapitel 4* (§§ 19–23) er fastsat regler for klassificering, emballering, mærkning og opbevaring af farlige stoffer og produkter.

Reglerne i *kapitel 5* (§§ 24–29) er i hovedtræk en videreførelse af de gældende bestemmelser efter giftloven om salg af giftige stoffer og produkter samt en bemyndigelse for ministeren til at fastsæt-

te regler om salg af stoffer og produkter, som er undergivet godkendelsesordningen i kapitel 7.

Kapitel 6 (§§ 30–32) er et bemyndigelseskapitel, der indeholder hjemmel til at fastsætte anvendelsesbegrænsninger for kemiske stoffer samt en hjemmel til for særlige produkter at opstille såkaldte positivlister.

Forslagets *kapitel 7* (§§ 33–38) sammenholdt med bilaget fastsætter, at bekæmpelsesmidler skal godkendes, før de må sælges, importeres eller anvendes. Der er desuden åbnet mulighed for, at godkendelsesordningen med tiden kan udvides til andre varegrupper.

I *kapitel 8* (§§ 39–43) er der givet regler for den pligt til at meddele oplysninger, som producenter, importører og forhandlere har, samt for pligten til at foretage undersøgelser af stoffer og produkter under forudsætning af krav herom fra myndighederne.

Kapitel 9 (§ 44) fastsætter, at ministeren kan nedsætte sagkyndige råd, som skal yde myndighederne bistand i spørgsmål om kemiske stoffer og produkter.

Kapitel 10 (§§ 45–54) omhandler myndighederne i henhold til loven samt angiver hvilke beføjelser, tilsynsmyndighederne har for at sikre lovens overholdelse.

I *kapitel 11* (§§ 55–57) er det fastsat, at miljøankenævnet er klageinstans vedrørende visse afgørelser.

Kapitel 12 (§ 58) omhandler myndighedernes tavshedspligt, og

Kapitel 13 (§§ 59–70) indeholder straffe-, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

VI. Lovforslagets afgrænsning til anden lovgivning.

Forslagets bestemmelse om afgrænsning i forhold til anden lovgivning er en videreførelse af giftlovens afgrænsningsbestemmelse, hvis princip er, at gældende bestemmelser – fastsat i medfør af en række opregnede speciallove – ikke berøres af giftloven, der alene finder anvendelse på gifte og sundhedsfarlige stoffer i det omfang, hvori den nævnte lovgivning ikke indeholder bestemmelser vedrørende disse. Forslagets bestemmelser om anmeldelse af kemiske stoffer vil imidlertid med en række opregnede undtagelser have gyldighed ved siden af bestemmelser om anmeldelse i anden lovgivning, f. eks. i arbejdsmiljølovgivningen.

Til uddybning af spørgsmålet om forslagets afgrænsning i forhold til arbejdsmiljølovgivningen skal anføres, at bestemmelser, som fastsættes i medfør af forslaget, hvis formål er forebyggelse af

sundheds- og miljøskader, henholdsvis hos forbrugerne og i det ydre miljø, vil være af almen karakter. Det er således klart, at beskyttelsen af forbrugernes sundhed også vil være til gavn for arbejdstagernes sundhed, da det i vidt omfang er de samme kemiske stoffer og produkter (materialer), der anvendes i og udenfor arbejdsmiljøet. Bestemmelser, som med henblik på forebyggelse af sundhedsskader fastsættes i medfør af forslaget, vil således have betydning også for arbejdsmiljøet.

Der ligger imidlertid ikke heri nogen ændring i forhold til den gældende giftlovs sigte. Denne lovs klassificerings-, emballerings- og mærkningsbestemmelser tilsigter at beskytte såvel arbejdstagere som andre brugere af farlige stoffer.

Disse bestemmelser, som med enkelte udvidelser overføres til forslaget, kan som hidtil betragtes som grundlæggende krav. Supplerende forskrifter vedrørende farlige stoffers og materialers anvendelse i arbejdsmiljøet som beskrevet i arbejdsmiljølovens § 2, fastsættes efter arbejdsmiljøloven.

Forslaget indebærer ingen ændring i den bestående ansvarsfordeling mellem arbejdsmiljømyndigheder og miljømyndigheder. Forslaget afsvækker ikke arbejdsmiljølovgivningens muligheder for regulering af farlige stoffers og materialers anvendelse i en arbejdssituation, herunder regulering ved fastsættelse af hygiejniske grænseværdier, fastsættelse af regler om godkendelse af arbejdsprocesser, der indebærer anvendelsen af farlige stoffer og materialer, fastsættelse af regler om forbud mod fremstilling eller anvendelse af særligt farlige stoffer og materialer.

De muligheder for en forstærket forebyggende indsats, som er tilvejebragt med arbejdsmiljøloven og med dette lovforslag, indebærer imidlertid et øget behov for udveksling af information mellem de respektive myndigheder og for koordination af regelfastsættelser inden for de to områder. Til sikring heraf agtes nedsat et udvalg med repræsentanter for arbejdsministeriet og miljøministeriet.

VII. Den administrative struktur.

Den nuværende giftlov og bekæmpelsesmiddellov administreres af miljøstyrelsen, giftnævnet og kemikaliekontrollen.

Indenfor giftlovens område påhviler det miljøstyrelsen at sikre den nødvendige ajourføring af lovens lister over farlige stoffer, at udarbejde forslag til bekendtgørelser vedrørende anvendelsesbegrænsninger og vedrørende mærkning af kemiske stoffer og produkter samt at behandle sager vedrørende dispensation fra lovens bestemmelser. Tilsyn

med overholdelse af lovens bestemmelser om mærkning og forhandling af de på lovens lister opførte stoffer varetages af kemikaliekontrollen, der også varetager kontrollen med regulerede produkters sammensætning. Miljøstyrelsens afgørelser i medfør af giftloven kan indbringes for miljøministeren.

Administrationen af bekæmpelsesmiddeloven sker først og fremmest gennem giftnævnet, der godkender de enkelte bekæmpelsesmidler og herunder fastsætter de nødvendige anvendelsesbetingelser. Giftnævnet består af 5 medlemmer, der repræsenterer særlig sagkundskab på forskellige områder og er udpeget af miljøministeren. 2 af medlemmerne er indstillet af miljøstyrelsen (en humantoksikologisk og en veterinærtoksikologisk ekspert), mens landbruget, gartnerierhvervet og bekæmpelsesmiddelproducenterne hver har indstillet 1 medlem. Godkendelse af etiketter til de enkelte produkter meddeles af kemikaliekontrollen på giftnævnets vegne. Giftnævnets sekretariat er placeret i miljøstyrelsen, hvortil giftnævnets afgørelser i øvrigt kan påklages. Miljøstyrelsens afgørelser kan påklages til miljøministeren.

Tilsyn og kontrol med overholdelse af bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser og de af giftnævnet truffene afgørelser varetages af kemikaliekontrollen. I forbindelse hermed udtager kemikaliekontrollen et betydeligt antal prøver til nærmere undersøgelser, herunder kemiske analyser.

Ved tilrettelæggelsen af den administrative struktur for en ny lov på kemikalieområdet må der tages hensyn til, at loven i vid udstrækning skal gøre det muligt nationalt at iværksætte internationalt truffene beslutninger. Da loven fortrinsvis regulerer produkter, der sælges som mærkevarer over hele landet, og da de virksomheder, som der først og fremmest er behov for at føre tilsyn med, kun findes i begrænset antal, bør administrationen af loven fortrinsvis placeres i statsligt regi.

I miljøstyrelsens redegørelse om vurdering af kemiske stoffer og produkter er anført tre modeller for en administrativ struktur. Man har ved udarbejdelsen af lovforslaget valgt den model, som lægger de administrative opgaver i miljøstyrelsen, idet man finder, at kompetencen til at træffe beslutninger efter en lov om kemiske stoffer og produkter bør placeres ét sted. Herved ophæves giftnævnets funktion som besluttende organ.

Man kunne som model have valgt en egentlig nævnstruktur. Erfaringerne fra giftnævnets administration af bekæmpelsesmiddeloven er gode men formentlig i betydelig grad afhængig af, at denne lov kun omfatter et begrænset område – nemlig

bekæmpelsesmidler, mens det foreliggende lovforslag stort set omfatter alle kemiske stoffer og produkter.

En nævnsstruktur, hvor nævnet skulle fungere som besluttede myndighed på hele lovens område, ville indebære, at nævnet ville få enten så stort et medlemstal, at arbejdsdueligheden måtte betvivles, eller en sådan sammensætning, at det ikke på alle lovens områder ville være den relevante sagkundskab, der var repræsenteret.

Miljøstyrelsens opgaver vil således blive som hidtil at udarbejde forslag til bekendtgørelser vedrørende klassificering, emballering og mærkning af kemiske stoffer og produkter samt vedrørende nødvendige anvendelsesbegrænsninger. Som et grundlæggende nyt område skal miljøstyrelsen administrere anmeldelsessystemet for nye stoffer, herunder vurdere de fremsendte oplysninger og i fornødent omfang drøfte anmeldelserne med andre EF-landes myndigheder. Nyt er også, at miljøstyrelsen skal godkende bekæmpelsesmidler og fastsætte nærmere betingelser for deres anvendelse, som hidtil gjort at giftnævnet. Endelig vil miljøstyrelsen skulle behandle dispensationssager og lignende.

Uanset at der i miljøstyrelsen må være en bredt sammensat teknisk sagkundskab til rådighed for sagsbehandlingen, vil mange af de afgørelser, der skal træffes, og de generelle regler, som ministeren skal fastsætte efter indstilling fra miljøstyrelsen, være af en sådan karakter, at der vil være behov for at søge særligt kvalificeret sagkundskab inddraget, inden der træffes beslutning. Det er derfor i loven foreslået, at der nedsættes sagkyndige råd, der kan sikre, at de forskellige aspekter vedrørende sundhed og miljø gøres til genstand for en samlet vurdering.

De sagkyndige råd vil med fordel kunne etableres indenfor særlige produktområder. Således vil bekæmpelsesmiddelområdet og kosmetikområdet være aktuelle, men også for f. eks. lak- og malingsområdet kan der tænkes nedsat et sagkyndigt råd. Endelig vil der blive behov for et råd, der på tværs af produktområderne behandler spørgsmål af generel karakter, så som afprøvningsmetoder, vurderingskriterier for sundheds- og miljøfare, mærkningsregler, udvælgelse af kritiske stoffer eller stofgrupper til undersøgelse o.s.v.

En række institutioner under miljøministeriet vil i øvrigt skulle bistå miljøstyrelsen ved vurdering af sundheds- og miljørisikoen knyttet til enkelte stoffer, stofgrupper eller kemiske produkter. Disse institutioner er kemikaliekontrollen, toksikologisk institut under statens levnedsmiddelinstitut

samt miljøstyrelsens laboratorier for luft-, ferskvands- og havforurening.

Derudover vil der være behov for et snævert samarbejde mellem miljøstyrelsen og direktoratet for arbejdstilsynet ved administration af loven. Dette samarbejde vil først og fremmest være aktuelt vedrørende administrationen af bestemmelserne i lovforslagets kapitel 3. Det er mellem miljøministeriet og arbejdsministeriet aftalt, at det register over stoffer og materialer i arbejdsmiljøet, som arbejdstilsynet planlægger at etablere på arbejdsmiljøinstituttet, også skal modtage og registrere de oplysninger, der følger med anmeldelse af kemiske stoffer efter denne lov.

Men også på andre områder efter loven vil et nært samarbejde mellem miljøstyrelsen og arbejdstilsynet være både naturligt og påkrævet, f. eks. ved udarbejdelse af anvendelsesreguleringer efter lovens kapitel 6. Det skal dog i denne forbindelse fremhæves, at der ikke med hjemmel i denne lov agtes udstedt regler, der udelukkende eller især tager sigte på en regulering af kemiske stoffer og produkter i arbejdsmiljøet. Udgangspunktet er, at ansvaret for arbejdsmiljøet påhviler arbejdsministeriet, mens ansvaret for forbrugernes sundhed og beskyttelsen af det ydre miljø påhviler miljøministeriet.

For at sikre, at der ikke påføres erhvervslivet og samfundet i øvrigt unødige vanskeligheder ved, at begge de nævnte myndigheder administrerer bestemmelser om kemiske stoffer og produkter, vil der som nævnt blive nedsat et udvalg med repræsentanter for de respektive ministerier med den opgave at sørge for kontakt og koordination af afgørelser og regelfastsættelser.

Det kan konkluderes, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for etablering af nye institutioner til varetagelse af opgaver efter loven. Derimod må en række institutioner udbygges personalemæssigt, hvis lovens intentioner om en bedre vurdering af og kontrol med kemiske stoffer skal realiseres.

Som beskrevet vil miljøstyrelsen normalt træffe afgørelser som 1. instans. I overensstemmelse med anden lovgivning under miljøministeriet er det foreslået, at visse afgørelser skal kunne indankes for miljøankenævnet. Miljøankenævnets nuværende sammensætning giver dog ikke tilstrækkelig sagkundskab vedrørende kemiske stoffer og produkter, hvorfor der foreslås udpeget særligt sagkyndige på dette område af de her relevante myndigheder og organisationer.

Tilsyns- og kontrolopgaverne på gift- og bekæmpelsesmiddelområdet har som nævnt hidtil været varetaget af kemikaliekontrollen. Det har i

nogen tid været drøftet mellem miljøstyrelsen og kemikaliekontrollen, bl. a. i hvilket omfang:

- tilsyns- og kontrolarbejdets omfang er rimeligt
- kemikaliekontrollens nuværende opgaver med fordel vil kunne henlægges til kommunerne

Resultatet af disse overvejelser kan sammenfattes i følgende.

1. Tilsyns- og kontrolarbejdet på bekæmpelsesmiddelområdet, som beslaglægger ca. $\frac{1}{4}$ af kemikaliekontrollens arbejde har stort set et rimeligt omfang. Der har dog været nogen underbemanding de sidste par år på grund af personalets stadig stærkere belastning med EF-opgaver.

2. Dersom tilsynet med de større bekæmpelsesmiddelhandlere, kviksolvløbeanstalter, maskinstationer og andre storforbrugere skulle henlægges til kommunerne, ville dette føre til et væsentligt forøget personalebehov. Dette skyldes, at et stort antal medarbejdere ved de kommunale laboratorier i så fald i detaljer måtte sætte sig ind i bekæmpelsesmiddelområdet. Det er i øvrigt fra de kommunale laboratorier påpeget, at nogle af disse bl. a. foretager bestemmelser af meget små restkoncentrationer af visse bekæmpelsesmidler. Samtidigt arbejde med de rene stoffer i de samme laboratorier vil derfor kunne give anledning til en række »falske alarmer«, med mindre der iagttages meget strenge og omkostningskrævende forholdsregler mod en sådan utilsigtet forurening på laboratorierne.

Kemikaliekontrollens tilsyn med detailforhandling af gifte og sundhedsfarlige stoffer samt bekæmpelsesmidler har ikke kunnet gennemføres i tilsigtet omfang. Der skønnes at være behov for en vis intensivering af denne del af tilsynsarbejdet, der væsentligst består i ved kontrolbesøg at sikre, at reglerne vedrørende bl. a. mærkning, emballering, opbevaring og salg overholdes. Dette tilsyn vil bl. a. for materialister og andre detailhandlere med fordel kunne varetages i kommunalt regi, hvor lokalkendskab til de handlende m. v. vil kunne bidrage til, at tilsynsarbejdet især koncentrerer sig om de steder, hvor der er eller formodes at være behov for det.

Til kemikaliekontrollens tilsyns- og kontrolopgaver hører også, at der efter behov udtages prøver til kemisk analyse til konstatering af, om de gældende bestemmelser er overholdt. I konsekvens af udvidelsen af lovens område forventes det, at der fremover må udtages væsentlig flere vareprøver til analyser end i dag. En del af disse analyser vil formentlig med fordel kunne udføres på andre statslige laboratorier, f. eks. på civilforsvarets analytisk-kemiske laboratorium, i den udstrækning

den mandskabsmæssige kapacitet på sådanne laboratorier tillader det.

VIII. Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

1. Omfanget af den nuværende administration.

1.1. Miljøstyrelsens sagsbehandling.

Administrationen af giftloven, visse dele af bekæmpelsesmiddeloven, miljøbeskyttelseslovens § 7 samt de i medfør af denne lovgivning udstedte bestemmelser varetages af miljøstyrelsen. Arbejdet består som omtalt i behandling af sager vedrørende dispensationer og tilladelser i henhold til lovgivningen samt i udarbejdelse af vejledninger, bekendtgørelser, cirkulærer m. v. Herudover foretages der i miljøstyrelsen i begrænset omfang vurdering af kemiske stoffers og produkters eventuelle sundheds- og miljøskadelighed med henblik på iværksættelse af anvendelsesbegrænsninger m. v.

Arbejdet består desuden i forberedelse af og deltagelse i det internationale samarbejde på området, specielt indenfor EF.

Til varetagelse af ovennævnte arbejdsopgaver anvendes der i miljøstyrelsen $6\frac{1}{2}$ akademikere og 3 kontorfunktionærer. Den stærkt forøgede opmærksomhed overfor den risiko, der kan være forbundet med anvendelsen af kemiske stoffer og produkter, har givet sig udtryk i en fordobling af sagsmængden fra 1973 til 1977. Da der i samme periode ikke er bevilget yderligere personale på dette område, har opgaverne derfor kun kunnet løses, specielt inden for det tekniske område, ved indkøb af fremmed arbejdskraft svarende til 2 akademikere og ved en midlertidig omprioritering, hvorved der er inddraget 2 akademikere til administrationen af denne lovgivning fra andre områder.

1.2. Giftnævnets arbejdsopgaver.

Giftnævnet administrerer bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser vedrørende godkendelse af bekæmpelsesmidler samt en række bestemmelser om kviksolvløbe, flysprøjtning og anvendelse af særligt farlige bekæmpelsesmidler. Giftnævnet rådgiver endvidere miljøstyrelsen i sager vedrørende bekæmpelsesmidler.

Giftnævnet er et sagkyndigt, besluttende nævn på 5 medlemmer, som holder møde en gang om måneden. Til nævnet er knyttet en række sagkyndige samt et sekretariat.

Sekretariatet, hvis juridiske bistand stilles til rådighed af miljøstyrelsen, varetager almindelige sekretariatsfunktioner, herunder udarbejdelse af

F. t. I. om kemiske stoffer og produkter.

vejledninger og regulativer og iværksættelse og afholdelse af undervisningsvirksomhed m. m.

Til varetagelse af ovenstående arbejdsopgaver anvendes der 1½ akademiker og 2 kontorfunktionærer ud over nævnets medlemmer og sagkyndige, der alle har hovedstillinger andetsteds. En mangel på tilgang af arbejdskraft i sekretariatet sammenholdt med et stigende krav til sagsbehandlingen har bl. a. medført en stadig stigende ekspeditions-tid.

En væsentlig del af udgifterne ved giftsnævnets virksomhed dækkes af fabrikant- og importøravgifter.

1.3. Kemikaliekontrollens arbejdsopgaver.

Kemikaliekontrollen fører tilsyn og kontrol med overholdelse af ovennævnte lovgivning, specielt bestemmelserne om emballering, mærkning, udlevering og opbevaring. For så vidt angår bekæmpelsesmidlerne kontrollerer kemikaliekontrollen endvidere, at midlernes sammensætning er i overensstemmelse med de oplysninger, der har ligget til grund for giftnævnets godkendelse.

Under tilsynsbesøg hos importører, fabrikanter og erhvervs-mæssige brugere udtages der efter behov prøver til analyse. Kemikaliekontrollen foretager endvidere analysearbejde for andre statsinstitutioner, ligesom der foretages en del analyser på bestilling og mod betaling.

Samtidig yder kemikaliekontrollen miljøstyrelsen sagkyndig bistand i form af udtalelser i konkrete sager, fremskaffelse af dokumentationsmateriale til belysning af visse generelle problemer og sidst men ikke mindst ved deltagelse i og opfølgning af arbejdet vedrørende EF-direktivforslag på kemikalieområdet. Herudover deltager kemikaliekontrollen selvstændigt i internationalt samarbejde om analyse- og kontrolmetoder, både i EF og i andre internationale organisationer. Endelig kan nævnes, at kemikaliekontrollen har visse sagsbehandlede funktioner, herunder vedrørende konstaterede overtrædelser af lovgivningen, samt en omfattende rådgivende virksomhed.

Omkostningerne ved kemikaliekontrollens tilsyns- og kontrolvirksomhed på bekæmpelsesmiddelområdet dækkes ved afgifter, som betales af fabrikanter og importører af bekæmpelsesmidlerne. Detailhandel-kontrollen finansieres dog i overvejende grad af det offentlige. Kontrol med giftlovgivningens overholdelse betales af det offentlige.

Kemikaliekontrollens arbejdsopgaver varetages af 8 akademikere samt 17 laboratorie-/kontor-

funktionærer og håndværksmæssigt uddannede medarbejdere, hvor skønmæssigt 25 pct. af arbejdskraften anvendes på giftområdet, mens 75 pct. anvendes på bekæmpelsesmidelområdet.

Kemikaliekontrollen har ikke tilstrækkeligt tilsynspersonale til gennemførelse af et i 1971 planlagt tilsynsprogram af rimelig hyppighed, idet kemikaliekontrollens øvrige opgaver har været stigende, især på EF-området, på bekostning af tilsynsaktiviteten.

1.4. Statens levnedsmiddelinstitut, toksikologisk instituts opgaver.

Toksikologisk institut på statens levnedsmiddelinstitut udfører dyreeksperimentelle og andre toksikologiske undersøgelser og vurderer på grundlag heraf de sundhedsmæssige konsekvenser ved anvendelse af tilsætningsstoffer til levnedsmidler, såsom farvestoffer og konserveringsmidler, den mulige sundhedsskadelige virkning ved indtagelse af visse oprindelige indholdsstoffer i levnedsmidler samt forureningers sundhedsmæssige betydning. Institutet arbejder endvidere med udvikling og fortolkning af toksikologiske undersøgelsesmetoder.

Institutet bistår miljøstyrelsen indenfor gift- og bekæmpelsesmiddel-lovgivningen ved deltagelse i bl. a. EF-arbejdet.

Bistanden skønnes i 1977 at have været på ca. 1 akademiker.

1.5. Miljøministeriet, departementets arbejdsopgaver.

Departementets arbejde med den gældende lovgivning består i forberedelse af ministersager og deltagelse i udarbejdelse af bekendtgørelser m. v. Skønmæssigt anvendes der hertil 1 akademiker og ½ kontorfunktionær.

1.6. Det samlede arbejdskraftforbrug.

Der er således i dag beskæftiget ca. 18 akademikere og ca. 22 kontor- og laboratoriefunktionærer med administrationen af ovennævnte lovgivning. Som nævnt er det imidlertid kun lykkedes at løse opgaverne med denne arbejdskraft ved at købe fremmed arbejdskraft og samtidig nedprioritere specielle arbejdsopgaver. De her beskrevne arbejdsopgaver indgår i det foreliggende lovforslag og skal derfor fortsat løses, men hertil kommer en række nye opgaver, som, jfr. under 2, indebærer et forøget behov for arbejdskraft.

2. Statslige merudgifter som følger af lovforslaget.

2.1. Oversigt og beregningsgrundlag.

De nye opgaver, som følger af lov om kemiske stoffer og produkter, er navnlig:

- vurdering af anmeldelser af nye stoffer i medfør af lovens kapitel 3,
- vurdering og regulering af anvendelsen af allerede anvendte stoffer i medfør af lovens kapitel 6.

Dertil kommer, at opgaverne i forbindelse med godkendelse af bekæmpelsesmidler m. v., jfr. lovens kapitel 7, vil blive mere omfattende end hidtil, bl. a. fordi der også skal ske en vurdering af stoffernes virkning på miljøet. En række tværgående opgaver skal også løses; det gælder udarbejdelse af bekendtgørelser og lignende, sagsbehandling og information samt varetagelse af internationalt samarbejde. Endvidere skal der ydes sekretariatsbistand til de sagkyndige råd, der oprettes i henhold til lovens § 44.

Alle disse opgaver vil komme til at påhvile miljøstyrelsen, jfr. nærmere nedenfor under 2.2. Der må endvidere sikres midler til, at miljøstyrelsen kan indkøbe den nødvendige faglige bistand, se specielt 2.2.7.

Kontrollen med overholdelsen af den nye lov vil primært komme til at påhvile kemikaliekontrollen, jfr. lovforslagets § 45. Desuden skal kemikaliekontrollen yde sagkyndig bistand til miljøstyrelsen på en række områder, se 2.3.

I sit arbejde vil miljøstyrelsen få behov for særlig toksikologisk bistand, bl. a. til vurdering af undersøgelsesmetoders relevans, kvalitet og resultat og til gennemførelse af dyreeksperimenter og andre toksikologiske undersøgelser til belysning af den evt. skadelige virkning på mennesker. Det vil være mest hensigtsmæssigt at henlægge disse opgaver til toksikologisk institut under statens levnedsmiddelinstitut, som allerede arbejder med tilsvarende problemer i relation til levnedsmiddellovgivningen, se 2.4.

Som følge af væksten i de administrative opgaver vil en mindre udvidelse af miljøministeriets departement også være nødvendig, se 2.5.

Sagsantallet i miljøankenævnet vil vokse og dermed nødvendiggøre en forøgelse af personalet, se 2.6.

Selve registreringen af de nye stoffer vil påhvile arbejdsmiljøinstituttet, som forudsættes etableret i arbejdsministeriets regie. Her er alene skønnet over det personalebehov, som vil blive en følge af opgaverne efter denne lov, se 2.7.

Ved udarbejdelsen af skønnene er det forudsat, at de igangværende bestræbelser på en intensive-

ring af det internationale samarbejde lykkes, og at de vigtigste af Danmarks samhandelspartnere relativt snart indfører lignende lovgivning. Som nævnt ovenfor under III forhandles der inden for EF om 6. ændring af 1967-direktivet, og dette forventes vedtaget inden denne lovs ikrafttræden.

Visse af skønnene i det følgende er baseret på oplysninger fra lande, der allerede har indført ny kemikalielovgivning, jfr. ovenfor under IV. Derudover har man inddraget hidtidige erfaringer fra den danske administration, herunder bl. a. erfaringer med nærmere undersøgelser vedrørende allerede anvendte stoffer.

Løn niveauet i januar 1978 er lagt til grund, hvilket betyder følgende gennemsnitlige lønudgifter:

1 områdeleder	200.000 kr.
1 AC (akademisk sagsbehandler)	120.000 kr.
1 HK (laboratorie- eller kontorfunktionær).....	80.000 kr.

Til lønudgifter er lagt 50 pct. til dækning af øvrige administrationsudgifter. For så vidt angår toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut dog 60 pct. på grund af merudgifter i forbindelse med dyreforsøg m. v.

Derudover er det særskilt overvejet, om der er behov for anskaffelse af apparatur og EDB, og om der må påregnes byggeudgifter.

Det anses for nødvendigt, at opbygningen af den nye administration påbegyndes hurtigst muligt, således at loven også kan fungere i praksis ved sin ikrafttræden. Det er derfor forudsat, at ca. halvdelen af personalet ansættes hurtigst muligt, dvs. omkring 1. juli 1979, og at ca. ¼ af personalet er ansat ved lovens ikrafttræden 1. april 1980. Det er endvidere forudsat, at fuld udbygning vil være nået i 1982.

2.2. Miljøstyrelsen.

2.2.1. Behandling af anmeldelser af nye stoffer.

For personale skønnet under dette punkt er det helt afgørende, om 6. ændring af 1967-direktivet vedtages. I det følgende har man forudsat, at dette sker.

Personalebehovet kan opgøres dels ved et skøn over, hvor mange nye stoffer der kan forventes anmeldt, dels ved et skøn over, hvad der må kræves, for at en behandling af en anmeldelse kan betragtes som værende fyldestgørende.

Skøn fra udlandet i forbindelse med lignende lovgivning indicerer, at antallet af nye stoffer, der hvert år tilføres det internationale marked, udgør mellem 300 og 1000. Skønnene afhænger bl. a. af,

hvordan den pågældende lovgivning definerer nye stoffer, herunder om et stof behandles efter de samme regler, hvis stoffet sælges til en væsentligt ændret anvendelse eller i væsentligt øgede mængder, om der er fastsat vægtgrænser m. m.

Et forsigtigt skøn må på denne baggrund være, at man må regne med, at EF modtager i hvert fald 300 anmeldelser årligt. Indgivelse af anmeldelse vil i de fleste tilfælde ske til et andet EF-land, men vil i kraft af 6. ændring til 1967-direktivet også blive sendt til Danmark. Ud fra den danske kemiske industris størrelse må det skønnes, at indgivelse af en anmeldelse kun i ca. 2 pct. af tilfældene vil ske til de danske myndigheder.

I de første par år efter lovens ikrafttræden er det dog sandsynligt, at antallet af nye stoffer, der bringes på markedet, vil være lavere. Erfaringer fra udlandet tyder på, at virksomhederne af økonomiske grunde vil søge at bringe deres stoffer på markedet inden anmeldelsesreglernes ikrafttræden. I de følgende skøn er det derfor forudsat, at antallet af anmeldelser i EF det første år kun vil udgøre ca. 100 og det andet år ca. 200.

Det EF-land, som modtager en anmeldelse, har en særlig forpligtelse til at foretage en kritisk vurdering af de indgivne oplysninger og til om nødvendigt at forlange supplerende oplysninger eller gennemførelse af supplerende undersøgelser.

For alle nye stoffer er det dog nødvendigt, at miljøstyrelsen gør sig bekendt med alle foreliggende oplysninger.

For nogle af stofferne vil det i Danmark desuden være nødvendigt at indhente oplysninger fra udlandet til kontrol eller supplerende af de meddelte oplysninger. Det kan desuden være nødvendigt at iværksætte litteratursøgning og gennemgang af litteratur om beslægtede stoffer.

I visse tilfælde vil der være anledning til at lade eksperter på kemikaliekontrollen eller toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut gennemgå det indsendte materiale om forsøgsresultater med henblik på at få en udtalelse om undersøgelsesmetodernes relevans og kvalitet samt en vurdering af resultaterne.

En mere indgående behandling kan være nødvendig, når det drejer sig om stoffer, som agtes fremstillet i store mængder, eller stoffer, som ud fra deres kemiske struktur eller ud fra de foretagne undersøgelser må antages at rumme særlige sundheds- eller miljørisici. I sådanne tilfælde kan det blive aktuelt at forlange af anmelderen, at der indgives yderligere oplysninger eller foretages yderligere undersøgelser, ligesom der i enkelte tilfælde kan være anledning til, at myndighederne iværk-

sætter forsøg. Det må ses i sammenhæng med, at EF-reglerne ikke omfatter anvendelsesbegrænsninger, således at de danske myndigheder ud fra danske forhold må vurdere, om det er nødvendigt at fastsætte sådanne. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at der er betydelige forskelle mellem EF-landene, f. eks. med hensyn til naturforhold (klima, recipienter m. v.) og samfundsforhold (forbrugsmønstre, erhvervsmønstre m. v.).

Det skønnes, at højst 10 pct. af anmeldelserne vil falde i denne gruppe.

En særlig forpligtelse påhviler Danmark for så vidt angår de 2 pct. af stofferne, om hvilke anmeldelse indgives i Danmark. Her må der påregnes et betydeligt tidsforbrug til en indgående prøvelse af de meddelte oplysninger.

Behandlingstiden for den enkelte anmeldelse vil således komme til at variere meget – fra 1 manddag i ukomplicerede tilfælde til flere mandmåneder for nogle af de stoffer, om hvilke anmeldelse indgives i Danmark. Det skønnes imidlertid, at det gennemsnitlige tidsforbrug ved behandlingen af en anmeldelse vil udgøre ca. 1 manduge.

Det skønnede personalebehov udgør derfor 6 akademiske sagsbehandlere ved fuld udbygning. Ved lovens ikrafttræden vil det – af hensyn til indkøringen – være nødvendigt at have ansat 4 af disse. Til bistand for de 6 akademiske sagsbehandlere bør der ansættes 3 kontorfunktionærer.

2.2.2. Gennemgang af kendte stoffer.

Det vil ikke være overkommeligt at underkaste alle kendte stoffer den samme procedure som de nye stoffer. Dertil er antallet alt for stort. Ifølge amerikanske skøn er der mindst 30.000 kemiske stoffer på markedet, og måske er antallet snarere det dobbelte.

I USA har man prioriteret indsatsen omkring de kendte stoffer meget højt, og en betydelig del af de store personaleressourcer vil derfor blive afsat til denne opgave.

Den amerikanske kemikalielov fastsætter kriterier og procedurer for myndighedernes udvælgelse af eksisterende stoffer eller stofgrupper, som af producenterne skal undersøges for sundheds- og miljøvirkninger. 18 stoffer/stofgrupper, som mistænkes for at rumme særlig risiko, er indtil april 1978 udvalgt med henblik på fastsættelse af regler for stoffernes undersøgelse.

Herudover har de amerikanske myndigheder påbegyndt en gennemgang af foreliggende oplys-

ninger om en række udvalgte stoffer og stofgrupper, hvis anvendelse eventuelt vil blive reguleret.

Danmark har ikke muligheder for på egen hånd at iværksætte undersøgelser i samme omfang. Men Danmark vil som minimum være nødt til at gå nærmere ind i en vurdering af de stoffer, som af EF tages op til regulering. Fra EF's side ventes bl. a. initiativer vedrørende kræftfremkaldende stoffer, tungtmedbrydelige chlorforbindelser, visse tungmetaller og asbest.

Derudover viser erfaringen, at danske myndigheder i visse tilfælde har fundet anledning til at tage stoffer op til vurdering uden at afvente et EF-initiativ. Nogle af disse sager kan det yderligere være rimeligt eller nødvendigt for Danmark at føre videre på internationalt plan.

I miljøstyrelsen har man allerede visse erfaringer med gennemgang af kendte stoffer og stofgrupper, bl. a. PCB, vinylchlorid, DDT, kviksølv, dioxiner, fluorcarboner og stoffer i hårfarver.

Et arbejde af den art er meget tidkrævende. For det første indebærer det en omfattende litteratursøgning. Dernæst skal materialet gennemgås af miljøstyrelsens medarbejdere og af særligt sagkyndige, og endelig skal en vurdering af materialet formuleres. F. eks. har et arbejde som »Hårfarver« (miljøstyrelsen, februar 1977) kostet mellem 12 og 18 AC-mandmåneder, hvoraf ca. halvdelen blev ydet af sagkyndige uden for miljøstyrelsen, samt mellem 2 og 3 HK-mandmåneder. Rapporten omfatter 3 stofgrupper og 2 andre stoffer.

Et andet eksempel er miljøstyrelsens redegørelse vedrørende drikkevandsfluoridering (Nyt fra miljøstyrelsen 1977, nr. 9), der kostede 4 AC-mandmåneder og 1-2 HK-mandmåneder. Hvis ikke miljøstyrelsen havde været ajour med emnet, ville arbejdet have krævet betydelig mere tid.

Ressourceforbruget til arbejder af denne art varierer i øvrigt en del, afhængig af bl.a. udredningens formål, stoffets anvendelse i Danmark, og om myndighedernes viden i forvejen er ajour.

Udredninger af denne art vil fortsat påhvile det offentlige. De kan eventuelt føre til, at det pålægges producenter og importører at udføre visse laboratorieundersøgelser m. v., jfr. § 40. De kan også føre til, at en kendt stofgruppe i henhold til § 18 underkastes anmeldelsespligt.

I det omfang, det offentlige foretager undersøgelser, må man regne med, at initiativ og styring vil ligge i miljøstyrelsen, men at man må have hjælp af særligt sagkyndige, f. eks. på toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut eller ved indkøb af sådan bistand.

Toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut har dog ikke mulighed for at belyse kemiske stoffers virkninger direkte på mennesker f. eks. i form af sygdom. Miljøstyrelsen må derfor være i stand til selv at vurdere oplysninger herom og sikre løbende kontakt med epidemiologiske registre, sundhedsstyrelsen og arbejdsmiljøinstituttet samt medvirke ved tilrettelæggelse af befolkningsundersøgelser.

I udredningsarbejdet vil også de i § 44 nævnte sagkyndige råd blive inddraget.

Det forøgede personalebehov til disse opgaver skønnes at udgøre 4 akademiske sagsbehandlere og 2 kontorfunktionærer i miljøstyrelsen.

2.2.3. Godkendelse af kemiske stoffer og produkter i henhold til lovforslagets kapitel 7.

I medfør af bestemmelserne i kapitel 7 skal miljøstyrelsen godkende kemiske stoffer og produkter, som anvendes til et formål, der er nævnt i bilaget til loven. Bilaget omfatter i øjeblikket kun bekæmpelsesmidler. Administrationen af kapitel 7 vil derfor, indtil bilaget måtte blive udvidet, i princippet være en videreførelse af giftnævnets administration af bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser om godkendelse.

Sekretariatsfunktionen for giftnævnet er som tidligere nævnt hidtil blevet varetaget af 1½ akademiker og 2 kontorfunktionærer, der som følge af godkendelseskompetencens overførelse fra giftnævnet til miljøstyrelsen vil indgå i miljøstyrelsens medarbejderstab. Herudover vil der imidlertid være behov for yderligere arbejdskraft, fordi lovforslaget indebærer en forøgelse af arbejdsopgaverne.

Bekæmpelsesmiddeldefinitionen vil således blive udvidet, jfr. bemærkningerne til § 33. Endvidere skal der ved godkendelsen af bekæmpelsesmidlerne for fremtiden udover hensynet til menneskers og husdyrs sundhed også tages hensyn til miljøet.

Denne kvantitative og kvalitative udvidelse af arbejdsopgaverne blev foreslået af forureningsrådet i 1971, og rådet anbefalede på daværende tidspunkt overfor regeringens forureningsudvalg, at giftnævnets sekretariat på denne baggrund blev væsentligt udvidet.

Det skønnede personalebehov til varetagelse af disse opgaver udgør 2 akademikere og 1 kontorfunktionær.

Det bemærkes, at denne udvidelse foreslås finansieret ved afgifter, som betales af fabrikanter og importører af bekæmpelsesmidlerne. Det bety-

der, at personaleudgifter på 0,5 mill. kr. årligt skal dækkes ved afgifterne.

2.2.4. Udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger og lignende.

Lovforslaget indeholder en lang række bestemmelser, hvorefter miljøministeren kan fastsætte nærmere regler m. v. Forberedelsen af disse bekendtgørelser, cirkulærer og lignende må forventes placeret i miljøstyrelsen.

I medfør af bestemmelserne i kapitel 3 skal der udarbejdes udkast til en bekendtgørelse om anmeldelse af nye stoffer. En sådan bekendtgørelse skal foreligge ved lovens ikrafttræden, idet der heri mere specificeret end i selve loven skal angives hvilke undersøgelser, der skal foretages vedrørende et nyt stof, før det anmeldes.

Ligeledes ved lovens ikrafttræden skal der foreligge en bekendtgørelse efter kapitel 4 om klassificering m. v. af farlige stoffer og produkter, idet den gældende bekendtgørelse herom kun omfatter de stoffer, der er optaget på listen over farlige stoffer.

I medfør af bestemmelserne i kapitel 7 skal der udarbejdes udkast til en bekendtgørelse om godkendelse af bekæmpelsesmidler, som kan træde i kraft samtidig med loven. En uændret videreførelse af den gældende bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 lader sig af flere grunde ikke gøre. For det første bygger den på giftnævnet som besluttende organ. Dernæst er der siden bekendtgørelsens udstedelse i 1961 kommet talrige ændringsbekendtgørelser til, så en kodifikation af reglerne må anses for at være påkrævet. Endelig skal der i den kommende tid fastsættes nye regler om mærkning af bekæmpelsesmidler, en konsekvens af et nyligt vedtaget EF-direktiv på området.

Hertil kommer løbende udfærdigelse af bekendtgørelser efter andre regler i loven. Disse vil formentlig først og fremmest være nødvendiggjort af EF-direktiver på området. Det bør i denne forbindelse bemærkes, at EF-samarbejdet inden for kemikalieområdet er i stadig stigen.

Forudsætningen for, at loven kan administreres på en hensigtsmæssig måde af de myndigheder, der bistår miljøstyrelsen, er, at der udarbejdes visse retningslinier for dels hvilke forhold, der skal behandles, dels hvordan det enkelte forhold skal behandles og vurderes.

Videre må man forudse, at der vil blive behov for, at miljøstyrelsen udarbejder vejledninger til brug for især den kemiske industri. Vejledningerne vil f. eks. være påkrævet vedrørende

- anmeldelse af nye stoffer,
- klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer, som ikke er ført på en stofliste.

De reguleringer, der følger af loven, samt de reguleringer, der følger af bekendtgørelser i henhold til loven, vil medføre, at miljøstyrelsen skal tage stilling til et antal konkrete sager, som må skønnes at blive ca. 3 gange større end det nuværende antal.

De nye regler vil endvidere – navnlig i den første tid efter ikrafttrædelsen – give anledning til et stort antal forespørgsler fra industrien og handlende samt andre, der har med kemiske stoffer at gøre.

Det vil derfor sikkert være hensigtsmæssigt at iværksætte særlige informationsaktiviteter i form af pjecer, artikler, foredrag o.s.v.

Det skønnede personalebehov hertil udgør 5 akademiske sagsbehandlere og 3 kontorfunktionærer. Disse må formodes i den første tid hovedsageligt at skulle være beskæftiget med regeludarbejdelse og derefter hovedsageligt med behandling af konkrete sager.

Til information om loven og de ovenfor omtalte bekendtgørelser m. v. må der påregnes en udgift på ca. 0,6 mill. kr. i 1980.

2.2.5. Internationalt arbejde.

Det internationale samarbejde på kemikalieområdet er i stadig udvikling, og den store opmærksomhed i disse år omkring de kemiske stoffer betyder, at man må forudse et stort antal internationale initiativer. Størst betydning for Danmark har samarbejdet i EF, men også arbejdet i OECD og Nordisk ministerråd er vigtigt. Dertil kommer andre internationale initiativer, bl. a. i FN's organisationer og i Europarådet.

Som led i dette samarbejde må Danmark deltage i et stort antal internationale forhandlinger. Ud fra et skøn over udviklingen i samarbejdet og ud fra miljøstyrelsens hidtidige erfaringer med internationalt samarbejde skønner man, at disse forhandlinger – incl. forberedelse og opfølgning – vil lægge beslag på yderligere 2 AC og 2 HK.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det samarbejde, som består i udveksling af litteratur, andre oplysninger og andet, som ikke kræver forhandlinger og rejser, er medregnet under skønnene foran vedrørende behandling af anmeldelser om nye stoffer, gennemgang af kendte stoffer o.s.v.

Det skønnede personalebehov til varetagelse af internationale forhandlinger udgør således 2 akademiske sagsbehandlere og 2 kontorfunktionærer.

2.2.6. Sekretariatsbistand til sagkyndige råd.

I medfør af lovforslagets § 44 agtes i første omgang oprettet tre sagkyndige råd, som kan rådgive miljøstyrelsen i spørgsmål vedrørende:

- kemiske stoffer og produkter generelt, d.v.s. tværgående spørgsmål vedrørende undersøgelsesmetoder, vurderingskriterier, klassificering, emballering og mærkning m. v.,
- bekæmpelsesmidler og
- kosmetik.

Tilrettelæggelse af miljøstyrelsens sagsmateriale til forelæggelse for disse råd og varetagelse af sekretariatsopgaverne skønnes at medføre et behov for 2 akademikere og 2 kontorfunktionærer.

Der er ikke taget stilling til spørgsmålet om honorering af rådernes medlemmer.

2.2.7. Udredninger og undersøgelser.

Det er nødvendigt, at miljøstyrelsen til brug for både konkrete undersøgelser og mere planlægningspræget arbejde vedrørende kemiske stoffer og produkter har mulighed for at rekvirere faglig bistand, herunder større udredninger, samt har mulighed for at iværksætte undersøgelser på videnskabelige institutter, f. eks. på universiteterne og de højere læreanstalter, andre offentlige institutioner, ATV-institutter eller ved private laboratorier.

Disse forhold svarer helt til, hvad der i dag gælder ved administration af miljøbeskyttelsesloven, lov om svovl i olie, lov om bly i benzin m. v. Miljøstyrelsen har nærmere redegjort for, hvorledes undersøgelses- og udredningsvirksomheden er planlagt i perioden 1977-79 i Nyt fra Miljøstyrelsen nr. 11/1977. Denne redegørelse har kun i beskeden omfang medtaget undersøgelser vedrørende virkninger af kemiske stoffer og produkter, da de for tiden disponible midler (ca. 8 mill. kr. på årsbasis) er bevilget med henblik på anvendelse inden for de »traditionelle« forureningsområder: vandforsyning og spildevand, støj, luftforurening, affaldsbehandling og genanvendelse. Det er i øvrigt miljøstyrelsens opfattelse, at der inden for disse områder er behov for en udbygning af aktiviteterne.

Vedrørende kemiske stoffer og produkter indebærer lovforslaget, at selve undersøgelserne, f. eks. af stoffernes sundhedsskadelige virkninger, udføres for fabrikanternes eller importørernes regning. Disse undersøgelser kan ofte være kostbare, beløb

på over 1 mill. kr. pr. stof er helt almindeligt indenfor bekæmpelsesmiddelområdet. I en række tilfælde vil det imidlertid være nødvendigt, at miljøstyrelsen ved udredninger og i visse tilfælde indledende forsøg har mulighed for at tage stilling til, i hvilket omfang der er grund til at pålægge industrien sådanne videregående undersøgelser. Det kan f. eks. dreje sig om udvikling af analyse- og undersøgelsesmetoder og om registreringer af allerede eksisterende stoffers forekomst i miljøet, eller det kan dreje sig om sammenligning af forskellige stoffers egenskaber eller virkninger, hvor man ikke umiddelbart kan pålægge en enkelt eller nogle få at afholde udgifterne.

Endelig kan der være situationer, hvor f. eks. et bestemt stof i spildevand ikke entydigt kan føres tilbage til anvendelsen af bestemte produkter, og hvor det således ikke er muligt at placere omkostningerne et bestemt sted.

Erfaringerne fra den hidtil mere beskedne indsats vedrørende kemiske stoffer og produkter giver anledning til at skønne et behov af størrelsesordenen 1-2 mill. kr. årligt til hvert af områderne:

- faglig bistand til konkrete opgaver,
- køb af bistand til større udredningsopgaver,
- iværksættelse af undersøgelser vedrørende enkelte stoffer eller stofgrupper.

Det skal understreges, at muligheden for gennemførelsen af udredninger og undersøgelser i tilstrækkeligt omfang er en afgørende faktor for specielt at få iværksat de nødvendige vurderinger af allerede kendte stoffer.

På denne baggrund skønner man, at det foreliggende lovforslag vil nødvendiggøre en bevilling til undersøgelser og udredninger på ca. 5 mill. kr. om året.

2.2.8. EDB.

Det må antages, at selve registreringen af anmeldelser af nye stoffer – som skal ske på arbejdsmiljøinstituttet – vil blive tilrettelagt som et EDB-baseret register.

I så fald vil der være behov for oprettelse af terminaler i miljøstyrelsen, på toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut og på kemikaliekontrollen.

Derudover kan der være behov for at oprette et sagsstyringssystem. Et sådant har gennem et par år været anvendt i miljøkreditrådets sekretariat (miljøstyrelsens 11. kontor).

I alt skønnes der at blive en engangsudgift til EDB af størrelsesordenen 1 mill. kr. Heri er imidlertid ikke medregnet noget beløb i forbindelse

med etableringen af arbejdsmiljøinstituttets register.

2.2.9. Sammenfatning.

Miljøstyrelsens samlede personalebehov ved fuld udbygning fremgår af nedenstående opstilling.

	1982	
	AC	HK
2.2.1. Nye stoffer	6	3
2.2.2. Kendte stoffer	4	2
2.2.3. Godkendelse.....	2	1
2.2.4. Bekendtgørelser. Sagsbeh.	5	3
2.2.5. Internationalt arbejde.....	2	2
2.2.6. Sekretariatsbistand	2	2
I alt	21	13

Udbygningen skønnes at ville forløbe således:

1979		1980		1981		1982	
AC	HK	AC	HK	AC	HK	AC	HK
6	3	16	10	19	11	21	13

I 1979 må der påregnes normeret 1 ny stilling som områdeleder, i 1980 1 mere og i 1981 yderligere 1, i alt 3 stillinger som områdeleder.

Indpasningen af et så stort antal medarbejdere i en eksisterende organisation må i øvrigt til sin tid medføre overvejelser vedrørende dennes struktur.

2.3. Kemikaliekontrollen.

Lovens vedtagelse vil medføre en række nye opgaver for kemikaliekontrollen.

Tilsyns- og kontrolopgaverne vil vokse betydeligt i og med, at loven – i modsætning til giftloven og bekæmpelsesmiddelloven – omfatter alle kemiske stoffer og produkter (bortset fra sådanne, der er reguleret ved særlovgivning). Det skønnes, at disse opgaver vil blive tredoblet.

Som nævnt foran udtages i forbindelse med tilsyns- og kontrolvirksomheden vareprøver til kemisk analyse – for bekæmpelsesmidlers vedkommende især til konstatering af, om sammensætningen er i overensstemmelse med, hvad der blev oplyst overfor giftnævnet i forbindelse med godkendelsen, og for gifte og sundhedsfarlige stoffers vedkommende, især såfremt det formodes, at de ikke er korrekt etiketteret.

I konsekvens af udvidelsen af lovens område forventes det, at der fremover må udtages væsentlig flere vareprøver til analyser end i dag til konstatering af, om loven er overholdt.

Det skønnes, at der – udover bekæmpelsesmidlerne – vil være behov for at udtage ca. 500 vare-

prøver til kontrolanalyser. I forhold til den nuværende giftlovskontrol er det en kraftig forøgelse, hvilket især skyldes, at mærkningsbestemmelserne er udvidet til at gælde for alle farlige stoffer og produkter. Til sammenligning skal nævnes, at der som led i kontrollen med bekæmpelsesmidler i dag udtages 700-800 prøver årligt.

Som følge af den forventede stigning i antallet af konkrete sager i miljøstyrelsen forudses det, at kemikaliekontrollen i øget omfang yder rådgivning i forbindelse med miljøstyrelsens administration af loven, herunder ikke mindst ved administrationen af bestemmelserne om anmeldelse af nye stoffer. Hertil kommer, som nærmere redegjort for i de specielle bemærkninger til kapitel 10, at man agter at henlægge en række mere teknisk betonedede konkrete afgørelser til kemikaliekontrollen.

Kemikaliekontrollens rådgivende opgaver i forbindelse med miljøstyrelsens udarbejdelse af danske regler på grundlag af vedtagne EF-direktiver må forventes at vokse betydeligt på grund af det voksende internationale samarbejde på området, ligesom tilsyns- og kontrolarbejdet vil forøges i takt med udarbejdelsen af nye regler.

Derudover må en forøgelse af arbejdsbyrden forventes i forbindelse med forhandling af EF-direktivforslag og i forbindelse med tilpasninger af allerede vedtagne direktiver til den tekniske udvikling.

Som følge af, at loven i princippet omfatter alle kemiske stoffer og produkter, må man forvente, at kemikaliekontrollens rådgivende virksomhed over for erhvervslivet og offentligheden vil øges stærkt, herunder ved afgørelsen af, om et givet stof er nyt og derfor skal anmeldes.

Vedrørende behovet for udbygning af kemikaliekontrollens apparatur er det konstateret, at en lang række offentlige, selvejende og private laboratorier disponerer over forskelligt specialapparatur og specialkendskab til analyse af farlige produkttyper. Det anses derfor ikke for hensigtsmæssigt at udbygge kemikaliekontrollens laboratorier til at kunne løse alle forekommende eller tænkelige analytiske problemer. En vis udbygning og apparatur-fornyelse vil imidlertid være nødvendig for at sikre, at kemikaliekontrollen også fremover vil kunne opretholde en sådan faglig kompetence, som vil være nødvendig for at sikre standarden af kontrolarbejdet.

Det skønnede personalebehov til kemikaliekontrollen udgør 6 akademikere og 4 laboratorie- og kontorfunktionærer. I 1980 påregnes der blandt akademikerne normeret 1 stilling som områdele-

der. Hertil kommer, at der over en 2-3 års periode må anskaffes nyt apparatur til i alt ca. 1 mill. kr.

Kontrolanalyser. En del af de ovenfor omtalte 500 prøver til kontrolanalyse må analyseres på andre laboratorier, idet kemikaliekontrollen ikke råder over tilstrækkeligt apparatur til foretagelse af de ofte meget specielle undersøgelser.

Priserne for kontrolanalyse ligger – alt efter analysens art – mellem 600 kr. og 6.000 kr. Ved fuld udbygning forventes de løbende udgifter til kontrolanalyser at udgøre ca. 1/2 mill. kr. årligt.

Laboratoriebygning. Udvidelsen af kemikaliekontrollens opgaver og personale vil nødvendiggøre opførelse af en tilbygning (laboratoriebygning) til den eksisterende laboratoriebygning. Omkostningerne ved byggeriet og ved forsyningen med installationer skønnes at beløbe sig til ca. 6 mill. kr. Desuden vil det blive nødvendigt at ombygge de eksisterende lokaler for at opnå en rationel udnyttelse af det samlede laboratorium og for at tilgodese de krav, som arbejdet med et meget bredt spektrum af kemiske stoffer, herunder meget farlige stoffer, vil stille; omkostningerne herved skønnes at ville beløbe sig til ca. 1 mill. kr.

Muligvis vil det være en mere hensigtsmæssig løsning at opføre en ny laboratoriebygning til kemikaliekontrollen på statens levnedsmiddelinstituts arealer. Det undersøges for tiden, om dette er muligt. I givet fald vil byggeomkostningerne blive væsentligt større, men til gengæld vil kemikaliekontrollens nuværende bygning blive frigjort til andet formål.

2.4. Toksikologisk institut under statens levnedsmiddelinstitut.

Instituttet foretager som tidligere nævnt dyreeksperimentelle og andre toksikologiske undersøgelser til belysning af kemiske stoffers sundhedsmæssige betydning for mennesker og besidder, bl. a. som følge heraf, desuden en stor erfaring i vurdering af toksikologiske undersøgelsesmetoder. En sådan nødvendig sagkundskab og mulighed for at foretage dyreeksperimentelle og andre toksikologiske undersøgelser findes ikke i miljøstyrelsen, men vil kunne stilles til rådighed af instituttet ved en personalemæssig udvidelse.

Det vil i forbindelse med lovforslaget være nødvendigt, at instituttet bistår miljøstyrelsen med vurdering af de toksikologiske set vanskeligere anmeldelser, d.v.s. med vurdering af det toksikologiske dokumentationsmateriale, som indleveres af fabrikanter og importører.

Instituttets opgave vil være at foretage en kritisk gennemgang af både undersøgelsesresultater og -metoder i dette materiale med henblik på bedømmelse af deres relevans og kvalitet. Især skal vurderingen omfatte nødvendigheden af krav om supplerende undersøgelser, således som det forudses i lovforslaget og i foreliggende udkast til EF-regler.

Instituttet skal endvidere bistå miljøstyrelsen ved udvælgelsen af de allerede anvendte kemiske stoffer, som ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt kan give anledning til forslag om en mere vidtgående regulering end den i dag foretagne.

Instituttet har tidligere været inddraget i miljøstyrelsens udredninger om f. eks. hårfarver, dioxiner og kviksølv. Hensigten med den nye lov er imidlertid at forøge aktiviteten på dette område betydeligt såvel hvad angår antallet af stoffer, som skal undersøges og vurderes, som hvad angår de virkninger, som stofferne kan give anledning til. Instituttet må derfor både udvides med henblik på at kunne behandle et større antal stoffer og med henblik på tilvejebringelse af et udvidet kendskab til mulige skadevirkninger.

En del af dette arbejde forventes at ske i form af udredninger til brug for de i lovforslaget omtalte sagkyndige råd.

Endelig skal instituttet i et vist omfang deltage i det internationale arbejde, hvor der kræves toksikologisk ekspertvurdering.

Igangværende og planlagte aktiviteter, f. eks. i EF og OECD, nødvendiggør dansk indsats i et vist omfang, både for at bidrage til disse opgavers løsning i et rimeligt omfang og for at få en sådan indflydelse på udformningen af internationale retningslinier, at disse vil være acceptable set ud fra et dansk synspunkt.

Som et led i disse opgaver skal instituttet i fornødent omfang selv foretage dyreeksperimentelle og andre toksikologiske undersøgelser og vurderinger heraf. Dette er nødvendigt dels for at kunne løse konkrete undersøgelsesopgaver for miljøstyrelsen, og dels for gennem praktisk videnskabeligt arbejde at skabe baggrund for, at der kan gives sagkyndig rådgivning på tilstrækkeligt kvalificeret plan. Personalerammerne er derfor angivet under den forudsætning, at de akademiske medarbejdere, således som det er tilfældet på levnedsmiddelområdet, udfører såvel toksikologiske undersøgelser som vurderinger og rådgivning.

Personalebehov.

F. t. I. om kemiske stoffer og produkter.

På ovennævnte grundlag har man vurderet, at det vil være nødvendigt ved toksikologisk institut i løbet af en årrække at ansætte 10 akademikere og 8 laboratorie- og kontorfunktionærer.

Da den nye aktivitet på toksikologisk institut vil forudsætte en vis medvirken fra dokumentationsafdelingen vedrørende biblioteksmæssige opgaver, herunder til opsøgning af eksisterende litteratur på området, vil det være nødvendigt, at der i denne afdeling ansættes 1 akademiker.

Det skønnede personalebehov kan således opgøres til 11 akademikere og 8 laboratorie- og kontorfunktionærer. I 1979 påregnes der desuden normeret 1 stilling som områdeleder.

Den personalemæssige udbygning forudsættes at ske således, at der i 1979 ansættes 3 akademikere og 3 laboratorie- og kontorfunktionærer, 1980 3 akademikere og 2 laboratorie- og kontorfunktionærer, 1981 3 akademikere og 2 laboratorie- og kontorfunktionærer og i 1982 2 akademikere og 1 laboratorie- og kontorfunktionær.

Bygningsmæssige udvidelser.

Det nødvendige antal nye medarbejdere vil ikke kunne rummes inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer. Allerede i forslaget til lov om levnedsmidler m. m. er det nævnt, at det indenfor den kommende ti-årsperiode vil være nødvendigt at opføre en tilbygning til toksikologisk institut for en udgift, der var anslået til 10 mill. kr. i daværende prisniveau. Man har på det foreliggende grundlag vurderet behovet for yderligere bygningsmæssige faciliteter, herunder til den forøgede laboratoriefunktion, og er nået til det resultat, at det mest hensigtsmæssige vil være, at der til samlet løsning af de to spørgsmål nu opføres en bygning, svarende i areal til én af de bygninger, hvori toksikologisk institut idag har til huse. Bruttoetagearealet for en sådan bygning vil andrage ca. 1300 m², hvortil kommer kælder. Det vil endvidere være nødvendigt, at der foretages ændringer i de eksisterende bygninger, og herudover vil der blive tale om anskaffelse af nyt apparatur. Man har vurderet, at de samlede udgifter herved vil være på 25-30 mill. kr., hvoraf dog kun cirka halvdelen vil kunne henføres til den nye aktivitet, medens resten skal ses som en afledet funktion af levnedsmiddeloven i henhold til bemærkningerne herom i forslaget til lov om levnedsmidler m. m.

Driftsudgifter.

Ved beregning af de årlige driftsudgifter har man, jfr. under 2.1., lagt til grund, at der foruden

lønningsudgifter vil blive tale om udgifter til dyreforsøg og laboratorievirksomhed.

Det tilføjes, at da det vil være nødvendigt at antage en væsentlig del af det omhandlede personale og sætte de nye aktiviteter i gang, inden en sådan ny bygning kan være klar til ibrugtagning, må der i en periode påregnes udgifter til leje af lokaler.

2.5. Miljøministeriet, departementet.

Den forøgede aktivitet på kemikalieområdet vil medføre en række nye opgaver for miljøministeriet, departementet, ikke mindst i forbindelse med de under 2.2.4. omtalte bekendtgørelser m.v. Personalebehovet hertil skønnes at udgøre 2 akademiske sagsbehandlere og 1 kontorfunktionær.

2.6. Miljøankenævnet.

Ifølge lovforslagets kapitel 11 henlægges den endelige administrative afgørelse af klager over visse afgørelser i henhold til loven til miljøankenævnet.

Ved gennemførelsen af råstoffloven og loven om genanvendelse af papir og drikkevareemballager samt begrænsning af affald er yderligere opgaver henlagt til miljøankenævnet, uden at dettes personale er forøget. Der er herefter næppe mulighed for at pålægge miljøankenævnet yderligere opgaver uden en personaleforøgelse.

På den anden side skønnes det dog, at kun et relativt ringe antal sager vil blive forelagt miljøankenævnet, bl.a. fordi en omfattende sagkundskab – herunder de i § 44 nævnte sagkyndige råd – vil blive inddraget i miljøstyrelsens behandling af kontroversielle sager.

På denne baggrund skønnes det, at miljøankenævnets personale bør forøges med 1 akademisk sagsbehandler og 1 kontorfunktionær. Miljøankenævnet har dog bemærket, at sager vedrørende kemiske stoffer og produkter kan vise sig at være så arbejdskrævende, at en væsentligt større personaleforøgelse vil være nødvendig.

2.7. Arbejds miljøinstituttet.

Som nævnt i miljøstyrelsens redegørelse om vurdering af kemiske stoffer og produkter er der mellem arbejdsministeriet og miljøministeriet truffet aftale om, at anmeldelse af stoffer og materialer for begge ministeriers områder skal ske til et fælles register. Det planlagte arbejdsmiljøinstitut skal være anmeldelsessted og varetage registreringen af anmeldelserne. Der er i marts 1978 nedsat

en arbejdsgruppe til planlægning af registrets opbygning.

Registret skal indeholde de oplysninger, som følger med anmeldelsen, samt andre oplysninger, som man finder det hensigtsmæssigt at indføre.

Registret skal modtage oplysningerne i forbindelse med anmeldelser, overføre den til EDB, sørge for udskrifter til sagsbehandlerne, besvare forespørgsler m.v.

Det skønnede personalebehov som følge af dette lovforslag udgør 1 akademisk sagsbehandler og 4 kontorfunktionærer. Til grund for dette ligger dels det under 2.2.1. omtalte skøn over antallet af anmeldelser (300 pr. år), dels erfaringer med personaleforbrug til journalarbejde, idet man her har taget hensyn til, at den enkelte anmeldelse må sidestilles med en omfattende og kompliceret sag.

Der er ikke medtaget noget skøn over omkostningerne ved selve etableringen af arbejdsmiljøinstituttet og det dertil knyttede register.

2.8. Statens samlede merforbrug af personale samt merudgifter som følge af lovforslaget.

Merforbrug af personale ved fuld udbygning:

Merudgifter:

(i mill. kr.)

	1979	1980	1981	1982
Personaleudgifter	2,9	8,1	10,2	12,1
Undersøgelser (2.2.7.)	0	1	3	5
Kontrolanalyser (2.3.)	0	0,4	0,5	0,5
Løbende udgifter:	2,9	9,5	13,7	17,6
Information (2.2.4.)	0	0,6	0	0
Apparatur og EDB (2.2.8. og 2.3.)	0	1	1	0
Laboratorietilbygning samt ombygning Kemikaliekontrollen (2.3.)	0	3,5	3,5	0
Andel af byggeri til toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut (2.4.)	2,5	5	5	2,5
Udgifter i alt	5,4	19,6	23,2	20,1
Indtægter ved afgifter på bekæmpelsesmidler (2.2.3.)	0	0,4	0,5	0,5
Nettoudgifter	5,4	19,2	22,7	19,6

3. Kommunale merudgifter som følge af lovforslaget.

I henhold til lovforslagets § 46 kan ministeren bemyndige kommunalbestyrelserne til hos detailhandlere og lignende at føre kontrol med lovens overholdelse. Det er hensigten med denne hjemmel først og fremmest at henlægge tilsynet med detailforhandling af farlige stoffer, d.v.s. tilsynet med

	1982
	AC HK
2.2. Miljøstyrelsen	21 13
2.3. Kemikaliekontrollen	6 4
2.4. Toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut	11 8
2.5. Miljøministeriet, departementet	2 1
2.6. Miljøankenævnet	1 1
2.7. Arbejds miljøinstituttet	1 4
I alt	42 31

Udbygningen skønnes at ville forløbe således:

	1979	1980	1981	1982
	AC HK	AC HK	AC HK	AC HK
9½*) 7½*)	28 21	35 26	42 31	

*) Svarende til, at der pr. 1. juli ansættes 19 AC og 15 HK.

Det bemærkes, at der må påregnes normeret 1 stilling som områdeleder i miljøstyrelsen i 1979, 1 i 1980 og 1 i 1981, i alt 3. Desuden forventes i 1979 normeret 1 stilling som områdeleder på toksikologisk institut ved statens levnedsmiddelinstitut og i 1980 en tilsvarende på kemikaliekontrollen.

—0—

bl.a. farvehandlere og materialister, til kommunerne, idet en styrkelse af tilsynet i detailhandelen er nødvendig for at leve op til målsætningen i dette lovforslag. Opgaven vil navnlig bestå i tilsyn og kontrol med overholdelse af mærknings- og opbevaringsreglerne, jfr. kapitel 4 og 5.

Opgaven bør udføres af kommunalbestyrelserne ved de kommunale levnedsmiddelkontrolenheder. Den bør varetages af personer med ret generel kemisk indsigt, idet en sådan indsigt findes at være en nødvendig forudsætning for at kunne vurdere, hvad der f.eks. ligger bag en teknisk handelsbetegnelse for et kemisk produkt. Det skal dog bemærkes, at tilsynsarbejdet ikke kræver toksikologisk specialviden.

Der er i alt ca. 10.000 detailhandlere, som vil blive omfattet af tilsynet, og man skønner, at levnedsmiddelkontrolenhederne i forvejen vil have kontrolopgaver hos en del af disse.

Man forestiller sig ikke en besøgshyppighed som den, der finder sted f.eks. efter levnedsmiddelloven.

En vis intensivering i forhold til kemikaliekontrollens nuværende besøgshyppighed er dog ønskelig og vil formentlig være påkrævet, idet en ny lovs vedtagelse erfaringsmæssigt skaber større opmærksomhed, hvilket kan medføre et større antal klagesager. Men i øvrigt findes tilsynsarbejdet at skulle begrænses til 1) klagesager, 2) tilfælde, hvor der foreligger særlig mistanke, 3) stikprøvekontrol, hvor en vis intensivering i forhold til kemikaliekontrollens nuværende aktivitet, der for tiden koster ca. 150.000 kr. årligt, må forventes.

I detailhandelen er der i øvrigt i vidt omfang tale om færdigpakke mærkevarer, som med hensyn til emballering og mærkning i det væsentligste vil blive kontrolleret f.eks. gennem kemikaliekontrollens tilsyn med producenter og importører af kemiske stoffer og produkter. I de få tilfælde, hvor der i den enkelte forretning sker en form for tilberedning eller omhædling, kan der blive tale om et mere betydeligt lokalt tilsyn med emballering og mærkning af de pågældende stoffer og produkter. Hertil kommer tilsyn med, om opbevaringsreglerne overholdes.

De skønnede kommunale merudgifter udgør på denne baggrund ca. 1 mill. kr. årligt.

4. Konsekvenser for erhvervslivet.

4.1. Det internationale marked.

Markedet for kemiske stoffer er i meget høj grad internationalt. Kun få stoffer produceres udelukkende for hjemmemarkedet, og det gælder i særlig grad nye stoffer.

Det kan f.eks. nævnes, at den kemiske industri i Danmark i 1976 producerede for 9.200 mill. kr. (Statistisk årbog 1977, industrigrupperne 351, 352 og 356). Importen udgjorde 6.400 mill. kr. og eks-

porten 3.800 mill. kr. (Statistisk årbog 1977, varegruppenr. 51-59).

Den internationale udvikling henimod lovgivninger om anmeldelse af nye stoffer påvirker i høj grad vilkårene for Danmarks kemiske industri. F.eks. er en virksomhed, der vil eksportere til USA, tvunget til at leve op til den amerikanske lovgivnings krav om undersøgelser af nye stoffer.

Hvis 6. ændring af 1967-direktivet vedtages, er Danmark forpligtet til at overholde dette. Hvis det ikke vedtages, må man regne med, at flere EF-lande vil følge Frankrigs eksempel og indføre lignende lovgivninger.

De konsekvenser for erhvervslivet, der beskrives i det følgende, vil umiddelbart have rod i det foreliggende lovforslag. Men de fleste af dem vil indtræde alligevel, selv om lovforslaget ikke vedtages, fordi de lande, hvortil dansk kemisk industri eksporterer, vil stille de undersøgelseskrav, som omtales nedenfor. Redegørelsen for konsekvenserne er altså nok så meget en redegørelse for virkningerne af den internationale udvikling.

4.2. Umiddelbare økonomiske konsekvenser af krav om undersøgelser.

De følgende beregninger og skøn er baseret på den forudsætning, at det omtalte EF-direktiv vedtages. Hvis denne forudsætning svigter, vil erhvervslivets omkostninger formentlig blive højere.

Omkostningerne ved gennemførelsen af det basisundersøgellesprogram, som indgår i det foreslåede EF-direktiv, kan skønnes at beløbe sig til ca. 200.000 kr. for et nyt stof. Dette basisundersøgellesprogram vil i henhold til lovforslagets § 13 blive obligatorisk for alle nye stoffer. Regner man med, jfr. ovenfor under 2.2.1., at den danske industri udvikler ca. 5 nye stoffer om året, vil den samlede udgift for den danske industri være af størrelsesordenen 1 mill. kr. pr. år.

Dette beløb kan sammenholdes med, at den danske kemiske industri (eksklusiv lægemiddelindustrien) i 1975 investerede ca. 70 mill. kr. i forskning og produktudvikling (Forskningsstatistik 1975).

For ethvert nyt stof er der principielt mulighed for, at de danske myndigheder stiller krav om, at importøren eller producenten foretager nærmere undersøgelser. Som det fremgår af 2.2.1. kan man imidlertid regne med, at denne beføjelse kun vil blive udnyttet i et mindre antal tilfælde. Den gennemsnitlige årlige udgift for importører og producenter til disse undersøgelser skønnes at ville andrage nogle få mill. kr., formentlig højst 5 mill. kr.

For kendte stoffer kan der i henhold til lovens § 18 stilles krav om, at de anmeldes, og at der foretages undersøgelser. Da antallet af kendte stoffer er meget stort, da mange af dem er bragt på markedet uden nærmere undersøgelser, og da man kan frygte, at adskillige har negative virkninger, må det skønnes, at der i ret vidt omfang vil blive stillet krav om undersøgelser af kendte stoffer. Man skønner, at omkostningerne ved disse krav vil ligge i størrelsesordenen 10-20 mill. kr. årligt.

Disse tal kan sammenholdes med de ovenfor anførte tal om produktionen, importen og eksporten af kemiske stoffer.

Alt i alt kan det altså skønnes, at kravene om undersøgelser vil medføre udgifter for erhvervslivet af størrelsesordenen 15-25 mill. kr. pr. år.

4.3. Økonomiske konsekvenser af krav om afprøvning af effektivitet.

Efter lovforslagets § 34, stk. 2, kan der som et led i den afvejning, myndighederne skal foretage efter § 2, stk. 2, fastsættes regler om, at der i forbindelse med en ansøgning om godkendelse af et bekæmpelsesmiddel efter § 33, skal være foretaget afprøvning af effektiviteten.

Landbrugsministeriet skønner, at omkostningerne, såfremt ordningen gennemføres, og afprøvnin-
gerne i det væsentlige foretages ved landbrugsministeriets institutioner, vil være af størrelsesordenen 5 mill. kr. pr. år til afprøvning og efterkontrol. Til sammenligning hermed kan anføres, at den årlige omsætning af bekæmpelsesmidler i Danmark har en værdi af 240-250 mill. kr.

4.4. Andre virkninger.

Ethvert indgreb i samfundsforhold har en lang række virkninger, dels nogle direkte virkninger dels en mængde indirekte. Det er derfor ikke muligt at give nogen udtømmende vurdering af virkningerne af et lovforslag som dette, og det følgende skal derfor blot opfattes som eksempler på virkninger udover de rene omkostninger til undersøgelser.

Som det allerede er fremhævet under 4.1., er den internationale udvikling afgørende. Det forhold, at det foreliggende lovforslag er et element i denne, betyder imidlertid også, at dansk industris konkurrenceevne ikke forrykkes i forhold til de vigtigste konkurrenter.

På længere sigt forekommer det i øvrigt sandsynligt, at den kemiske industri overalt i verden vil tilpasse sig de nye krav. Således vil virksomhederne nok reagere med selv at undlade at udvikle

stoffer og produkter med egenskaber, som myndighederne er nødt til at gribe ind overfor. Man kan med andre ord sige, at den teknologiske udvikling vil blive styret i mere miljøvenlig retning.

5. Afvejning af omkostninger og fordele for samfundet.

Som det fremgår af afsnit 2 og 3 kan det beregnes, at de offentlige merudgifter ved dette lovforslag vil blive ca. 20 mill. kr. om året. Af afsnit 4 fremgår, at erhvervslivets omkostninger til undersøgelser kan skønnes at ville ligge i samme størrelsesorden. Alt i alt betyder lovforslaget således omkostninger for samfundet i størrelsesordenen 40 mill. kr.

Over for dette står, at foranstaltningerne efter denne lov både vil reducere antallet af egentlige ulykker med de kemiske stoffer og omfanget af senskader som f.eks. kræfttilfælde eller svækkelse af centralnervesystemet på grund af langtidsvirkning af små mængder af stofferne. Tilsvarende vil visse skadevirkninger på miljøet blive forebygget.

Man har ikke mulighed for at sætte tal på disse størrelser, dels fordi man ikke kender antallet af mulige skader, dels fordi der ikke eksisterer et beregningsgrundlag for sundhedsmæssige og miljømæssige skader. Ved vurderingen af udgifterne til dette lovforslag kan det være af interesse at nævne, at de samlede udgifter i sundhedssektoren udgør 15-20.000 mill. kr. pr. år.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

Til § 1:

Forebyggelse af sundheds- og miljøskader, som hidrører fra kemiske stoffer og produkter, har i forskelligt omfang været varetaget gennem giftloven, bekæmpelsesmiddeloven og miljøbeskyttelsesloven samt gennem arbejdsmiljøloven. Der henvises til de almindelige bemærkninger herom.

Giftloven og bekæmpelsesmiddeloven giver alene mulighed for at varetage hensynet til mennesker og husdyr. Denne utilstrækkelighed var erkendt ved gennemførelsen af miljøbeskyttelsesloven i 1973, hvorfor der i denne lovs § 7 blev givet miljøministeren hjemmel til at regulere anvendelsen af kemiske stoffer, også ud fra et bredere miljøhensyn.

Man har i flere år ment, at der vil være betydelige administrative fordele ved at samle de nødvendige bestemmelser til regulering af kemiske stoffer og produkter i én lovgivning.

Med formålsbestemmelsen er det tilkendegivet, at loven sigter mod beskyttelse af menneskers og husdyrs sundhed og af miljøet i øvrigt, således som dette er beskrevet i miljøbeskyttelseslovens § 1, stk. 1 og 2.

Formålet er først og fremmest at sikre mod de sundheds- og miljøskader, som farlige eller skadelige kemiske stoffer og produkter kan forårsage. Når loven alligevel omfatter alle kemiske stoffer og produkter, er det begrundet i, at lovens krav om undersøgelser nødvendigvis må omfatte alle kemiske stoffer og produkter for at gøre det muligt at afgøre, hvilke stoffer og produkter der bør underkastes en yderligere regulering.

Endvidere må det anses for nødvendigt, at myndighederne har mulighed for at tage stilling til den vurdering, producenten eller importøren har foretaget på basis af undersøgelser af stofferne. Når det er nødvendigt at inddrage myndighederne i vurderingen af samtlige kemiske stoffer og produkter, skyldes dette bl.a., at det ikke er muligt at fastsætte en tilstrækkeligt éntydig definition af begrebet miljøskadelighed, idet stoffers og produkters miljøskadelighed i meget høj grad afhænger af, på hvilken måde og i hvilke mængder de anvendes.

En tidssvarende lovgivning om kemiske stoffer og produkter må derfor på den ene side omfatte samtlige kemiske stoffer og produkter, og på den anden side udformes og administreres således, at virksomhedernes og myndighedernes indsats helt overvejende koncentrerer om de farlige stoffer og produkter.

Til § 2.

ad forslagens stk. 1. Tilvejebringelse af de nødvendige oplysninger (gennem undersøgelser) for at kunne bedømme kemiske stoffers og produkters virkninger på mennesker og miljø har ikke tidligere være foreskrevet ved lov. Det foreliggende lovforslag indebærer, at nye kemiske stoffer fremover altid i et vist omfang vil være undersøgt for mulig sundhedsfare eller miljøskadelighed, inden de tages i anvendelse, og at stoffer, der allerede er taget i anvendelse, kan kræves undersøgt i det omfang, det må anses for nødvendigt for at kunne bedømme virkningerne af stoffet.

Understreghningen af miljøhensynet og den stærkere forebyggende indsats gennem undersøgelser forud for, at nye stoffer tages i anvendelse, giver generelt mulighed for at føre en mere restriktiv kurs over for salg og anvendelse af kemiske stoffer

og produkter end den, den gældende lovgivning har muliggjort.

Når der i bestemmelsen tales såvel om stoffer og produkter, der er farlige eller skadelige, som om stoffer og produkter, der formodes at være det, skyldes det navnlig, at loven som noget meget vigtigt sigter på, at der tilvejebringes fornødne oplysninger til afklaring af formodninger om farlighed eller skadelighed. Desuden kan visse egenskaber, specielt kræftfremkaldende, kun i meget få tilfælde bedømmes definitivt. I en række tilfælde vil det være nødvendigt at regulere stoffer, som i dyreforsøg har vist sig at være kræftfremkaldende, og som efter videnskabelige bedømmelser i forlængelse heraf må formodes at være det for mennesker.

ad forslagens stk. 2. Bestemmelsen understreger den nødvendige afvejning af fordele og ulemper, der bør indgå i vurderingen af, hvilke skridt myndighederne bør tage for at afværge miljøskader forårsaget af kemiske stoffer og produkter. Hvor der er tale om risiko for menneskets sundhed, synes en sådan afvejning ikke mulig.

Til § 3.

Bestemmelsen indeholder fastsættelse af lovens område, når bortses fra de undtagelser, der er nævnt i § 7. En nærmere definition af begrebet kemiske stoffer findes hverken i giftloven, bekæmpelsesmiddelloven eller miljøbeskyttelsesloven.

Giftloven begrænser sig til alene at omfatte de stoffer, der i kraft af allerede erkendt giftighed er optaget på giftlovens lister. Bekæmpelsesmiddelloven omfatter alene kemiske stoffer og produkter til særlige formål (især plantebeskyttelse), men til gengæld alle stoffer og produkter til dette formål. Miljøbeskyttelsesloven omtaler stoffer uden nærmere definition heraf.

Det er afgørende nyt, at der nu tilvejebringes en generel lovgivning vedrørende salg og anvendelse af kemiske stoffer og produkter. Dette er specielt af betydning for de undersøgelser, der pålægges producenten og importøren af nye kemiske stoffer, hvor pligten til undersøgelser og efterfølgende anmeldelse i første fase er gjort uafhængig af stoffets farlighed eller forventede anvendelse. Efterfølgende mærkningskrav eller eventuelle anvendelsesbegrænsninger vil naturligvis blive mere vidtgående, jo farligere stoffet må formodes at være, men vil i øvrigt afhænge af, i hvilket omfang og til hvilke formål det må forudses anvendt.

Lovens definition af kemiske stoffer er principielt altomfattende, idet alt består af kemiske forbindelser.

delser, enten rene eller i blanding. Lovens bestemmelser er således ikke begrænset til syntetiske, kemiske forbindelser, hvilket fra et sundheds- og sikkerhedssyn ville være utilstrækkeligt. Asbest, asfalt og svovlbrinte er eksempler på naturligt forekommende stoffer eller produkter, som vides at have alvorlige sundhedsskadelige virkninger.

På den anden side må lovens anvendelse overfor naturligt forekommende stoffer og materialer finde en rimelig afgrænsning. Grus, træ eller uld vil efter en streng fortolkning kunne hævdes at være omfattet af lovens bestemmelser. Når det ikke er hensigten i almindelighed at anvende loven på sådanne områder, skyldes det, at de nævnte eksempler ikke i synderlig grad er karakteriseret ved deres kemiske egenskaber eller kan formodes at give problemer af kemisk betinget art.

Lovens administration vil nødvendigvis give anledning til stillingtagen til en række grænsetilfælde mellem, hvad der er omfattet, og hvad der ikke er. Dette problem er fælles for alle de lande, der administrerer tilsvarende lovgivning. Den her anvendte definition svarer til den, der anvendes indenfor EF. Det vil være hensigtsmæssigt i fortolkning af definitionen at følge international praksis på området.

Til § 4.

Bestemmelsen tilsigter at undgå overflødige gentagelser i lovteksten og indebærer, at de bestemmelser, der angår salg henholdsvis fremstilling af kemiske stoffer og produkter, også gælder for de øvrige i paragraffen nævnte situationer.

Om bestemmelsen i stk. 1 bemærkes, at lovens bestemmelser om salg, hvormed f.eks. sidestilles overgivelse til andre, også finder anvendelse på kemiske stoffer og produkter, der som mellemprodukter overføres fra én virksomhed til en anden. Bestemmelserne finder ligeledes anvendelse på stoffer og produkter, der inden for samme virksomhed overføres fra én produktionsenhed til en fra denne geografisk adskilt enhed, eller som overføres til en anden juridisk person inden for samme concern. Dette gælder uanset, om der er tale om mellemprodukter eller færdigvarer.

Til § 5

Bestemmelsen i stk. 1, der er ny, giver bl. a. mulighed for, at ministeren kan beslutte, at biologiske bekæmpelsesmidler skal være omfattet af godkendelsesordningen i medfør af lovforslagets kapitel 7.

Bestemmelsen åbner endvidere mulighed for at regulere salg og anvendelse af f. eks. mikrobiologiske midler til nedbrydning af olierester på land eller mikrobiologiske midler til rensning af afløb.

Om bestemmelserne i stk. 2, der ligeledes er ny, bemærkes, at der i en vis udstrækning til biologisk bekæmpelse af skadedyr anvendes rov- eller snylteinsekter og lignende. En tiltagende anvendelse heraf kan medføre uheldige sundheds- og miljømæssige konsekvenser, hvorfor det foreslås, at ministeren kan fastsætte bestemmelser herom. Dette vil formentlig primært ske ved, at der fastsættes visse begrænsninger (kvantitativt og geografisk) for anvendelsen af sådanne insekter i bekæmpelsesøjemed.

Til § 6.

Ifølge giftlovens § 18 kan gifte og sundhedsfarlige stoffer på nærmere angivne betingelser helt eller delvis undtages fra loven, ligesom loven i særegne tilfælde kan fraviges, når vægtige grunde taler derfor. Ifølge bekæmpelsesmiddelovens § 4 kan visse bekæmpelsesmidler på nærmere betingelser undtages fra loven. Det findes praktisk at opretholde en sådan bestemmelse, der dog kun undtagelsesvis tænkes anvendt.

Som eksempel på anvendelsen af giftlovens § 18 kan nævnes, at der til en landsdækkende hobby- og sportsunion, hvis medlemmer flyver med modelfly, under visse nærmere betingelser er givet dispensation fra giftlovens regler om polititilladelse til udlevering af methanol, der ved miljøministeriets bekendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 blev klassificeret som et giftigt stof.

Til § 7.

Giftlovens § 1, stk. 4, fastsætter, at de i medfør af lovgivningen om

- a) apotekervæsenet
- b) udovelse af tandlægevirksomhed
- c) euforiserende stoffer
- d) midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst
- e) bekæmpelse af skadeligt dyre- og fuglevildt
- f) jagten
- g) brug m.v. af radioaktive stoffer
- h) sprængstoffer
- i) kontrol med tilvirkning af krigsmateriel
- j) levnedsmidler m.m.
- k) arbejderbeskyttelse

gældende bestemmelser ikke berøres af loven, der alene finder anvendelse på gifte og sundhedsfarlige stoffer i det omfang, hvori den nævnte lovgivning ikke indeholder bestemmelser vedrørende disse.

ad forslaget's stk. 1. For at undgå, at ændringer i sådanne opregnede love skal give anledning til fortolkningstvivil med hensyn til, hvad dette lovforslag omfatter, findes det mest hensigtsmæssigt at henvise en bloc til anden lovgivning, som indeholder bestemmelser om kemiske stoffer og produkter. En sådan afgrænsningsbestemmelse bevirker – ligesom den tilsvarende i giftloven – at lovforslaget, i modsætning til speciallovene, har en generel karakter, sådan at bestemmelserne virker som en art »sikkerhedsnet« under speciallovene. Således vil et stof, der eksempelvis indgår i et lægemiddel, som råvare være omfattet af bestemmelserne i dette lovforslag – dog bortset fra bestemmelserne i kapitel 3 – selv om det pågældende stof udelukkende anvendes i lægemidlet. Stoffet som råvare vil først og fremmest være omfattet af mærkningsbestemmelserne i forslaget's kapitel 4. Når stoffet er indgået som en bestanddel af et lægemiddel, finder alene lægemiddellovens bestemmelser anvendelse.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger afsnit VI vil bestemmelser, som med henblik på forebyggelse af sundhedsskader fastsættes i medfør af denne lov, også have en vis betydning for arbejdsmiljøet. Forslaget afsvækker dog ikke muligheden for efter arbejdsmiljøloven at regulere stoffers og materialers anvendelse i arbejdsmiljøet, ligesom arbejdsmiljørådets muligheder for at behandle sager efter arbejdsmiljøloven ikke begrænses.

Der vil som nævnt blive nedsat et udvalg med repræsentanter for arbejdsministeriet og miljøministeriet med den opgave at sikre kontakt og koordination af afgørelser og regelfastsættelser. I de tilfælde, hvor initiativer efter denne lov får betydning for omgangen med kemiske stoffer også i arbejdsmiljøet, f. eks. klassificerings- og mærkningsregler og regler om begrænsning af urenheder, vil det tætte samarbejde i udvalget sikre, at arbejdsmiljørådet kan inddrages på lignende måde, som hvis initiativet udspringer af arbejdsmiljøloven. Endelig vil høringsbestemmelsen i § 9 give parterne sikkerhed for, at de i principielle spørgsmål altid vil blive bekendt med, hvilke initiativer myndighederne påtænker.

ad forslaget's stk. 2. For så vidt angår kemikalieaffald kræves der ifølge kemikalieaffaldsbekend-

gørelsen nøje oplysninger om affaldets art. Dette gælder, uanset om affaldet indeholder nye eller gamle stoffer, hvorfor man ikke på dette punkt finder en anmeldelse påkrævet, bortset fra det tilfælde, at kemikalieaffaldet bliver genanvendt, hvorved der kan dannes nye stoffer.

Lægemiddelloven bestemmer, at lægemidler skal godkendes (registreres) af sundhedsstyrelsen, bortset fra sådanne, som er fremstillet på apotek til den enkelte patient, og som forhandles og udleveres fra et apotek under angivelse af deklaration og uden anden form for navneangivelse. En sådan registrering kræver undersøgelser af lignende art som foreslået i lovforslaget's kapitel 3. Det findes derfor ikke administrativt hensigtsmæssigt at kræve nye stoffer, som udelukkende anvendes som eller i lægemidler anmeldt. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for så vidt angår tilsætningsstoffer til levnedsmidler og tilsætningsstoffer til foderstoffer. Hertil må kun anvendes de stoffer, der er tilladt anvendt af miljøministeren henholdsvis landbrugsministeren.

Med hensyn til tilsætningsstoffer til levnedsmidler bemærkes, at stoffer, der ikke er tilsætningsstoffer, men anvendes på en sådan måde, at de kan tilføres levnedsmidler, ikke er omfattet af undtagelsen i 2. pkt. og derfor som nye skal anmeldes efter kapitel 3. Der kan f.eks. være tale om stoffer, der indgår i emballage til levnedsmidler eller indgår i maskiner eller apparatur, hvorved levnedsmidler fremstilles.

Det bemærkes, at udtrykkene kemikalieaffald, lægemidler, tilsætningsstoffer til levnedsmidler og tilsætningsstoffer til foderstoffer skal forstås på den måde, de er defineret i den respektive lovgivning herom.

Bestemmelsen åbner mulighed for, at miljøministeren efter forhandling med de berørte ministre kan forlange sådanne stoffer undersøgt f.eks. for miljømæssige virkninger.

Endelig bemærkes, at bestemmelsen i 1. pkt. ikke udelukker regler om anmeldelse af kemiske stoffer efter anden lovgivning, f.eks. arbejdsmiljøloven. Bestemmelsen indebærer, at sådanne evt. regler gælder sideordnet med anmeldelsesreglerne i denne lov.

For at undgå en u hensigtsmæssig dobbeltadministration vil man dog søge administrationen af anmeldelsesreglerne i denne lov koordineret med administrationen af evt. andre anmeldelsesregler. Det er således mellem miljøministeriet og arbejdsministeriet aftalt, at det register over stoffer og materialer i arbejdsmiljøet, som planlægges etableret på arbejdsmiljøinstituttet, også skal modtage og

registrere de oplysninger, der følger med en anmeldelse efter denne lov.

Til § 8.

Som udgangspunkt gælder loven ikke for eksportvarer. Når der dog åbnes mulighed for, at ministeren kan anvende bestemmelserne også på varer til eksport, hænger det sammen med, at der evt. til opfyldelse af internationale aftaler kan vise sig behov herfor.

Regler, som vil blive udstedt i medfør af § 23 om opbevaring af farlige stoffer og produkter, agtes udvidet til også at omfatte de her nævnte stoffer og produkter.

Nye stoffer til eksport skal anmeldes efter lovforslagets kapitel 3. Dette hænger sammen med, at der ved fremstilling af stoffer – uanset om de er beregnet til hjemmemarkedet eller til eksport – vil være visse arbejdsmiljømæssige hensyn, som naturligt bør varetages ved denne lov, skønt det ikke er lovens primære sigte at varetage disse. Det vil ikke være hensigtsmæssigt med en meget skarp skillelinie mellem denne lov og arbejdsmiljøloven, der begge har til formål bl.a. at beskytte menneskets sundhed.

Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., svarer til levnedsmiddelovens § 8 og § 10, stk. 1, samt til § 4 i lov om genanvendelse af papir og drikkevareemballage samt begrænsning af affald.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at loven ikke gælder for kemiske stoffer og produkter, der enten transporteres eller oplagres som transitgods. For sådanne stoffer og produkter kan der i medfør af anden lovgivning være fastsat bestemmelser. F.eks. er visse oplag af kemikalier omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Til § 9.

I forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser i medfør af de enkelte bestemmelser, vil miljøministeren høre de berørte parter. Således vil man høre landsdækkende interesseorganisationer, f.eks. Industrirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Dansk Erhvervsgartnerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Forbrugerrådet, NOAH, Grosserer-societetet og Kommunernes Landsforening. Herudover vil det være naturligt at inddrage de brancheorganisationer og evt. faglige organisationer, som vil blive berørt. Med formuleringen »arbejdsmarkedets parter« er der tænkt på arbejdsgiver-, arbej-

der- og funktionærorganisationer som angivet i arbejdsmiljølovens § 67, bl.a. Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger, afsnit VI og VII, vil et udvalg med repræsentanter for arbejdsministeriet og miljøministeriet bl.a. få til opgave at koordinere regeludarbejdelsen.

Herudover vil de implicerede statslige myndigheder blive hørt.

Til kapitel 2.

Til § 10.

Bestemmelsen findes ikke i den gældende lovgivning.

I stk. 1 og stk. 2 foreslås en almindelig agtpåivenheds- og orienteringsforpligtelse for alle, der har med kemiske stoffer og produkter at gøre.

Forpligtelsen påhviler såvel producenter og importører som forhandlere og brugere af kemiske stoffer og produkter.

Forpligtelsen for brugere pålægges ved enhver anvendelse, og der er således ikke tænkt alene på den almindelige forbruger, der f.eks. anvender et rengøringsmiddel, men også på den, der erhvervsmæssigt bruger et kemisk stof eller produkt, som kan påføre andre en risiko.

Lovens bestemmelser griber ikke ind i den ansvarsfordeling mellem arbejdsgiver og arbejdstager, som følger af §§ 15–29 i arbejdsmiljøloven.

Som udgangspunkt er stk. 1 og stk. 2 ikke straf-sanktioneret, men i særligt grove tilfælde vil dog en tilsidesættelse af forpligtelsen efter disse bestemmelser kunne straffes efter § 59, nr. 9.

Formålet med bestemmelserne i stk. 3 er at beskytte forbrugere mod vildledning. Bestemmelsen er sanktioneret med straf, jfr. § 59, nr. 1.

Stk. 3. må ses i sammenhæng med de mærkningskray, ministeren fastsætter med hjemmel i § 22. Bestemmelsen indebærer imidlertid en videregående forpligtelse for sælgeren, idet der ved en bedømmelse af, om der er tale om en vildledning, må tages hensyn til, hvad der på den ene side oplyses om varen, d.v.s. den betegnelse, der anvendes for varen, de mundtlige og skriftlige oplysninger, som gives herom, de tegninger og billeder og den tekst, der er anbragt på varen, i annoncer eller i reklametilbud. På den anden side må der også tages hensyn til, hvad der forties, hvor en oplysning er påkrævet.

Til kapitel 3.

F. t. I. om kemiske stoffer og produkter.

Bestemmelserne i kapitel 3 om undersøgelse og anmeldelse af nye kemiske stoffer er i vidt omfang udformet i overensstemmelse med forslag til 6. ændring af EF-Rådets direktiv af 27. juni 1967 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer, se herom i de almindelige bemærkninger, afsnit III. Forhandlingerne om dette direktivforslag er dog endnu ikke afsluttede.

Kapitlet indeholder enkelte bestemmelser, således § 11, stk. 3, § 12, stk. 2, § 13, stk. 3, § 14, stk. 2, samt § 17 og § 18, som dels ikke er medtaget i direktivforslagets bestemmelser, dels ikke hører til direktivforslagets område.

Bestemmelserne i dette kapitel vedrører først og fremmest gennemførelsen af en anmeldelsesordning for kemiske stoffer, som ikke har været solgt her i landet før lovens ikrafttræden, og i et vist omfang kemiske stoffer solgt og importeret forud herfor, såfremt de efter lovens ikrafttræden skal sælges eller importeres til væsentligt ændret anvendelse eller i væsentligt forøgede mængder.

Begrænsningen af undersøgelsespligten og anmeldelsespligten til kun at omfatte nye kemiske stoffer er ikke udtryk for, at den viden, der findes om eksisterende stoffer, anses for tilstrækkelig. Der er tale om en nødvendig prioritering af indsatsen ud fra en erkendelse af begrænsninger i samfundets administrative, ekspertmæssige og økonomiske formåen.

I § 18 er der dog åbnet mulighed for, at ministeren successivt kan gennemføre anmeldelsesordningen også for grupper af eksisterende kemiske stoffer, som ikke i første omgang er medtaget under anmeldelsesordningen.

Der vil med reglerne om anmeldelse af kemiske stoffer ikke blive etableret et system, hvorved myndighederne på nogen måde garanterer for et stofs ufarlighed eller godkender dets anvendelse.

Til § 11.

Ved fastlæggelse af hvornår et kemisk stof skal betegnes som »nyt«, har flere muligheder været drøftet.

En mulighed for definition af »nyt stof« foreligger ved fastsættelse af en skæringsdato, hvorefter et stof betegnes som nyt, når det ikke har været solgt eller importeret forud for skæringsdatoen. Dette princip fremgår af § 11, hvor skæringsdatoen er datoen for lovens ikrafttræden. Der påhviler således producenten eller importøren af et kemisk stof en forpligtelse til at undersøge, om stoffet må betegnes som nyt.

88 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

En anden mulighed kunne være at definere et stof som »nyt«, dersom stoffet ikke er optaget på en fortegnelse over stoffer, som vides at være på markedet. Dette princip har fundet anvendelse i USA's kemikalielovgivning.

En kemikaliefortegnelse er ikke udarbejdet for Danmarks eller for EF's vedkommende, men foreløbige planer herom drøftes i fællesskabet. Lovforslagets § 42 åbner mulighed for at tilvejebringe de fornødne oplysninger til udarbejdelse af en kemikaliefortegnelse. Fortegnelsen skønnes at kunne være en støtte for erhvervsliv og myndigheder ved lovens gennemførelse men er ikke nødvendig for at gennemføre ovennævnte EF-direktiv eller for at sætte denne lov ikraft.

Den undersøgelses- og anmeldelsespligt, som påhviler producent eller importør af et kemisk produkt, hvori et nyt stof indgår som bestanddel, er begrænset til undersøgelser og anmeldelse med oplysninger om det nye stof og omfatter ikke produktet som helhed. Det bemærkes, at der med ordet »bestanddel« ikke menes sporstoffer eller urenheder.

Kravene til de undersøgelser, der skal foretages, vil blive fastsat i en bekendtgørelse efter § 13, stk. 3.

Som importør betragtes også den, der importerer et kemisk stof til brug i egen virksomhed som råvare, som halvfabrikata eller som hjælpepestof.

Ethvert nyt stof, som sælges, er omfattet af bestemmelserne i § 11 og § 12, hvorimod stoffer, som optræder som mellemstadier i en virksomheds kemiske produktionsproces, ikke omfattes heraf.

For de såkaldte polymere stoffer, som er opbygget af monomere stoffer, således som f.eks. polyvinylchlorid er opbygget med vinylchlorid som »byggestof«, vil det gælde, at en ny polymer kun vil være at betragte som et nyt stof, dersom der indgår en ny monomer som »byggestof«.

§ 11, stk. 3, sidestiller imidlertid i visse tilfælde eksisterende stoffer med nye stoffer. Bestemmelsen tager sigte på stoffer, hvis mængde forøges i væsentlig grad, eller hvis anvendelsesområde ændres væsentligt. Når dette foreslås, hænger det sammen med, at man for sådanne stoffer – specielt ved den nye anvendelse – kan opnå en forebyggende indsats svarende til den, man opnår ved anmeldelse af nye stoffer.

Ofte vil det være sammenfaldende, at et stof fremstilles i væsentligt forøget mængde netop i forbindelse med, at stoffet tages i anvendelse til nye formål. I tilfælde hvor der alene er tale om en væsentligt forøget mængde – og altså uændret anvendelse – vil der specielt for miljøpåvirkningernes

vedkommende kunne blive tale om nye eller førerede problemer, som det vil være rimeligt at give myndighederne mulighed for at tage stilling til. Krav om anmeldelse af stoffet er en hensigtsmæssig måde at tilvejebringe denne mulighed på.

I en lang række tilfælde vil der ikke være forkløngstvivil, når et stof tages i anvendelse til et væsentligt ændret formål eller sælges eller importeres i væsentligt forøgede mængder. For eksempel må en 10-dobling af den solgte mængde altid anses for en væsentlig forøgelse. Således vil kemiske stoffer, der tidligere har været anvendt i meget begrænset mængde til forsknings- og laboratorieførmål, altid skulle anmeldes, når de overgår til egentlig kommerciel anvendelse, hvilket også klart er hensigten med anmeldelsesordningen. I visse tilfælde vil imidlertid også en forøgelse på for eksempel 50 pct. af den solgte mængde være væsentlig. Dette gælder for eksempel anvendelse af fosfater i vaskemidler eller anvendelse af kviksølvforbindelser, der må formodes at ende i miljøet. Når en forøgelse på 50 pct. på disse områder må anses for væsentlig, hænger det sammen med, at der er tale om stoffer, der allerede vides at give miljøproblemer, når de anvendes som beskrevet.

Vedrørende spørgsmålet om væsentligt ændret anvendelse kan der gives mange eksempler på helt forskellige anvendelser af samme stof: fluorcarboner som kompressorvæske i køleskabe eller som drivmidler i spraydåser, kuldioxid som kølemiddel eller som hjælpestof til svejsning, ammoniak som kompressorvæske i kølemaskiner eller som kvælstofgødning, sprit som opløsnings- og rengøringsmiddel eller som brændstof til spritlamper.

I andre tilfælde kan det være vanskeligere at afgøre, om to anvendelser kan siges at være væsentligt forskellige. Det gælder for eksempel for en række stoffer, der kan anvendes både som ekstraktionsmidler, opløsningsmidler og rengøringsmidler. Siliconepræparater kan eksempelvis anvendes mod tændingsbesvær ved koldstart af biler og på fodtøj for at undgå, at det bliver vådt. Disse anvendelser er nok forskellige men har dog det fælles, at de begge udnytter stoffets vandskyende evne.

Indtil der udarbejdes nærmere retningslinier for, hvad der skal betragtes som væsentligt ændret anvendelse eller væsentligt forøget mængde, må anvendelsen af bestemmelsen begrænses til oplagte tilfælde af den type, som er beskrevet ovenfor. Problemet svarer i øvrigt til det problem i miljøbeskyttelsesloven, der vedrører afgørelser af, hvornår en ændring af en eksisterende virksomhed medfører en væsentlig ændring af forureningsbelastning,

således at virksomheden skal søge godkendelse på linie med ny-etablerede virksomheder.

Til § 12.

Bestemmelsen i stk. 1 indebærer på en nyskabelse, at enhver producent eller importør af et nyt kemisk stof, hvadenten det foreligger som stof eller som bestanddel af et produkt, skal indgive anmeldelse herom.

Bestemmelsen medfører således, at alle danske producenter af det samme nye stof (parallelproduktion), skal indgive anmeldelse, ligesom alle danske importører af det samme nye stof såvel fra samme udenlandske producent (parallel-import) som fra forskellige udenlandske producenter skal indgive anmeldelse.

Den enkelte producent af et nyt stof skal kun indgive anmeldelse én gang, selv om stoffet indgår i forskellige produkter. Ligeledes skal den enkelte importør af et nyt stof fra en enkelt udenlandsk producent kun indgive anmeldelse én gang, selv om stoffet indgår i forskellige produkter. Dersom anvendelsen af et anmeldt stof i et nyt produkt må betegnes som en væsentlig ændring af stoffets hidtidige anvendelsesområde, skal der dog efter § 16 gives underretning herom.

Endelig skal nævnes, at den importør, der har indgivet anmeldelse om et nyt stof fra en bestemt udenlandsk producent, skal indgive ny anmeldelse, såfremt han senere importerer det samme stof fra en anden udenlandsk producent.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer, at f.eks. den producent af et kemisk produkt, som i sin produktion anvender et anmeldt stof fra en anden producent, ikke skal indgive anmeldelse om dette stof. Herved understreges, at der ikke med anmeldelsesreglerne er tale om en produkthanmeldelse men derimod om en stofanmeldelse.

Pligten til at indgive anmeldelse af et nyt kemisk stof efter foretagne undersøgelser påhviler som nævnt, med den i stk. 2 nævnte undtagelse, enhver producent eller importør, som ønsker at sælge eller importere stoffet, selvom det allerede er undersøgt og anmeldt af en anden producent eller importør. Det er imidlertid ikke hensigten at medvirke til spild af undersøgelsesressourcer ved at forlange samme undersøgelse foretaget flere gange. Hensigten er at pålægge den efterfølgende producent eller importør ansvaret for, at det stof, han ønsker at sælge eller importere, er identisk med det stof, som er anmeldt, eller, hvor afvigelser f.eks. med hensyn til stoffets indhold af urenheder foreligger, ansvaret for, at der foretages fornødne

undersøgelser til supplerung af den tidligere indgivne anmeldelse. Dette ansvar kan den efterfølgende producent eller importør kun leve op til, dersom han har kendskab til enkelthederne i den først indgivne anmeldelse. Et sådant kendskab må han skaffe sig hos den, der har indgivet anmeldelsen. Bestemmelsen lægger således op til, at industrien selv finder frem til aftaler om fordeling af undersøgelsesomkostninger.

Omkostningsdeling vil især være aktuell, såfremt det pålægges producenten og importøren at foretage mere langvarige og bekostelige undersøgelser end dem, der opfylder minimumskravene for ethvert nyt stof, jfr. § 13.

§ 12, stk. 3, bestemmer, at anmeldelse skal være indgivet senest en måned før påtænkt salg eller import. Denne frist skal ifølge § 14 give ministeren mulighed for at påse, at anmeldelsen opfylder de i medfør af loven stillede krav til en anmeldelse, f.eks. at de krævede oplysninger foreligger. I de formentlig meget sjældne tilfælde, hvor et stof, der frembyder en urimelig sundhedsrisiko, søges solgt, vil fristen kunne anvendes til at forhindre, at stoffet kommer i handelen gennem øjeblikkelig nedlæggelse af forbud med hjemmel i § 30.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger agtes det at tilrettelægge anmeldelsesordningen således, at anmeldelse indgives til og registreres af arbejdsmiljøinstituttet.

I § 12, stk. 4, bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om, at visse nye stoffer, der sælges i små mængder, skal være undtaget fra anmeldelse.

Da anmeldelse af et nyt stof indebærer, at stoffet skal være undersøgt i overensstemmelse med fastlagte undersøgelseskrav, vil den begrænsede undersøgelseskapacitet på laboratorier her i landet i sig selv sætte en grænse for det antal stoffer, som kan forlanges undersøgt og anmeldt.

Et meget stort antal kemiske stoffer, herunder særdeles mange nye, sælges – men i små mængder – til brug i forskningslaboratorier og til virksomheder, som udvikler nye produkter. På forskningslaboratorier behandles sådanne stoffer af kvalificeret personale. De stoffer, der indgår i virksomheders udviklingsarbejde, vil for langt den største dels vedkommende vise sig uændelige til det ønskede formål, og stofferne kommer ikke videre ud i omsætning.

Stoffer, der sælges i små mængder til forsknings- og udviklingsformål, agtes undtaget fra anmeldelsespligt. Dette er begrundet i, at anmeldelsen primært bør opfange de stoffer, som ud fra sundheds- og miljøbetragtninger har størst interesse, at anmeldelsesernes antal må holdes inden

for rammerne af det administrativt overkommelige, og at forsknings- og udviklingsarbejde bør kunne foregå uden unødige hindringer.

Dette indebærer imidlertid ikke, at stofferne undtages fra mærkningspligt. Det er producentens pligt og ansvar også for sådanne stoffer såvidt muligt at tilvejebringe oplysninger, som muliggør, at stofferne kan forsynes med forsvarlig mærkning med risikoangivelse og sikkerhedsforskrifter, sammenholdt med bestemmelserne i kapitel 4.

Til § 13.

Bestemmelsen omhandler de minimumskrav, der stilles med hensyn til oplysninger om ethvert nyt kemisk stof, som ønskes solgt eller importeret.

Der kræves oplysninger om stoffets fysiske og kemiske egenskaber, d.v.s. oplysninger, som enhver producent af kemiske stoffer må antages at være i besiddelse af. Herudover kræves oplysninger om resultater af undersøgelser, der kan belyse stoffets virkninger på mennesker, husdyr og miljø. Minimumskravene vil blive fastlagt på EF-niveau. Undersøgelserne om stoffets eventuelle sundhedsskadelige virkninger vil omfatte undersøgelser på dyr af

- 1) stoffets akutte giftighed, når det indgives gennem munden, indgives gennem huden eller optages ved indånding,
- 2) stoffets allergifremkaldende virkninger,
- 3) stoffets hudirriterende og øjenirriterende virkninger samt
- 4) korttids-undersøgelser til indikation af stoffets mulige påvirkninger af arveanlæg og kræftfremkaldende virkninger.

Det er endnu i EF-forhandlingerne uklart, hvorvidt stoffets virkninger ved gentagen påvirkning i mindre doser over en 4-ugers periode (sub-akut undersøgelse) vil komme til at indgå i minimumskravene. Stoffets virkninger i miljøet vil blive søgt indkredset ved krav om undersøgelser, som kan belyse stoffets giftighed for fisk og for dafnier samt stoffets modstandsdygtighed over for nedbrydning i naturen og i rensningsanlæg.

Blandt kravene til en anmeldelse hører, at der skal foreligge forslag til stoffets eventuelle klassificering og mærkning, jfr. kapitel 4. Dette krav gælder også i tilfælde, hvor stoffet alene agtes solgt som bestanddel af et produkt. Produktet skal ifølge bestemmelserne i kapitel 4 også klassificeres m.v., og det er klart, at stoffets klassificering vil være udgangspunkt for klassificering af produktet.

På grundlag af de oplysninger, som er meddelt i anmeldelsen, kan ministeren stille krav om, at den,

der har indgivet anmeldelsen, foretager yderligere undersøgelser, jfr. § 41.

Som eksempel på oplysninger, der kan give anledning til krav om supplerende undersøgelser, kan nævnes, at stoffet agtes anvendt på en sådan måde, at det formodes at give særlige miljøproblemer eller særlige sundhedsproblemer. Kravene til supplerende undersøgelser kan da tænkes at gå ud på, at der foretages visse langtidsforsøg, f.eks. til belysning af om stoffet er kræftfremkaldende i dyreforsøg, om det akkumulerer i fødekæder eller medfører ændringer i arveanlæggene.

Til § 14 og § 15.

Bestemmelserne uddyber betydningen af en anmeldelse. Der er ikke tale om, at ministeren f.eks. garanterer for stoffets ufarlighed eller godkender stoffets anvendelse.

Bestemmelsen i § 14, stk. 2, indebærer bl.a., at en producent eller importør ikke ved at indgive en ufuldstændig anmeldelse kan skaffe sig en uberettiget fordel, f.eks. ved at bringe et nyt stof i handelen uden at have foretaget de fornødne undersøgelser. Bestemmelsen muliggør dog, at en uvæsentlig fejl eller mangel ikke vil medføre et påbud om udskydelse af salgstidspunktet.

Anmeldelsen og behandlingen af denne skal sikre, at stoffet, hvis dets egenskaber berettiger dertil, klassificeres i fareklasse og sælges med den fornødne mærkning. Anmeldelsen skal åbne mulighed for, at der iværksættes videregående undersøgelser, hvis undersøgelsesresultaterne – som meddelt i anmeldelsen, sammenholdt med oplysninger om den producerede eller importerede mængde af stoffet – gør det påkrævet. Det samlede resultat af basisundersøgelserne, oplysningerne om stoffets mængde og anvendelse og resultatet af eventuelle videregående undersøgelser skal danne grundlag for eventuel senere regulering af stoffets anvendelse.

Bestemmelsen i § 15 er ikke til hinder for, at ministeren kan tillade en anden klassificering og mærkning, såfremt anmelderen på grundlag af nye oplysninger om stoffet stiller forslag herom. Sådanne evt. nye oplysninger skal anmelderen i øvrigt efter § 16 underrette ministeren om.

Til § 16.

Bestemmelsen, som omhandler forpligtelsen for alle, der har anmeldt et stof, tilsigter, at der skal tilgå ministeren oplysninger, dersom et anmeldt stof sælges til væsentligt ændret anvendelse, i væ-

sentligt forøget mængde eller med ændret indhold af urenheder. Endvidere skal producenter og importører af et anmeldt stof holde ministeren underrettet om eventuelle nye erfaringer om et anmeldt stofs virkninger på mennesker, husdyr og miljø. Bestemmelsen vil således tilgodese myndighedernes ønske om åjourføring af de oplysninger, der foreligger om et stof, og ønsket om, at alarmerende ny viden om stoffets farlige egenskaber ikke lovligt skal kunne tilbageholdes af producenter eller importører.

Til § 17.

Der er under forhandlingerne om den ovenfor omtalte 6. ændring af 1967-direktivet fra alle medlemsstaters side udtrykt tilslutning til princippet om, at anmeldelse i én medlemsstat i fællesskabet skal gælde som anmeldelse i samtlige medlemsstater. Bestemmelsen åbner mulighed herfor. Ordningen tænkes gennemført således, at de enkelte medlemsstater via EF-kommissionen fremsender anmeldelserne til de øvrige medlemsstater. Den enkelte medlemsstat kan herefter afgøre, i hvilket omfang den ønsker at foretage en nærmere gennemgang af de modtagne oplysninger, og kan i ønsket omfang gøre sine synspunkter gældende overfor den medlemsstat, hvor anmeldelsen er indgivet.

Med ordene »på visse betingelser« gives der ministeren mulighed for at fastsætte regler, hvorefter f.eks. en importør skal meddele, at et stof, der er anmeldt i en af de øvrige medlemsstater, nu sælges her i landet.

Til § 18.

Med denne bestemmelse åbnes mulighed for, at ministeren kan inddrage grupper af eksisterende stoffer, som ikke er omfattet af anmeldelsesordningen. Noget sådant vil i første række komme på tale om stoffer, som efter foreliggende oplysninger kan mistænkes for at have for eksempel kræftfremkaldende virkninger eller tendens til ophobning i miljøet.

Ofte kan eksisterende stoffer være farligere end nye stoffer. Når man dog i første omgang begrænser sig til at forlange nye stoffer undersøgt og anmeldt, skal det ikke tages som udtryk for, at man – hos myndighederne og i administrationen – har tilstrækkeligt kendskab til alle eksisterende stoffers egenskaber og virkninger. Men at udstrække anmeldelsesordningen til at omfatte *alle* stoffer må anses for at være uoverkommeligt såvel for myndighederne som for industrien.

Med den foreslåede bemyndigelse skabes der mulighed for gradvist at kunne opbygge et system af oplysninger om eksisterende stoffer svarende til det, man vil få for nye stoffer.

Til kapitel 4.

Bestemmelserne i kapitel 4 fastsætter reglerne for, hvorledes producenter eller importører skal behandle de stoffer eller produkter, som er eller antages at være farlige, således at mennesker, husdyr og miljøet ikke udsættes for fare forårsaget af uforsvarlig emballering, mærkning eller opbevaring. De fleste bestemmelser er udformet således, at den hidtidige retstilstand gennemført med hjemmel i giftloven og bekæmpelsesmiddeloven kan opretholdes i fuldt omfang.

Møn herudover er udformningen af kapitlets bemyndigelsesbestemmelser sket under hensyntagen til arbejdet i EF. Som nævnt i de almindelige bemærkninger er et grundlæggende direktiv indenfor de kemiske stoffers område rådets direktiv af 27. juni 1967 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer.

1967-direktivet er blevet efterfulgt af senere direktiver og direktivforslag. I de almindelige bemærkninger er redegjort for indholdet af forslag til rådets direktiv om 6. ændring af 1967-direktivet på dette område. Dette ændringsforslag viderefører 1967-direktivets regler om klassificering, emballering og mærkning, som med hjemmel i den gældende giftlov er blevet gennemført pr. 1. september 1977 ved bekendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer (ændring af giftlovens lister).

Til § 19.

Med bestemmelsen ændres den hidtidige retstilstand. Giftlovens bestemmelser gælder for de stoffer, der er optaget på lovens lister, og for enhver af et sådant stof tilberedt vare, der er i besiddelse af stoffets giftige eller sundhedsfarlige egenskaber i en sådan grad, at sædvanlig anvendelse af varen rummer fare for forgiftning af eller fare for sundheden hos mennesker og husdyr. Det er således en forpligtelse for fabrikant eller importør at undersøge, om stoffet er optaget på giftlovens liste, eller om varen indeholder et stof, som er optaget på listen, og som således besidder farlige egenskaber. Er stoffet ikke på listen, er det i dag tilladt at sælge stoffet frit.

Ved § 19 fastsættes, at enhver producent eller importør af et kemisk stof eller produkt skal sikre sig sådanne oplysninger om de egenskaber og virkninger, der knytter sig til stoffet eller produktet, at den pågældende har det nødvendige grundlag for at vurdere, om stoffet eller produktet er eller kan antages at være farligt. Har stoffet eller produktet sådanne farlige egenskaber eller virkninger, pålægges det producenten eller importøren at emballere og mærke i overensstemmelse med den indplacement i fareklasser – den klassificering – den pågældende skønner skal anvendes i det konkrete tilfælde. Også nye stoffer, som agtes undtaget fra anmeldelsesforpligtelsen efter nærmere af ministeren fastsatte regler, jfr. bemærkningerne til § 12, skal emballeres og mærkes efter disse retningslinier. Producenten eller importøren vil til brug for sin klassificering af stoffet eller produktet skulle iagttage reglerne i en bekendtgørelse, som ministeren vil udfærdige med hjemmel i § 20, stk. 1, hvori vil blive fastsat, på hvilket grundlag et kemisk stof eller produkt skal betragtes som farligt.

Til § 20.

Med hjemmel i § 20, stk. 1, kan ministeren fastlægge, hvilke omstændigheder der skal foreligge, for at et stof eller produkt kan anses for farligt, herunder også efter hvilke kriterier stoffer klassificeres. Disse kriterier vil blive endeligt fastsat i EF. Stoffers giftighed og sundhedsskadelighed, deres ætsende og lokalirriterende karakter vil blive sat i relation til stoffernes virkning i dyreforsøg.

For eksisterende stoffer vil der dog som udgangspunkt ikke blive stillet krav om, at der skal foretages undersøgelser svarende til dem, der skal foretages forud for anmeldelse af et nyt stof. Der vil udover de stoffer, der allerede er optaget på listen over farlige stoffer, være et meget stort antal eksisterende stoffer, der skal vurderes med henblik på klassificering og mærkning. Det vil i mange tilfælde næppe være muligt eller nødvendigt at foretage andet end en gennemgang af eksisterende håndbogslitteratur kombineret med et kvalificeret skøn.

En bekendtgørelse efter denne bestemmelse vil også være anvendelig for anmelderen af et nyt kemisk stof, jfr. herved lovforslagets § 13, stk. 2, som forudsætter, at producent eller importør stiller forslag til klassificering og mærkning, såfremt stoffet på grundlag af undersøgelser må antages at have farlige egenskaber eller virkninger.

I § 20, stk. 2, angives de typiske fareklasser, som farlige stoffer hidtil har været klassificeret i,

og som såvel farlige stoffer som produkter kan klassificeres i for fremtiden. Udgangspunktet for farlige stoffers klassificering er bestemmelserne i 1967-direktivet. Fareklasserne er allerede beskrevet og opregnet i den nævnte bekendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer (ændring af giftlovens lister). Som et eksempel fra bekendtgørelsen kan anføres, at et stof eller produkt betragtes som lokalirriterende, såfremt det uden at være ætsende kan fremkalde en betændelse ved direkte langvarig eller gentagen berøring med huden eller slimhinderne.

I stk. 3 er indsat en hjemmel for ministeren til at ændre antallet af fareklasser og deres betegnelse. En sådan hjemmel er nødvendig af hensyn til senere ændringer i 1967-direktivet, som kan medføre en mere nuanceret betegnelse af farlige stoffer og præparater. Allerede i den foreslåede ændring af dette direktiv (6. ændring) er der beskrevet to andre fareklasser, henholdsvis »meget giftig« og »miljøfarlig«. Da der imidlertid endnu ikke foreligger nogen endelig vedtagelse i EF vedrørende karakterisering af disse to klasser, er disse foreløbig holdt udenfor den almindelige opregning i stk. 2.

Til § 21.

Som nævnt under bemærkningerne til § 19 er det ikke længere hensigten, at et farligt stof skal være optaget på en liste over farlige stoffer, for at lovens regler kan få virkning. Det vil dog være mest hensigtsmæssigt, at ministeren til brug for producent, importør og forhandler udfærdiger en liste over farlige stoffer. På listen skal angives fareklasse og de krav, myndighederne stiller til mærkning af hvert enkelt stof. Efter § 59, nr. 6, straffes den, der undlader at klassificere og mærke et farligt stof i overensstemmelse med kravene i listen.

Ved bekendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer er som nævnt udsendt en stoffliste, som agtes opretholdt efter lovens ikrafttræden. Af bekendtgørelsen med den tilhørende liste fremgår, at et stof skal forsynes med farebetegnelse og det faresymbol, der ved billedgengivelse benyttes til at beskrive den enkelte fareklasse. Som eksempel kan nævnes afbildning af et dødningehoved for giftighed. Herudover skal stoffet mærkes med risikoangivelser, hvilket betyder, at den fare eller risiko, som er forbundet med anvendelse af stoffet, skal være beskrevet i sproglig form. Eksempelvis er følgende udtryk risikoangivelser (R-sætninger):

»giftig ved berøring med huden« eller »irriterer åndedrætsorganerne«. Der er til den gældende liste knyttet 40 risikoangivelser.

Herudover stilles der krav om mærkning med sikkerhedsforskrifter (S-sætninger), hvorved forstås oplysninger om hvilke sikkerhedsforanstaltninger, en bruger skal iagttage i forbindelse med stoffet. Som eksempler på sikkerhedsforskrifter kan nævnes: »varen skal holdes fugtig«, »træf foranstaltninger mod statisk elektricitet« eller »brug egnet åndedrætsværn«. Der er til den gældende liste knyttet 45 sikkerhedsforskrifter.

Til § 22.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår den væsentligste grundregel for emballering og mærkning af farlige stoffer eller produkter, som skal sælges. Reglen svarer i sit indhold til reglerne i den gældende giftlovs § 7 og § 10, men forudsættes udbygget gennem udfærdigelse af bekendtgørelser med hjemmel i § 22, stk. 2 og 3. Nyt er det dog, at der i selve lovtæksten stilles krav om, at mærkningen skal være på dansk. Bestemmelserne herom findes i dag i bekendtgørelserne.

Den gældende bekendtgørelse nr. 348 af 16. juni 1977 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer, hvis hjemmelsgrundlag blandt andet er giftlovens § 13, agtes som omtalt indtil videre opretholdt.

Heri findes udførlige generelle regler om emballering og mærkning, som gælder for *farlige stoffer*. § 5 i bekendtgørelsen fastsætter blandt andet bestemmelser, som ville kunne udstedes med hjemmel i lovforslagets § 22, stk. 2, idet det i § 5 er angivet, at flasker, indeholdende farlige stoffer, som sælges til brug i husholdningen samt til have- og hobbybrug og lignende, ikke må have en sådan udformning, at der kan opstå mulighed for, at det farlige stof forveksles med ufarlige stoffer og præparater. Bekendtgørelsens § 5, stk. 3, fastsætter, at flasker og emballageglas, der er standardiseret som emballage til farlige stoffer, ikke må anvendes til andre formål, hvilket er et eksempel på en bestemmelse, som også ville kunne udstedes med hjemmel i lovforslagets § 22, stk. 2. Efter denne bestemmelse vil der f.eks. også kunne fastsættes en regel om, at emballagen skal være udformet således, at spild undgås.

Ved at lade bestemmelsen i stk. 2 også indeholde udtrykket »stoffer og produkter, som skal kendes efter § 33«, er der ikke givet udtryk for, at disse stoffer og produkter ikke er farlige. Der tilsigtes først og fremmest at opretholde den hjem-

mel, der i dag findes i bekæmpelsesmiddelovens § 12, hvorefter der kan udstedes generelle regler om blandt andet emballering og mærkning af sådanne midler. Med hjemmel-heri er udstedt bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 med senere ændringer om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst, hvis mærkningsbestemmelser dog skal ændres som en konsekvens af 1978-direktivet om klassificering, emballering og mærkning af bekæmpelsesmidler.

Særlige krav til mærkning og emballering kan dog også komme på tale i anden sammenhæng, for eksempel ved udstedelse af bekendtgørelse med hjemmel i kapitel 6, som vedrører begrænsning af forekomst og anvendelse af kemiske stoffer og kemiske produkters sammensætning.

Som omtalt under bemærkningerne til § 21 vil den sædvanlige fremgangsmåde ved mærkning af farlige stoffer være at anvende den af ministeren udfærdigede liste med tilhørende risikoangivelser og sikkerhedsforskrifter. Imidlertid skønnes der også at være behov for, at ministeren med hjemmel i stk. 3 kan udstede generelle regler om anvendelse af risikoangivelser og sikkerhedsforskrifter.

For så vidt angår indholdsdeklarationer har sådanne typisk været krævet anvendt ved giftnavnets godkendelser af bekæmpelsesmidler, jfr. bekæmpelsesmiddelovens §§ 12 og 13. Det har desuden hidtil været således, at der i et vist omfang kunne stilles krav til mærkning med oplysninger om visse produkters sammensætning med hjemmel i giftloven.

Af hensyn til tilsynet med bekæmpelsesmidler vil en bekendtgørelse om mærkning af disse midler med hjemmel i § 22, stk. 3, komme til at indeholde krav om, at sådanne midler skal mærkes med navn, vægt, procent og art af virksomme stoffer, procent af fyldstoffer, vand eller andre opløsningsmidler, producentens (importørens) navn eller firma, fremstillingsstedet, dato i åben form eller i kode og holdbarhedsangivelse, bestemmelser, som hidtil har været fastsat i bekæmpelsesmiddelovens § 10.

For andre produkter end bekæmpelsesmidler vil kravet om indholdsdeklarationer normalt være mindre vidtgående. For produkter, hvis egenskaber gør, at der ved anvendelsen kan opstå akutte forgiftninger, vil det eksempelvis være særdeles hensigtsmæssigt, at der på etiketten er angivet, hvilke stoffer der kan forårsage forgiftningen, således at en efterfølgende lægebehandling kan blive bedst mulig.

På kosmetikområdet er der for øjeblikket – såvel nationalt som i EF – overvejelser i gang om, hvor vidtgående indholdsdeklarationer man bør kræve. Bl.a. vil allergiproblemer ved anvendelse af kosmetik i et vist omfang kunne imødegås, hvis oplysninger om indholdet er angivet på etiketten. Endelig kan der være en række specielle områder, hvor det på grund af særlig anvendelse af produkterne kan være ønskeligt med indholdsdeklarationer.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen i almindelighed at kræve, at etiketten indeholder fuldstændig deklaration af de i produktet indeholdte stoffer.

Regler om indholdsdeklarationer vil blive udarbejdet efter forudgående forhandling med erhvervene.

Der har hidtil ikke været hjemmel til at kræve brugsanvisninger på emballager, som anvendes til giftige eller sundhedsfarlige stoffer. Der skønnes at være behov for en sådan hjemmel af hensyn til den almindelige forbruger.

Som altovervejende hovedregel skal et stof eller produkt mærkes på dansk. Der vil imidlertid være tilfælde, hvor vanskelighederne herved er så store, at det gør det berettiget at anvende udenlandsk mærkning. Det vil formentligt sjældent komme på tale, og i så fald typisk kun hvor bruger kredsen er begrænset.

Med bestemmelsen i stk. 4 gives der mulighed for at kræve, at også produkter, der ikke kan betegnes som kemiske produkter ifølge definitionen i § 3, stk. 2, skal mærkes. Eksempelvis er der i PCB-bekendtgørelsen en bestemmelse om, at de produkter, som lovligt må indeholde PCB, f.eks. kondensatorer, skal forsynes med tydelig mærkning, der angiver indholdet af PCB. En kondensator er ikke et kemisk produkt men en vare, der indeholder et kemisk stof. Mærkningsreglen efter denne bestemmelse vil typisk adskille sig fra mærkningsregler efter stk. 3 ved, at der ikke vil blive krævet risikoangivelser og sikkerhedsforskrifter.

Til § 23.

I giftlovens §§ 8 og 11 er der givet specificerede regler om, under hvilke omstændigheder giftige og sundhedsfarlige stoffer skal opbevares. En sådan detaljeringsgrad forekommer det ikke længere hensigtsmæssigt at opretholde, og det foreslås, at ministeren fastsætter de nærmere regler herom. Den gældende bekendtgørelse nr. 350 af 16. juni 1977 om udlevering og opbevaring af gifte og sundheds-

farlige stoffer m.v. (ændring af giftlovens lister) agtes indtil videre opretholdt. Det er ikke hensigten at slække på kravene til opbevaring af specielt de giftige stoffer, og der vil fortsat til de forhandlere og virksomheder, som i henhold til reglerne i kapitel 5 er berettigede til at sælge giftige stoffer, blive stillet krav om opbevaring af sådanne stoffer i giftskab eller giftrum i samme omfang som nu.

Med hjemmel i bekæmpelsesmiddelovens § 12 har ministeren i bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 vedrørende bekæmpelsesmidlerne stillet krav om opbevaring af disse midler. Reglerne herom agtes opretholdt i en ny bekendtgørelse.

Til kapitel 5.

Bestemmelserne i dette kapitel om de i sundhedsmæssig henseende farligste stoffer og produkter svarer i det store og hele til giftlovens bestemmelser om fremstilling, modtagelse, udlevering og opbevaring af gifte. Betegnelsen gifte er ændret til giftige stoffer og produkter. Endvidere kan nævnes, at betegnelserne modtagelse og udlevering i overensstemmelse med den terminologi, som er søgt gennemført ved lovforslaget, er ændret til salg, jfr. forslaget § 4 og bemærkningerne hertil.

Bestemmelserne i forslaget §§ 24–26 fastlægger udtømmende regler for virksomheders og privatpersoners ret til at købe og sælge giftige stoffer og produkter.

Til § 24.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til giftlovens § 3, nr. 6, ifølge hvilken modtagelse af gifte er tilladt den, der af indenrigsministeren (nu miljøministeren) på nærmere fastsatte vilkår har tilladelse til at forhandle visse gifte en detail – dog kun de gifte, der er omfattet af tilladelsen. Bekæmpelsesmiddelovens § 12 indeholder hjemmel til at fastsætte regler om tilladelse til detailsalg af giftige bekæmpelsesmidler, og regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 om bekæmpelsesmidler m.v. Tilladelse til salg af de mest giftige midler (X- og A-midler) gives af miljøstyrelsen, mens tilladelse til salg af mindre giftige midler (B-midler) gives af politiet.

Giftloven indeholder ikke regler om afgifter for sådanne tilladelser, hvorimod bekæmpelsesmiddelovens § 19, stk. 4, giver hjemmel til at fastsætte regler om, at udgifterne til dækning af tilsyn og kontrol med, at detailforhandlerne overholder deres forpligtelser i henhold til loven, dækkes ved afgifter. Hjemlen er udnyttet for så vidt angår X-

og A-midlerne. Den foreslås imidlertid udvidet til at kunne gælde detail-salg af alle giftige stoffer og produkter, d.v.s. også de giftige stoffer og produkter, som i dag udelukkende er omfattet af giftloven. Begrundelsen herfor er, at salg af disse stoffer og produkter ifølge sagens natur kræver et ret intenst tilsyns- og kontrolarbejde på grund af deres farlighed, hvilket ligeledes er baggrunden for de restriktive bestemmelser, der i dag gælder for salg af gifte, og som stort set foreslås opretholdt.

Apoteker foreslås undtaget fra bestemmelserne i stk. 1 og 2, idet apotekernes forhold anses for tilstrækkeligt reguleret ved lovgivningen om apotekervæsenet og ved lægemiddelovgivningen.

Til § 25.

Bestemmelsen, der omhandler, hvilke virksomheder der må købe og sælge giftige stoffer og produkter, svarer i det store og hele til giftlovens § 2, § 3, nr. 1–8, og § 4. I lighed med de gældende bestemmelser er der lagt vægt på, at der under én eller anden form er offentligt tilsyn med køb og salg af giftige stoffer og produkter.

ad forslaget nr. 1. Sygehuse samt videnskabelige og tekniske laboratorier og institutioner, som drives af staten, amtskommunerne og kommunerne er identisk med de institutioner m.v., der er nævnt i giftlovens § 3, nr. 7. Det er dog ikke foreslået at opretholde den specielle regel i giftlovens § 4 om, at sådanne institutioner m.v. kun må udlevere gifte indbyrdes. En sådan lempelse forekommer ikke betænkelig, da der næppe herved vil blive tale om et nævneværdigt større omfang af handel med giftstoffer end hidtil.

De teknologiske serviceinstitutioner, som i medfør af lov nr. 142 af 21. marts 1973 om teknologisk service er godkendt af handelsministeren, samt laboratorier m.v., der i medfør af lov nr. 144 af 21. marts 1973 om statens tekniske prøvenævn er autoriseret af prøvenævnet, er ikke efter giftloven umiddelbart berettiget til at få udleveret gifte men skal som betingelse herfor indgive anmeldelse til arbejdstilsynet. Heller ikke denne lempelse forekommer betænkelig, idet der på disse institutioner og laboratorier må formodes at være den fornødne ekspertise til stede, hvortil kommer, at de også er genstand for en vurdering af en offentlig myndighed.

Virksomheder, der i henhold til lægemiddelovgivningen har sundhedsstyrelsens tilladelse til at fremstille og forhandle lægemidler, omfatter også apoteker, og svarer til de virksomheder, der er nævnt i giftlovens § 3, nr. 3 og 4.

F. t. 1. om kemiske stoffer og produkter.

ad forslagens nr. 2. Virksomheder, som fremstiller giftige stoffer eller produkter, er identisk med dem, der er nævnt i giftlovens § 3, nr. 1. Disse skal ifølge giftlovens § 2, stk. 1 – som en betingelse for adgangen til at fremstille gifte – have indgivet anmeldelse herom til arbejdstilsynet. Denne bestemmelse foreslås ikke opretholdt, idet fremstillingen af giftige stoffer og produkter er reguleret ved arbejdsmiljølovens kapitel 8, hvorefter der er mulighed for arbejdsministeren for at fastsætte nærmere regler om bl.a. fremstilling af farlige stoffer og materialer. Derimod foreslås bestemmelsen om at give meddelelse til arbejdstilsynet opretholdt om en betingelse for, at sådanne fremstillende virksomheder kan købe og sælge giftige stoffer og produkter.

Om fremstilling henvises til forslagens § 4, stk. 2. Giftlovens § 2, stk. 2, udvider begrebet fremstilling af gifte til også at omfatte opblanding, fortynding og imprægnering samt den med henblik på udlevering foretagne udvejning, ompakning eller omhældning af gifte bortset fra sådan virksomhed i forbindelse med detail-salg. Der er ikke ved dette lovforslag tilstræbt nogen ændring heraf, og § 4, stk. 2, bør derfor blot betragtes som en sproglig ajourføring af giftlovens § 2, stk. 2.

Virksomheder, som anvender giftige stoffer eller produkter ved fremstilling af produkter af enhver art, er identiske med dem, der er nævnt i giftlovens § 3, nr. 2, (virksomheder, der forbruger gifte ved kemisk fabrikation). Der tænkes her – i modsætning til egentlig giftfremstillende virksomheder – f.eks. på virksomheder, i hvis produkter der indgår giftstoffer på en sådan måde, at de under produktionen omdannes til mindre farlige forbindelser eller indgår i produktet i ringe mængder. Også disse virksomheder skal som betingelse for at købe og sælge giftige stoffer og produkter give meddelelse til arbejdstilsynet.

Ved produkter af enhver art er tænkt ikke alene på kemiske produkter (bortset fra giftige produkter, som er dækket af 1. led), men tillige på produkter eller varer, som ikke er omfattet af definitionen i forslagens § 3, stk. 2.

Virksomheder, som anvender giftige stoffer eller produkter som hjælpemidler i virksomheden, svarer til de virksomheder, der er nævnt i giftlovens § 3, nr. 8. De omfatter bl.a. private laboratorier.

Som eksempel på, at giftlovens § 3, nr. 8, har været anvendt, kan nævnes, at busselskaber, der om vinteren anvender giftstoffet methanol som frysepunktsænkende middel i bussernes bremsesystem, anses for berettigede til at indkøbe methanol

mod at anmelde til arbejdstilsynet, at de anvender stoffet som hjælpemiddel i virksomheden.

Disse virksomheder har efter gældende regler kun tilladelse til at modtage de gifte, som er nævnt i anmeldelsen til arbejdstilsynet, og de er ikke berettiget til at udlevere gifte. Denne begrænsning er ikke foreslået opretholdt, idet de pågældende virksomheder ikke herved får umiddelbar adgang til detail-salg af giftige stoffer og produkter, hvilket kræver tilladelse, jfr. forslagens § 24.

Sådanne virksomheder skal ligeledes give meddelelse til arbejdstilsynet.

Det bemærkes i øvrigt, at lovforslaget her anvender udtrykket meddelelse i stedet for anmeldelse, som er anvendt i giftlovens § 3. Denne ændring er foretaget for at adskille det her omhandlede fra den anmeldelse af nye stoffer, som er foreslået i kapitel 3.

ad forslagens nr. 3. Bestemmelsen svarer til giftlovens § 3, nr. 5, der bestemmer, at engroshandlende, der har indgivet anmeldelse til kemikaliekontrollen, er berettiget til at modtage gifte og ifølge § 5 berettiget til at udlevere gifte.

ad forslagens nr. 4. Bestemmelsen svarer til giftlovens § 3, nr. 6, der bestemmer, at handlende, der har ministerens tilladelse til detail-forhandling af visse gifte, er berettiget til at modtage de gifte, der er omfattet af tilladelsen.

Til § 26.

Bestemmelsen svarer til indholdet af giftlovens § 3, nr. 9, sammenholdt med § 4, § 5, stk. 3 og 4, og § 6, som fastsætter regler vedrørende giftrekvizitioner. Bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 4 agtes anvendt til at fastsætte regler svarende til §§ 3-6 i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 350 af 16. juni 1977 om udlevering og opbevaring af gifte og sundhedsfarlige stoffer. Bekendtgørelsen agtes dog indtil videre opretholdt.

Til § 27.

Giftlovens § 5, stk. 1, fastsætter: »Gifte må kun udleveres til personer over 16 år. Det er forbudt at overlade gifte til personer, der på grund af sindsygdhed, åndssvaghed, beruselse, affekt, manglende udvikling og lignende kan befrygtes at volde skade på sig selv eller andre med de pågældende gifte«. En så detaljeret bestemmelse anses ikke for nødvendig for at bevare indholdet af bestemmelsen.

Bestemmelsen omfatter såvel den, der efter de foranstående regler er berettiget til at købe giftige

stoffer og produkter, som den, der modtager dem på en andens ansvar.

Til § 28.

Bestemmelsen svarer til giftlovens § 5, stk. 2, og § 6. I giftlovens § 5, stk. 2, er angivet, hvilke virksomheder der skal føre fortegnelse over modtagerne, hvilket ved forslaget § 28 foreslås at kunne fastsættes i regler, som udfærdiges af ministeren. Giftlovens § 6 er en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om giftrekvisioners opbevaring. Denne hjemmel er udnyttet ved § 7 i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 350 af 16. juni 1977 om udlevering og opbevaring af gifte og sundhedsfarlige stoffer. Derudover bestemmer § 6, at rekvisionerne på forlangende skal forevises for kontrolmyndighederne. En sådan bestemmelse anses for omfattet af lovforslagets § 39.

Til § 29.

I § 12, stk. 1, i bekæmpelsesmiddeloven er der hjemmel for ministeren til at fastsætte regler om køb og salg af giftige bekæmpelsesmidler, hvilket er sket ved §§ 23–27 i bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 om bekæmpelsesmidler m.v. Disse bestemmelser bygger i høj grad på det restriktive princip i giftlovens bestemmelser – rettet til efter de særlige brugerforhold, der gør sig gældende på bekæmpelsesmiddel-området. Man agter at opretholde disse regler for bekæmpelsesmidler i en ny bekendtgørelse.

Til kapitel 6.

Kapitlet indeholder de bestemmelser, der er nødvendige for at kunne regulere anvendelsen af kemiske stoffer og produkter med henblik på at undgå fare for sundheden og skade på miljøet.

Klassificering og mærkning vil normalt være de umiddelbare foranstaltninger med henblik på at sikre, at de personer, der omgås stofferne, får den nødvendige oplysning til at kunne imødegå de risici, stofferne eller produkterne kan indebære. I en række tilfælde er disse foranstaltninger dog ikke tilstrækkelige. For kosmetiske produkter f. eks. må det være et krav, at der ikke i produkterne forekommer stoffer, der kan indebære nogen påviselig sundhedsrisiko for brugeren, hvorfor der da også er udarbejdet omfattende regler for sammensætningen af kosmetiske produkter.

Miljøskadelige stoffer er et andet område, hvor klassificering og mærkning ikke er tilstrækkelig til at sikre mod skadelig anvendelse. Disse stoffer kan

være problemfrie for den enkelte bruger men kan i kraft af større samlet anvendelse give miljøproblemer. Eksempler herpå er tungt nedbrydelige detergenter i vaskemidler, PCB i en række anvendelser til elektriske artikler og fluorcarboner anvendt som drivmiddel i spraydåser.

Endelig kan der være tilfælde, hvor det ikke er muligt at sikre mod forgiftningsfare alene ved passende mærkning. Her kan henvises til overvejelserne om, hvorvidt visse klorerede opløsningsmidler bør forbydes anvendt som renssevæske i kundebejtede renserimaskiner (møntrenserier) på grund af forgiftningsrisikoen for personer, der senere måtte komme i forbindelse med tøj og lignende, der ikke er blevet tilstrækkelig tørret.

I de tilfælde, hvor man som hidtil med bekæmpelsesmidler finder det nødvendigt at kræve en fuldstændig godkendelse af de enkelte produkter, der er optaget på lovens bilag, sker dette efter de regler, der er indeholdt i kapitel 7. Når disse regler er samlet i et specielt kapitel, skyldes det de væsentligt mere detaljerede bestemmelser, der kommer på tale i et sådant tilfælde.

Til § 30.

Bestemmelsen viderefører mulighederne i miljøbeskyttelsesloven, giftloven og bekæmpelsesmiddeloven for at gribe ind med begrænsninger i salg, import eller anvendelse af stoffer, der vides eller formodes at indebære fare for sundhed eller skade på miljø.

Normalt vil sådanne indgreb ske ved bekendtgørelser med nærmere fastsatte regler for anvendelsesbegrænsningerne. Bestemmelsen rummer dog også mulighed for, at ministeren ved et konkret påbud kan forbyde eller begrænse salg og anvendelse af et givet kemisk stof. Denne bestemmelse vil kunne udnyttes i de – formentlig sjældne – tilfælde, hvor der ved anmeldelse af et nyt stof foreligger sådanne forhold, at et konkret forbud mod en bestemt anvendelse, evt. tidsbegrænset, kan komme på tale. Forbudet kan være begrundet dels i en mulig sundhedsmæssig risiko, dels i et ønske om at undgå, at stoffet tages i anvendelse med vidtgående økonomiske konsekvenser, hvis der er rimelig grund til at antage, at nøjere vurderinger eller undersøgelser vil medføre anvendelsesbegrænsninger på et senere tidspunkt. Yderligere eksempler på mulig regulering af bestemte stoffer kan f. eks. være forbud mod forekomst af bly eller kviksølv i maling, der anvendes til legetøj, forbud mod anvendelse af visse stoffer til imprægnering

af tekstiler og beklædningsgenstande eller forbud mod anvendelse af kviksølv i batterier.

Muligheden for at stille krav til stoffernes renhed foreligger allerede i dag og er eksempelvis udnyttet ved fastsættelse af et maksimalt tilladeligt indhold af dioxinen HCDD i pentachlorphenoler (og pentachlorphenolholdige produkter), jfr. bekendtgørelse nr. 582 af 28. november 1977 om begrænsning af dioxiner i pentachlorphenol m.v.

Til § 31.

Denne bestemmelse muliggør regulering af sammensætningen af kemiske produkter. Bestemmelserne svarer til den gældende giftlovs § 15, dog er stk. 2 om produkters mikrobiologiske renhed ny.

Bestemmelsen muliggør bl. a. regulering af sammensætningen af kosmetiske produkter i overensstemmelse med det herom vedtagne EF-direktiv. Bestemmelsen vil herudover muliggøre regulering af andre produktkategorier, f. eks. lak og maling eller husholdningsartikler, hvorom der dog endnu ikke er truffet beslutning.

Bestemmelsen om mulighed for at regulere produkters mikrobiologiske renhed er nødvendig på kosmetikområdet og kan i øvrigt også komme på tale for en række andre produkter, specielt sådanne, som indeholder emulsioner af olier eller fedtstoffer i vand.

Til § 32.

Bestemmelsen er ny og tilsigter at lovfæste »positivliste«-systemet for kemiske stoffer på nærmere afgrænsede områder, dvs. at kun stoffer, der udtrykkeligt er tilladt, eventuelt ved at være opført på en liste, må anvendes til det pågældende formål eller produkt. En sådan liste over tilladte farvestoffer i kosmetiske produkter er indeholdt i EF-direktivet om kosmetiske produkter. Positivlister kan endvidere tænkes tilvejebragt indenfor en række andre produktkategorier, specielt sådanne, hvor der kan være grund til at frygte, at forbud mod visse stoffer vil medføre overgang til stoffer med andre skadelige virkninger. Miljøstyrelsen har i forbindelse med diskussionen om anvendelse af fluorcarboner som drivmiddel i spraydåser tilkendegivet, at den finder, at en positivliste for sådanne drivmidler er ønskeligt af den ovenfor nævnte grund.

En positivliste har endvidere været overvejet som et middel til at undgå anvendelse af sundhedsfarlige stoffer i kundebetjente rensrimaskiner, hvor der ved forkert betjening eller svigtende funk-

tion af maskinerne kan være en risiko for, at stofferne efterfølgende indåndes af personer, der kommer i kontakt med det, der er blevet rensat.

I takt med tilvejebringelse af et bedre overblik over kemiske forbindelser på markedet vil det kunne komme på tale at indføre positivlister på andre områder, for eksempel husholdningsartikler eller lak og maling.

Til kapitel 7.

Bestemmelserne i dette kapitel og det til kapitlet hørende bilag erstatter bestemmelserne om regulering af bekæmpelsesmidler, som nu findes i afsnit I og afsnit III i lov nr. 118 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst.

Bestemmelserne om godkendelse af kemiske stoffer og produkter er udformet således, at reglerne i bekæmpelsesmiddeloven om godkendelse af bekæmpelsesmidler m.m. kan opretholdes. Der er dog sket den væsentlige ændring, at giftnævnets kompetence som godkendende myndighed ikke foreslås opretholdt.

Det er kun bekæmpelsesmiddelovens regler om godkendelse af de enkelte bekæmpelsesmidler, som findes i dette kapitel. De bestemmelser, der skal gælde generelt for både bekæmpelsesmidler og andre kemiske stoffer og produkter, findes i lovforslagets øvrige kapitler. Som nævnt i bemærkningerne til § 22 vil der ske en ændring af de generelle regler om mærkning af bekæmpelsesmidler som en konsekvens af 1978-direktivet om klassificering, emballering og mærkning af bekæmpelsesmidler.

Da der i framtiden kan blive behov for at gennemføre godkendelsesordninger for andre varegrupper end bekæmpelsesmidler, er reglerne udformet generelt, således at de varegrupper, der er omfattet af bestemmelserne, er optaget i et bilag til loven, jfr. bemærkningerne til § 33.

Til § 33.

Bestemmelsen svarer i princippet til bekæmpelsesmiddelovens § 13, stk. 1, ifølge hvilken et bekæmpelsesmiddel ikke »må sælges eller anvendes erhvervsmæssigt forinden landbrugsministeriets giftnævn – efter at der er tilvejebragt den efter nævnets skøn fornødne klarhed over midlets sammensætning og giftighed for mennesker og husdyr – for det pågældende middel har fastsat sådanne forskrifter (vedrørende indhold, emballe-

ring, mærkning og anvendelse m.v.), som nævnet anser for nødvendige».

Formålet med bekæmpelsesmiddeloven er at beskytte menneskers og husdyrs sundhed. Dette formål foreslås udvidet i overensstemmelse med forslaget almindelige formålsbestemmelse.

Det foreslås, at kompetencen til at godkende kemiske stoffer og produkter henlægges til ministeren, idet det dog er hensigten, at ministeren med hjemmel i § 45, stk. 1, bemyndiger miljøstyrelsen til at meddele godkendelser.

Ifølge bekæmpelsesmiddeloven skal godkendelsen foreligge, inden midlet »sælges eller anvendes erhvervsmæssigt«. Der er ikke med udtrykket »salg, import og anvendelse« tilstræbt nogen realitetsændring af den gældende bestemmelse. Den valgte formulering tilsigter at præcisere, at alle kemiske stoffer og produkter, der skal godkendes ifølge dette kapitel, også rent faktisk bliver godkendt, inden de tages i anvendelse. Således skal f. eks. også en gartner, som importerer et bekæmpelsesmiddel udelukkende til brug i egen virksomhed, ansøge om godkendelse af midlet. Ved den foreslåede formulering opnås overensstemmelse med den terminologi, som i øvrigt er anvendt i lovforslaget.

Bestemmelsen i stk. 2 skaber mulighed for, at ministeren ved at ændre bilaget kan inddrage yderligere grupper af kemiske stoffer og produkter til særlige formål. Ministeren kan endvidere foretage ændringer i allerede inddragne grupper. Det forudsættes, at bestemmelsen kun finder anvendelse efter indhentet udtalelse fra berørte myndigheder og landsdækkende organisationer, jfr. § 9.

På listen over kemiske stoffer og produkter omfattet af lovens kapitel 7 er indtil videre kun opført bekæmpelsesmidler. Den foretagne angivelse af, hvilke stoffer og produkter der skal godkendes, svarer med enkelte tilføjelser til det, der i dag er omfattet af bekæmpelsesmiddeloven.

Punkt A, b. er ny og er en følge af vedtagelsen af 1978-direktivet om klassificering, emballering og mærkning af bekæmpelsesmidler. Hidtil har midler til bekæmpelse af skadedyr i tømmer og træværk været omfattet af bekæmpelsesmiddelovens regler. Bilaget omfatter nu også træbeskyttelsesmidler i det omfang, disse indeholder et konserverende stof, som trænger ind i tømmeret eller træværket, dvs. træbeskyttelsesmidler, der skal anvendes til industriel vacuumbehandling og trykimprægnering. Midler, som ikke trænger ind i tømmeret eller træværket men kun danner en film på overfladen, er ikke omfattet.

Punkt A, d. omfatter nu foruden algevækst i gartnerivirksomhed også algevækst i det hele taget, således f. eks. i skovbruget.

Punkt A, e. er ny. Der har hidtil ikke været hjemmel til regulering af anvendelsen af midler til bekæmpelse af slimdannende organismer i papirmasse, og man har derfor henstillet til fabrikanter og importører kun at markedsføre midler, som af de svenske myndigheder er godkendt til det pågældende formål.

Punkt B er ny og er også en følge af 1978-direktivet. Der er dog udover det, direktivet omfatter, medtaget midler til afskrækning af vildtlevende pattedyr og fugle. Begrundelsen herfor er, at også midler til forebyggelse af vildtgnav på planter og midler, der har til formål at holde fugle væk fra lufthavne, kan indeholde giftstoffer, som kan frembyde risiko for vildtet og efter omstændighederne også for mennesker og husdyr.

Endelig er punkt C, d.-j. en konsekvens af EF-direktivet.

Til § 34.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til bekæmpelsesmiddelovens § 13, stk. 1, ifølge hvilken giftnævnet kan kræve, at der tilvejebringes den efter nævnets skøn fornødne klarhed over midlets sammensætning og giftighed for mennesker og husdyr. Bestemmelsen om, at der skal gives oplysninger om stoffets eller produktets mulige skadelige virkning på miljøet, er ny.

De oplysninger, som kræves i forbindelse med en ansøgning om godkendelse, er først og fremmest oplysninger, der i princippet svarer til dem, der kræves i forbindelse med anmeldelse af et nyt stof, jfr. forslaget § 13, stk. 1. En godkendelse kræver imidlertid i modsætning til en anmeldelse en gennemgribende vurdering fra myndighedernes side, hvorfor der må foreligge mere detaljerede oplysninger og undersøgelser. Kravene hertil vil imidlertid være afhængige af, hvilket produkt der søges godkendt, hvorfor det foreslås, at ministeren bemyndiges til at udfærdige nærmere bestemmelser herom.

Bestemmelsen i stk. 2, som kun vedrører bekæmpelsesmidler, giver mulighed for at fastsætte regler om en obligatorisk afprøvning af disse midlers effektivitet. Som et led i den afvejning, myndighederne skal foretage efter forslaget § 2, stk. 2, bør der i forbindelse med en godkendelse tages hensyn til, om det pågældende stof eller produkt er effektivt til det angivne formål, navnlig således

at man undgår en spredning i miljøet af ineffektive kemiske stoffer og produkter.

Efter den gældende ordning i bekæmpelsesmiddelovens afsnit V kan enhver, der tilvirker eller indfører bekæmpelsesmidler, ansøge om statslig anerkendelse af midlets effektivitet. En sådan anerkendelse er dog ikke en betingelse for salg og anvendelse af midlerne.

Efter bekæmpelsesmiddellovgivningen foretages effektivitetsafprøvninger i forbindelse med den statslige anerkendelse af landbrugsministeriets institutioner, og bortset fra anerkendelse af midler til bekæmpelse af rotter, som meddeles af miljøstyrelsen, meddeles anerkendelsen af disse institutioner. Anerkendelsen har i øvrigt ikke direkte sammenhæng med giftnævnets klassificering (godkendelse) af midlerne.

Såfremt der gennemføres en ordning om afprøvning af bekæmpelsesmidler, vil bedømmelsen af effektiviteten blive baseret på den sagkundskab, der findes på landbrugsministeriets institutioner. Et kemisk stof eller produkt vil således almindeligvis ikke blive godkendt som bekæmpelsesmiddel, hvis landbrugsministeriet ikke finder, det er effektivt.

Under hvilken form oplysninger om effektiviteten skal foreligge, herunder hvilke undersøgelser og afprøvninger der skal foretages i forbindelse med en godkendelse, er der endnu ikke taget stilling til.

I det omfang der bliver gennemført godkendelsesordninger for andre varegrupper end bekæmpelsesmidler, og der findes at være behov for regler om effektivitetsafprøvning i forbindelse hermed, vil sådanne regler blive søgt gennemført ved lov.

Som det er nævnt i bemærkningerne til § 43, vil afprøvninger af bekæmpelsesmidler fortsat kunne udføres af landbrugsministeriets institutioner, ligesom private laboratorier og institutioner vil kunne autoriseres hertil.

Bestemmelsen i stk. 3 giver mulighed for at udstede en bekendtgørelse, hvormed man kan fastholde de principper, der ligger til grund for behandling af ansøgning om godkendelse af et bekæmpelsesmiddel efter den gældende lov.

Ministeren kan desuden fastsætte, at virksomheder i en kortere periode forud for en egentlig godkendelse kan foretage forsøgsmæssige afprøvninger som et led i en produktudvikling af de stoffer og produkter, der skal godkendes. En betingelse herfor vil formentlig blive, at myndighederne underrettes herom, således at der kan stilles visse vilkår, mens der ikke i denne forbindelse vil blive stillet

krav om de detaljerede oplysninger, som skal følge med ansøgning om godkendelse.

Såfremt det produkt, der ønskes godkendt, indeholder et nyt stof, skal der i ansøgningen gøres opmærksom herpå, og de i § 11, stk. 1, og § 12, stk. 1, fastsatte regler om undersøgelse og anmeldelse skal følges.

Til § 35.

Bestemmelsen svarer til bekæmpelsesmiddelovens § 13, stk. 1, jfr. § 12, stk. 1, bortset fra, at der i henhold til forslaget ikke kan fastsættes vilkår for transport og forsendelse. Lovforslaget fastsætter ikke i øvrigt bestemmelser om transport og forsendelse, idet disse forhold er reguleret i anden lovgivning, hvorfra dog de af giftnævnet godkendte bekæmpelsesmidler er undtaget. Da der ikke findes nogen speciel begrundelse for fortsat at opretholde denne forskel, foreslås disse to områder udeladt, således at bestemmelser vedrørende transport og forsendelse af godkendte kemiske stoffer og produkter til særlige formål henføres til speciallovgivning om transport og forsendelse. Se i øvrigt de almindelige bemærkninger, afsnit II.

Forslagets § 35, stk. 1, giver hjemmel til at fastsætte konkrete vilkår for godkendelsen. I det omfang der herunder fastsættes vilkår om et bekæmpelsesmidlets effektivitet, f. eks. om dossering, vil sådanne vilkår blive fastsat efter drøftelse med landbrugsministeriet.

Hjemlen til at fastsætte generelle bestemmelser svarende til den hjemmel, som er i bekæmpelsesmiddelovens § 12, stk. 1, findes i forslagets § 22, stk. 2 (emballage), § 22, stk. 3 (mærkning), § 23 (opbevaring), § 30 (import, anvendelse), § 31 (indhold) og § 35, stk. 2 (reklamering).

Bestemmelsen i stk. 2, 1. led, betragtes som indeholdt i bekæmpelsesmiddelovens § 13, stk. 1, men er i øvrigt identisk med den tilsvarende bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven. Bestemmelsen giver ministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om godkendelsesordningens gennemførelse. Bestemmelsens 2. led er en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om, under hvilke omstændigheder der må reklameres for et godkendt stof eller produkt. Detaljerede bestemmelser herom er indeholdt i bekæmpelsesmiddelovens § 9, men man finder det ikke hensigtsmæssigt i selve lovteksten at opretholde en sådan detaljeringsgrad.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til bekæmpelsesmiddelovens § 13, stk. 2. Den skaber hjemmel for, at de forskrifter for anvendelse og opbevaring, som fastsættes af ministeren, og som brugeren skal

iagttagelse, kan bekendtgøres alene ved gengivelse på midlernes emballage. Bestemmelsen medfører, at brugeren af et bekæmpelsesmiddel kan strafforfølges, hvis han ikke følger forskrifterne, selv om de ikke har været bekendtgjort i Lovtidende. Der synes dog alene at være behov for, at forskrifterne for opbevaring og anvendelse får karakter af straf-sanktionerede regler, hvorfor bestemmelsen er indskrænket til alene at omfatte disse 2 forhold.

Godkendelse kan nægtes, hvis de nødvendige vilkår og forskrifter for anvendelsen ikke vil kunne hindre, at anvendelsen af stoffet eller produktet til det angivne formål frembyder en særlig risiko for sundhed eller miljø. Godkendelsen vil også kunne nægtes, såfremt de givne oplysninger om formålet med at anvende stoffet eller produktet, herunder betegnelsen, må anses for vildledende under henvisning til dets sammensætning og virkning eller egnet til at indebære forveksling med andre stoffer eller produkter, også sådanne som tillige har andet anvendelsesformål.

Til § 36.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til bekæmpelsesmiddelovens § 19, stk. 2. Regler om afgifter er fastsat i afsnit IX i bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 om bekæmpelsesmidler m.v. og principperne heri agtes opretholdt i en ny bekendtgørelse.

Til § 37.

Bestemmelsen svarer til reglen i § 16, jfr. bemærkningerne hertil. Sådanne nye oplysninger kan evt. give anledning til, at den meddelte godkendelse tages op til fornyet vurdering.

Til § 38.

Bestemmelsen fastslår gældende praksis med hensyn til bekæmpelsesmidler, og der er ikke tilstræbt nogen ændring heri.

Det bemærkes, at én virksomheds overtrædelse af vilkårene for godkendelse kun vil få konsekvenser for denne virksomheds salg, import eller anvendelse af den godkendte vare, uanset om andre virksomheder sælger, importerer eller anvender godkendte varer, der er identiske hermed.

Som eksempler på, hvilke nye oplysninger der kan danne grundlag for en tilbagekaldelse, kan nævnes oplysninger om stoffets eller produktets virkning på sundhed og miljø, som ikke fandtes på godkendelsestidspunktet, eller oplysninger om fremkomsten af erstatningsmidler, som er mindre

farlige for sundheden eller mindre skadelige for miljøet. Som eksempel på en tilbagekaldelse af sidstnævnte karakter kan nævnes tilbagekaldelsen af DDT-midlerne fra de fleste anvendelsesområder, bortset fra et meget begrænset område, hvor der endnu ikke er fundet et erstatningsmiddel.

Til kapitel 8.

For at kunne sikre en gennemførelse af de nødvendige foranstaltninger, kræves det, at myndighederne har eller kan skaffe sig tilstrækkelige oplysninger, herunder resultater af relevante undersøgelser om de kemiske stoffer og produkter, som anvendes i samfundet.

Derfor er bestemmelserne i dette kapitel meget centrale til gennemførelse af de foranstaltninger, som lovforslaget i øvrigt lægger op til at foretage.

Med visse af bestemmelserne er der givet myndighederne mulighed for at udøve en forebyggende indsats overfor de problemer, som kemiske stoffer og produkter kan medføre.

I kapitel 3 er foreslået den almindelige undersøgelsesforpligtelse i forbindelse med nye stoffer. I dette kapitel foreslås, at myndighederne herudover kan kræve tilsvarende undersøgelser af eksisterende stoffer samt videregående undersøgelser af både nye og eksisterende stoffer.

Til § 39.

For at kunne foretage en tilstrækkelig vurdering af et kemisk stof eller produkt er det påkrævet, at myndighederne har visse oplysninger, hvorfor der må påhvile producenten eller importøren en generel oplysningspligt om såvel tekniske som økonomiske forhold. Bestemmelsen om oplysningspligt findes tilsvarende i henholdsvis giftlovens § 19, stk. 3, og bekæmpelsesmiddelovens § 14, stk. 1 og 2. Forslaget indebærer dog en vis udvidelse af oplysningspligtens omfang, idet oplysninger skal gives ikke alene til brug for tilsynet med, at loven overholdes, men i det hele taget når det har betydning for myndighedernes administration af loven.

Hvad specielt angår kravet om, at der også skal gives oplysninger om økonomiske og regnskabsmæssige forhold bemærkes, at det i praksis kan være den enkleste måde at få dokumenteret, om reglerne overholdes, men kan også få betydning for hvilke evt. indgreb, der bør foretages. Et sådant krav findes også i miljøbeskyttelsesloven og levnedsmiddeloven, ligesom der i henhold til bekæmpelsesmiddeloven gælder tilsvarende bestemmelser.

Ifølge bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsens § 49 skal enhver, der tilvirker eller indfører stoffer eller blandinger til salg som bekæmpelsesmidler, føre regnskab over virksomhedens omsætning af hvert af de omhandlede midler. Regnskabet, der foruden værdien af omsætningen skal indeholde oplysning om mængden heraf, skal være tilgængeligt for kemikaliekontrollen.

Ifølge miljøministeriets bekendtgørelse nr. 603 af 28. november 1973 om omsætning og anvendelse af kviksølvholdige bekæmpelsesmidler til bejdning af korn og frø skal den, der har tilladelse til at bejdse korn og frø med kviksølvforbindelser, føre bog over beholdning, erhvervelse, forbrug og overdragelse af kviksølvholdige bejdsemidler samt af bejdsset korn og frø. Bogføringen skal være tilgængelig for kemikaliekontrollen.

Oplysningerne om regnskabsmæssige og økonomiske forhold kan selvsagt kun kræves, hvor det har betydning, og vil som oftest kun komme på tale i forbindelse med tilsynet med overholdelse af lovens regler.

Som eksempel på bestemmelsens anvendelse kan nævnes, at tilsynet med, at en detailforhandler, der ifølge § 24 har tilladelse til at sælge giftige stoffer og produkter en detail, overholder vilkårene for tilladelsen, ofte mest enkelt kan føres ved at sammenholde fakturaer med ekspederede rekvisitioner.

Bestemmelsen vil navnlig få betydning, hvor man undersøger konkrete forhold om en enkelt virksomhed. Den vil dog også være af betydning i andre relationer, bl. a. ved at give grundlag for tilvejebringelse af oplysninger til brug for den kortlægning og planlægning, som myndighederne forudsættes at skulle iværksætte forud for en nærmere regulering af visse kemiske stoffer og produkter.

Bestemmelsen skal sammenholdes med forslagens § 50 om tilsynsmyndighedernes adgang til at udtage prøver.

Oplysninger efter denne bestemmelse kan forlanges både af de administrative myndigheder og af tilsynsmyndighederne.

Til § 40.

Bestemmelsen tilsigter at give ministeren mulighed for at forlange et enkelt stof eller produkt undersøgt for producentens eller importørens regning, hvor der er grund til at antage, at særlige sundheds- eller miljømæssige forhold foreligger, f. eks. at et stof har kræftfremkaldende egenskaber, eller at det ved dets anvendelse i naturen har uhel-

dige økologiske virkninger. Bestemmelsen adskiller sig fra § 18 derved, at det er en konkret bestemmelse, der kan anvendes på et enkelt stof eller produkt, mens § 18 giver hjemmel til at fastsætte regler om undersøgelse og anmeldelse af grupper af stoffer.

Ministerens kan for disse – og andre – undersøgelser give anvisninger på, hvilke metoder der kan eller skal anvendes, jfr. § 43.

Beføjelsen til at forlange disse undersøgelser foretaget er tillagt ministeren, der dog med hjemmel i § 45 kan delegere den til f. eks. miljøstyrelsen, hvorimod beføjelsen ikke kan delegeres til tilsynsmyndighederne.

Til § 41.

Anmeldelse af nye stoffer og ansøgning om godkendelse af stoffer og produkter til særlige formål forudsætter visse forudgående undersøgelser, sammenhold med bemærkningerne til kapitel 3. Da disse basis-undersøgelser kræves for alle nye stoffer, har man fundet det rimeligt kun at kræve sådanne undersøgelser, som i almindelighed må anses for nødvendige.

Dette medfører, at basis-undersøgelserne i visse tilfælde ikke er tilstrækkelige til vurderingen af, hvilke forholdsregler der skal træffes for at reducere risikoen ved stoffet eller produktet, f. eks. hvis et nyt stof fra starten tænkes solgt i store mængder, eller det tænkes anvendt på en måde, som kan medføre en speciel miljømæssig risiko. Supplerende undersøgelser for producentens eller importørens regning kan da være nødvendige.

Det foreliggende forslag til 6. ændring af 1967-direktivet forudsætter, at myndighederne har mulighed for at kræve yderligere undersøgelser foretaget af anmelderen. Efter bekæmpelsesmiddeloven skønner giftnævnet, hvilke undersøgelser af et bekæmpelsesmiddel der skal foreligge, før det tager stilling til klassifikation af midlet.

Beføjelsen til at forlange disse undersøgelser foretaget er tillagt ministeren, der dog med hjemmel i § 45 kan delegere den til f. eks. miljøstyrelsen, hvorimod beføjelsen ikke kan delegeres til tilsynsmyndighederne.

Til § 42.

Bestemmelsen giver mulighed for at kunne etablere en kemikaliefortegnelse over eksisterende stoffer, jfr. bemærkningerne til § 11. Endvidere giver den mulighed for at kræve visse oplysninger om specielle stoffer og stofgrupper, f. eks. PCB og

kviksvølvforbindelser, hvilket der bl. a. kan være behov for til opfyldelse af internationale aftaler.

For at kunne foretage en fuldstændig kortlægning af mængderne af nærmere angivne kemiske stoffer og produkter, f. eks. produkter med et indhold af dioxin, kan det være nødvendigt at få oplysninger fra andre myndigheder, f. eks. toldvæsenet.

Til § 43.

Bestemmelsen giver mulighed for, at man følger den nationale og internationale standardiseringspraksis, som findes på området.

De undersøgelser, som kommer på tale i medfør af denne lov, er for en stor dels vedkommende undersøgelser af den art, hvortil laboratorier og institutioner autoriseres i medfør af lov nr. 144 af 21. marts 1973 om statens tekniske prøvenævn, jfr. bekendtgørelse nr. 77 af 24. februar 1976 om autorisation af laboratorier. Det forekommer derfor hensigtsmæssigt at give mulighed for at udnytte dette autorisationssystem ved administrationen af nærværende lov.

Anvendelse af denne bemyndigelsesbestemmelse vil dog ikke udelukke, at myndighederne som udgangspunkt lægger vægt på de undersøgelser, som en virksomhed selv har ladet foretage. Sådanne undersøgelser vil ofte være det grundlæggende materiale i forbindelse med en vurdering af en ansøgning om godkendelse efter § 33.

Der kan efter bestemmelsen fastsættes regler om, at undersøgelser, der udføres i medfør af denne lov, skal foretages enten på statslige eller på private autoriserede laboratorier og institutioner. Det er hermed ikke tanken at udelukke anvendelsen af udenlandske laboratorier af tilsvarende standard. En international praksis for anerkendelse af laboratoriers faglige standard er i øvrigt under udvikling.

Som nævnt i bemærkningerne til § 34 kan der blive tale om i forbindelse med godkendelse af bekæmpelsesmidler at kræve speciel oplysning om midlets effektivitet til det angivne formål. Denne afprøvning bør, ligesom øvrige undersøgelser af stoffernes egenskaber, kunne finde sted enten på et statsligt laboratorium eller på et privat laboratorium, der er autoriseret hertil. Bestemmelsen giver mulighed for i en bekendtgørelse at fastsætte regler herom.

I det omfang en eventuel afprøvning tænkes udført på et statsligt laboratorium, vil reglerne blive fastsat efter forhandling med vedkommende minister. Eventuelle regler for afprøvning af be-

kæmpelsesmidler ved landbrugsministeriets forsøgsinstitutioner vil således blive fastsat efter forhandling med landbrugsministeren, eller evt. landbrugsministeren efter forhandling med miljøministeren.

For de statslige anerkendelser har der hittil været hjemmel til at fastsætte afgifter, jfr. bekæmpelsesmiddelovens § 19, stk. 3. De nærmere regler om disse afgifter er fastsat i afsnit IX i bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 om bekæmpelsesmidler m.v. Denne mulighed for at fastsætte afgifter for statslig afprøvning eller andet undersøgelsesarbejde ønskes sikret ved bestemmelsen i 2. pkt. Der vil herunder kunne fastsættes regler om afgift til fortsat eller efterfølgende kontrol og undersøgelse.

Omkostningerne vil i givet fald kunne dækkes på forskellig måde. Som eksempler kan nævnes

- 1) en fast afgift pr. stof eller produkt, som underkastes afprøvning eller undersøgelse,
- 2) en afgift, der beregnes som en vis procent af omsætningen af de stoffer eller produkter, som underkastes afprøvning eller undersøgelse,
- 3) betaling efter regning, svarende til de faktiske udgifter ved afprøvning eller undersøgelse af hvert enkelt stof eller produkt.

Også evt. regler om afgifter vil blive fastsat efter forhandling med vedkommende minister.

Til kapitel 9.

Til § 44.

De administrative opgaver efter dette lovforslags bestemmelser er af en sådan art, at de mest hensigtsmæssigt loses på centralt plan, det vil sige i statsligt regi. Som omtalt i de almindelige bemærkninger vil de administrative opgaver først og fremmest skulle varetages af miljøstyrelsen. En af konsekvenserne heraf er, at giftnævnet, som efter bekæmpelsesmiddelovgivningen træffer afgørelser i spørgsmål om klassificering af bekæmpelsesmidler, ikke længere vil blive opretholdt som besluttende organ. Det har imidlertid været af stor betydning at kunne inddrage den højeste sagkundskab ved vurdering af disse sager, hvorfor det er foreslået, at ministeren kan nedsætte sagkyndige råd, som skal rådgive myndighederne – først og fremmest miljøstyrelsen – i spørgsmål om kemiske stoffer og produkter.

Uanset at der i selve miljøstyrelsen må være en bred sammensat teknisk sagkundskab til rådighed for sagsbehandlingen, vil mange af de afgørelser, der skal træffes, og de generelle regler, som mini-

F. t. l. om kemiske stoffer og produkter.

steren skal fastsætte efter indstilling fra miljøstyrelsen, være af en sådan karakter, at der vil være behov for at søge særligt kvalificeret sagkundskab inddraget, inden der træffes beslutning.

Rådgivning i spørgsmål af generel karakter må fortrinsvis søges hos særligt sagkyndige videnskabsmænd ved universiteter og højere læreanstalter, medens den mere specielle rådgivning indenfor de enkelte produktgrupper også må indhentes fra særligt sagkyndige inden for de erhverv, det omhandlede produktområde særligt berører. De sagkyndige råd tænkes derfor nedsat efter samråd med interesserede myndigheder og organisationer.

Ét sagkyndigt råd vil næppe kunne sammensættes således, at det kan give tilstrækkelig sagligt underbyggede udtalelser indenfor alle de områder, hvor rådet kunne tænkes inddraget. Som mulige områder kan nævnes bekæmpelsesmidler, visse dele af kosmetikområdet samt klassificering, emballering og mærkning af specielle produktområder, så som maling og lak, opløsningsmidler, husholdningsprodukter og lignende. Hvis ét råd skal dække alle sådanne områder, vil det få så stort et medlemstal, at arbejdsdueligheden må betvivles, eller en sådan sammensætning, at det ikke på alle områder vil være den relevante sagkundskab, der bliver repræsenteret.

Det synes derfor rimeligt, at man opererer med flere parallelle råd, hvor de enkelte råd nedsættes med henblik på rådgivning inden for hver enkelt produktområde. I første omgang er det alene tanken at nedsætte sagkyndige råd inden for områderne bekæmpelsesmidler og kosmetik.

Derudover tænkes nedsat et råd, som på tværs af produktområderne skal behandle spørgsmål af generel karakter, såsom afprøvningsmetoder, vurderingskriterier for sundheds- og miljøfare, mærkningsregler, udvælgelse af stoffer eller stofgrupper til undersøgelser m.v. Medlemmerne bør udpeges således, at de videnskabeligt uddannede medlemmer i et vist omfang kan gå igen i flere af disse råd.

Lovforslaget åbner mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om obligatorisk høring af de sagkyndige råd. Hvorvidt der skal foretages obligatorisk høring må afhænge af den enkelte sagstype.

*Til kapitel 10.**Til § 45.*

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger og af bemærkningerne til kapitel 9, agtes administrationen af loven henlagt til miljøstyrelsen, der foreslås bistået af sagkyndige råd.

90 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

De opgaver, der påtænkes henlagt til miljøstyrelsen, vil være:

- administration af lovens bestemmelser, herunder anmeldelsesordningen efter kapitel 3 og godkendelsesordningen efter kapitel 7, jfr. dog nedenfor om indgivelse af anmeldelser,
- vurdering af stoffer og produkter med henblik på klassificering, emballering og mærkning,
- vurdering af stoffer og produkter med henblik på eventuel videregående regulering, samt
- udfærdigelse af stoflister, jfr. f. eks. § 32.

Styrelsen vil endvidere skulle foranledige iværksat undersøgelser af mistænkte stoffer og produkter.

Herudover vil miljøstyrelsen skulle forestå udarbejdelse af forslag til regler indenfor loven, herunder udarbejdelse af forslag til regler vedrørende eventuelle anvendelsesbegrænsninger, ligesom styrelsen vil have hovedansvaret for det internationale samarbejde.

For så vidt angår anmeldelsesordningen som beskrevet i kapitel 3, er der mellem arbejdsministeriet og miljøministeriet truffet aftale om, at de anmeldelser af kemiske stoffer, der kan komme på tale indenfor de to ministeriers område, skal ske til et fælles register. Anmeldelse skal indgives til arbejdsmiljøinstituttet, der skal varetage registreringen af anmeldelserne.

For så vidt angår tilsynet med overholdelse af loven og bestemmelser fastsat i medfør af denne agtes dette henlagt til kemikaliekontrollen, idet visse opgaver dog tænkes henlagt til kommunerne, jfr. § 46 samt bemærkningerne hertil.

Endvidere påtænkes det at henlægge en række mere teknisk betonedede afgørelser til kemikaliekontrollen; dette vil f. eks. være meddelelse af dispensationer fra mærkningskrav, udstedelse af tilladelser til detailforhandling af gifte samt meddelelse af tilladelse til forhandling og brug af de mest giftige bekæmpelsesmidler (X- og A-midler).

Herudover kan der blive tale om, at ministeren i overensstemmelse med den gældende ordning henlægger kompetencen til at meddele tilladelser til detailforhandling af visse mindre giftige bekæmpelsesmidler (B-midler) til politiet, jfr. bemærkningerne til § 24.

Ved affattelsen af lovforslaget har man på denne baggrund og i overensstemmelse med sædvanlig praksis valgt at henlægge kompetencen til at træffe afgørelse til ministeren, og det er i § 45, stk. 1, fastsat, at ministeren kan overføre sine opgaver efter loven til én eller flere statslige myndigheder

og institutioner, uden at der i lovtæksten er taget stilling til, hvor opgaverne vil blive placeret.

Bestemmelsen i stk. 2 angiver, at det som hidtil må forudses at være nødvendigt, at disse myndigheder medvirker i et samarbejde ved gennemførelse af lovens bestemmelser. Som et eksempel kan anføres, at sundhedsstyrelsen ved de farmaceutiske visitatorer efter apotekerlovgivningen fører tilsyn med apoteker, og i forbindelse hermed også tilsyn med apotekernes opbevaring m.v. af gifte.

Omfanget af den bistand, som der kan blive behov for fra institutioner uden for miljøministeriet, vil blive fastsat efter forhandlinger med de berørte ministerier.

Til §§ 46-47.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, har tilsynet med overholdelse af giftloven og bekæmpelsesmiddeloven hidtil hovedsagelig været varetaget af kemikaliekontrollen.

Tilsynet vil som omtalt i bemærkningerne til § 45 også i fremtiden i det væsentligste blive henlagt til denne myndighed.

Der vil dog være tilsynsopgaver, som hensigtsmæssigt vil kunne henlægges til kommunerne. Dette vil især være tilsyn og kontrol med detailforhandling af farlige stoffer, f. eks. farvehandlere og materialister. Denne opgave vil først og fremmest omfatte tilsyn og kontrol med overholdelse af mærknings- og opbevaringsreglerne, jfr. kap. 4 og 5.

Såfremt der med tiden – som nævnt i bemærkningerne til § 32 – bliver indført en positivliste over de stoffer, der må anvendes som rensévæske i kundebetjente renserimaskiner, vil tilsynet hermed også hensigtsmæssigt kunne henlægges til kommunerne. Dette er tilgodeset ved i § 46 ikke at begrænse bestemmelsen til kun at omfatte detailhandlere. På den anden side findes delegationsbeføjelsen ikke at burde gælde generelt men kun omfatte virksomheder, som på en eller anden måde betjener et almindeligt publikum, og hvor et lokalkendskab må anses at have en vis betydning.

Til § 48.

Bestemmelsen, der ikke findes i den gældende lovgivning, fastslår tilsynsmyndighedernes muligheder for indgriben, såfremt man ved udførelsen af tilsynet bliver opmærksom på forhold, der er i strid med loven eller bestemmelser fastsat i medfør heraf.

Til § 49.

Den gældende giftlov bestemmer i § 19, stk. 2, at tilsyns- og kontrolmyndighederne mod behørig legitimation har adgang til virksomheder, der fremstiller, bearbejder, opbevarer eller forbruger gifte og sundhedsfarlige stoffer. En tilsvarende bestemmelse findes i bekæmpelsesmiddeloven.

Tilsynsmyndighederne vil være miljøministeren og de i §§ 45 og 46 nævnte myndigheder. Med »personer, der af disse myndigheder er bemyndiget dertil« tænkes på, at det i specielle tilfælde kan være nødvendigt for tilsynsmyndigheden at betjene sig af personer med en ganske særlig sagkundskab, som ikke fast er knyttet til myndigheden.

Bestemmelsen i stk. 2 sikrer, at tilsynsmyndighedernes adgang til lokaler m.m., som omfattes af bestemmelsen i stk. 1, i givet fald kan gennemtvinges.

Til § 50.

Bestemmelsen er i den gældende lovgivning indeholdt i giftlovens § 19, stk. 2, og bekæmpelsesmiddelovens § 15, stk. 2.

Man har ønsket at opretholde denne særlige ordning om godtgørelse, som ikke i øvrigt findes i lovgivningen under miljøministeriet. Baggrunden herfor er, at ordningen har betydet, at kontrollen har kunnet gennemføres på en smidig måde. Man har dog ikke som i de gældende bestemmelser fundet det nødvendigt detaljeret at beskrive, hvordan godtgørelsen skal finde sted.

Til § 51.

Bestemmelsen tilsigter at sikre en rimelig orientering for de centrale myndigheder om, hvad de lokale tilsynsmyndigheder erfarer ved deres tilsynsvirksomhed.

Det vil formentlig også undertiden være hensigtsmæssigt, at oplysningerne gives i en ensartet form.

Til § 52.

Bestemmelsen er ny.

For at sikre en ensartet praksis med hensyn til afgørelsernes form er det i overensstemmelse med ministeriets nyere lovgivning bestemt, at tilsynsmyndighedernes begrundede afgørelser altid skal meddeles skriftligt samt indeholde oplysning om til hvilken myndighed, der kan klages.

Baggrunden for oplysning om klagemyndighed skal endvidere ses i relation til de muligheder for

delegation til forskellige myndigheder, der ligger i loven.

For så vidt angår kravet om skriftlighed bør samtidig erindres, at også andre personer eller myndigheder, der har medvirket ved tilsynsmyndighedens afgørelse, bør orienteres om sagens udfald.

Ved udstedelse af bekendtgørelser i henhold til lovens bemyndigelsesbestemmelser vil der samtidig blive fastsat bestemmelser om hvilken myndighed, afgørelser vil kunne påklages til. Klagemyndigheden for tilsynsmyndighedernes afgørelser vil typisk være miljøstyrelsen, hvis afgørelser af disse sager vil blive endelige.

Til § 53.

Der er ikke i den hidtidige lovgivning på området bestemmelser om indgivelse af klage eller om frister herfor.

Såvel fastsættelse af en klagefrist på 4. uger – med adgang til i særlige tilfælde indenfor 6 måneder at se bort fra en fristoverskridelse – som bestemmelsen om, at klage af praktiske grunde skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, er i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i bl. a. levnedsmiddeloven og miljøbeskyttelsesloven.

Til § 54.

Bestemmelsen findes ikke i den gældende lovgivning. Bestemmelsen vil indebære, at en klager vil kunne afvente udfaldet af klagesagen, inden den pågældende efterkommer et påbud eller forbud, hvilket normalt må skønnes rimeligt for ikke at gøre klageadgangen illusorisk.

Da der dog vil forekomme tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden nødvendigvis må kræve sin afgørelse efterkommet straks, f. eks. på grund af en åbenbar sundhedsrisiko, er der åbnet adgang hertil i bestemmelsens stk. 2.

Til Kapitel 11.

I kapitel 11 er fastsat regler for et ankenævn, hvis virksomhed i det store og hele agtes tilfættelagt efter de retningslinjer, der gælder for det miljøankenævn, som er nedsat med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Også i råstoffoven er der åbnet mulighed for at indbringe visse klagesager for et ankenævn, og i lov om genanvendelse af papir- og drikkevareremballager samt begrænsning af affald er det fastsat, at ministeren i de bekendtgørelser, som agtes udfærdiget med hjemmel i loven, kan

indsætte et ankenævn som klageinstans. I begge tilfælde er der taget hensyn til, at man kan udnytte det forhold, at der allerede er etableret en administration i forbindelse med det eksisterende miljøankenævn, hvis opgaver er domstolslignende.

Til § 55.

Under hensyn til den påtænkte anvendelse af sagkyndige råd, som er omtalt i de almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til kapitel 9, må det forventes, at kun få sager vil blive indbragt for ankenævnet. Det er derfor foreslået, at miljøankenævnet – dog med en særlig sammensætning – kan behandle klagesagerne frem for, at man etablerer et særligt ankenævn for behandling af sager om kemiske stoffer og produkter. En vis udbygning af miljøankenævnets administrative apparat må dog forventes.

I stk. 2 fastlægges princippet om ankenævnets uafhængighed, og af stk. 3 fremgår, at nævnet sammensættes af sagkyndige medlemmer – beskikket for fire år ad gangen – af ministeren efter indstilling fra 1) Industrirådet samt fra Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Dansk Erhvervs-gartnerforening i forening, og 2) miljøstyrelsen og direktoratet for arbejdstilsynet i forening.

Det vil være af afgørende betydning, at ankenævnet er i besiddelse af den nødvendige sagkundskab ved behandlingen af sager inden for dette specielle område. Det forudsættes derfor, at de sagkyndige medlemmer, der udpeges efter indstilling af Industrirådet samt landbrugs- og gartneriorganisationerne i forening, har særligt kendskab til erhvervs- og produktionsforholdene indenfor den kemiske industri, til erhvervs- og produktionsforholdene indenfor landbrug og gartneri og herunder særligt det område, som hidtil har været behandlet efter reglerne i bekæmpelsesmiddeloven. De medlemmer, der udpeges af miljøstyrelsen og arbejdstilsynet i forening, bør have særligt kendskab til de relevante områder vedrørende kemiske stoffers og produkters sundheds- og miljøskadelighed, for eksempel toksikologi, arveligheds-lære, arbejdsmedicin og epidemiologi.

Med hjemmel i stk. 4 kan ministeren fastsætte de nærmere regler for nævnets sammensætning og virksomhed. I lighed med bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven er det hensigten at lade formanden eller dennes stedfortræder sammen med 2 eller 4 beskikkede medlemmer træffe afgørelse i de påklagede sager. Medlemmerne udpeges af formanden med lige mange fra de to ovenfor nævnte

grupper. Afgørelsen træffes ved stemmeflerhed. Ankenævnet bør endvidere kunne tilkalde eksperter på særlige områder udefra.

I øvrigt er det hensigten, at de processuelle regler, der i dag er fastlagt for miljøankenævnets behandling af sager inden for miljøbeskyttelseslovens område – med de modifikationer, som er en følge af denne lovs særlige område – skal anvendes.

Til § 56.

Kredsen af klageberettigede til ankenævnet er ikke nærmere afgrænset, sådan som tilfældet er i miljøbeskyttelsesloven og i råstofloven; hvorefter klage kan indgives af 1) den, til hvem afgørelsen er rettet, 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald eller 3) hovedstadsrådet, vedkommende amtsråd eller kommunalbestyrelse. En sådan afgrænsning forekommer ikke nødvendig, hvilket bl. a. hænger sammen med den struktur, man har valgt at anvende for administrationen af lovgivningen om kemiske stoffer og produkter. Det vil være miljøstyrelsen, eventuelt i sjældnere tilfælde andre centrale myndigheder, som vil blive indsat som det kompetente organ i 1. instans i alle væsentligere enkeltstagsafgørelser. Det kan dreje sig om konkrete påbud om begrænsninger i eller forbud mod salg, import og anvendelse af et kemisk stof efter § 30, eller andre former for enkeltstagsafgørelser efter kapitel 7 om godkendelse af kemiske stoffer og produkter til særlige formål, for eksempel nægtelse af en godkendelse af et bekæmpelsesmiddel. Der vil således ikke være behov for at tillægge lokale kommunale myndigheder direkte klageadgang, bl. a. fordi det ikke i disse typer sager vil komme på tale, at miljøstyrelsen omgør en lokal myndigheds afgørelse.

Klage kan i overensstemmelse med gældende praksis indgives af den, til hvem afgørelsen er rettet, og i øvrigt af enhver, der kan antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. I sager af den ovenfor beskrevne karakter vil det imidlertid ofte være vanskeligt for andre end den, til hvem afgørelsen er rettet, at påvise en sådan individuel, væsentlig interesse, som er beskyttelsesværdig. Der vil for eksempel næppe kunne anføres en interesse i lighed med for eksempel en nabos interesse i at få begrænset en konkret forureningsgene gennem en afgørelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven. Oftest vil risikoen for stoffers spredning og virkning berøre en ubestemt kreds af personer.

Det skal fremhæves, at en juridisk person, som for eksempel et aktieselskab eller en selvejende institution, kan klage under samme betingelser som enkeltpersoner. En klageberettiget person kan endvidere bemyndige en anden til at klage på sine vegne, for eksempel en advokat eller en forening. Det må imidlertid være klart, at der foreligger et fuldmagtsforhold.

Med hjemmel i stk. 2 kan ministeren i regler, der udfærdiges efter kapitel 3 om anmeldelsesordningen, kapitel 6 om begrænsning af forekomst og anvendelse af kemiske stoffer og om kemiske produkters sammensætning og kapitel 7 om godkendelse af kemiske stoffer og produkter til særlige formål, indsætte ankenævnet som endelig klageinstans for de afgørelser, som vil blive henlagt til miljøstyrelsen som 1. instans-behandlende myndighed. Der må som hovedregel forventes at blive tale om i bekendtgørelser at åbne mulighed for, at miljøstyrelsen kan meddele dispensationer, og i sådanne tilfælde vil det være rimeligt, at der kan ske prøvelse af for eksempel afslag på ansøgninger om dispensation i ankenævnet.

Til § 57.

Klagefristen er den samme som ved klager over tilsynsmyndighedernes afgørelser om tilsynsspørgsmål, jfr. § 53, og svarer i øvrigt til klagefristen til miljøankenævnet i miljøbeskyttelsesloven og råstofloven.

Til kapitel 12.

Til § 58.

Bestemmelsen om tavshedspligt er formuleret i overensstemmelse med den ændring af miljøbeskyttelseslovens § 85, som blev vedtaget i forrige folketingsår ved lov nr. 107 af 29. marts 1978 om ændring af miljøbeskyttelsesloven.

En tavshedspligtbestemmelse skønnes nødvendig for at tilgodese erhvervenes interesse i, at oplysninger om erhvervsmæssigt vigtige forhold, for eksempel fabriktionshemmeligheder, bliver behandlet på forsvarlig og fortrolig måde. Den foreslåede formulering bevirker således, at myndighederne vil være afskåret fra til udenforstående at videregive oplysninger af den karakter, som efter straffelovens § 126 b bør behandles fortroligt. Det vil normalt bero på en konkret vurdering, hvorvidt en oplysning bør have krav på hemmeligholdelse. I praksis vil det betyde, at for eksempel oplysninger om drifts- eller fabriktionsmæssige forhold, der har væsentlig økonomisk

eller konkurrencemæssig betydning for en virksomhed, samt oplysninger om privatlivet tilhørende forhold, skal behandles fortroligt.

Hvis der til brug ved lovens administration oprettes et centralt register over kemiske stoffer og produkter, vil der blive ført nærmere forhandlinger med de berørte parter om, hvem der skal have adgang til registrets oplysninger og i hvilket omfang.

Til kapitel 13.

Til § 59.

I giftloven og bekæmpelsesmiddeloven har man stort set opereret med bødestraf som sanktionsmulighed. Der er dog i de 2 love en bestemmelse, som fastsætter straf af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 6 måneder og i øvrigt svarer til lovforslagets § 59, nr. 9.

Ved denne bestemmelse foreslås sanktionsmulighederne i det hele taget udvidet til også at omfatte straf af hæfte eller fængsel i indtil 1 år, hvorved bestemmelsen kommer i overensstemmelse med anden nyere lovgivning inden for miljøministeriet, således bl. a. miljøbeskyttelsesloven og levnedsmiddeloven.

Det er givet, at forebyggelse af skader hidrørende fra kemiske stoffer og produkter ikke kan ske på grundlag af straffebestemmelsen, men at der snarere må lægges vægt på oplysende virksomhed og andre motiverende aktiviteter. På den anden side vil det være nødvendigt for at sikre gennemførelse af lovens formål og efterlevelse af de enkelte bestemmelser, at overtrædelser kan sanktioneres med straf, navnlig i grovere tilfælde.

Det har ved udformning af bestemmelsen været hensigten, at der efter loven kan ikendes så alvorlig straf, at der kan opnås en reel præventiv virkning. Det må i øvrigt understreges, at det vil være af stor betydning, om anklagemyndigheden og domstolene ved administrationen af straffebestemmelserne efter denne lov bestræber sig på at idømme bøder, som bliver virkeligt følelige og kommer til at stå i et for den almindelige opfattelse rimeligt forhold til overtrædelserne. Hertil kommer, at dette vil være en afgørende forudsætning for effektivt at forhindre, at udsigten til evt. bødestraf blot indregnes i f. eks. en erhvervsvirksomheds driftsomkostninger.

Til § 60.

Efter bestemmelsen kan en producent, en importør eller en virksomheds ejer eller bruger på-

drage sig bødestraf, men ikke hæftestraf eller fængsel, uden skyld (objektivt strafansvar). Dette ansvar er dog begrænset til visse centrale bestemmelser. Denne begrænsning agtes også fulgt ved strafregler i de administrative bestemmelser, som bliver udarbejdet. Området for det her foreslåede objektive strafansvar dækker stort set giftloven og bekæmpelsesmiddeloven, jfr. giftlovens § 17, stk. 4, og bekæmpelsesmiddelovens § 20, stk. 5.

Formålet med det objektive ansvar er i alle tilfælde at kunne placere et ansvar for en strafbar overtrædelse, selv om man af bevismæssige grunde ikke kan straffe den person, der i og for sig bærer det subjektive ansvar ved forsætligt eller uagtsomt at have gjort sig skyldig i overtrædelserne.

Til § 61.

Der henvises til det foran til § 59 og § 60 anførte.

Til § 62.

Det primære formål med bestemmelsen, som kendes fra en række andre love, herunder bl. a. miljøbeskyttelsesloven, giftloven og bekæmpelsesmiddeloven, er at sikre mulighed for en klar ansvarsplacering også i de tilfælde, hvor en juridisk person er involveret i lovovertrædelserne.

Til § 63.

I bestemmelsen fastsættes, at også de sager, hvor der er hjemlet straf af fængsel, er politisager. Det er endvidere bestemt, at der er adgang til at bringe de retsmidler, der er nævnt i retsplejelovens kapitel 72 og 73 (ransagning og beslaglæggelse), til anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

Til § 64.

Bestemmelsen svarer til bekæmpelsesmiddelovens § 19, stk. 5.

Til § 65.

Efter lovens vedtagelse skal der fastsættes en del administrative regler. Det drejer sig dels om bekendtgørelser til erstatning af visse detailregler i de gældende love, dels revision af de gældende bekendtgørelser, således at de bringes i overensstemmelse med den nye lov, og dels nye regler, som der først ved den nye lov skabes hjemmel for.

Der må beregnes ca. et år til udfærdigelse af de nødvendige regler, som skal være udstedt ved lo-

vens ikrafttræden. Dette er baggrunden for forslaget om ikrafttrædelsesdatoen.

Til §§ 66-68.

De bestemmelser, som har været reguleret ved de i § 66, nr. 1-3, nævnte lovbestemmelser, omfattes af lovforslagets bestemmelser eller af regler, der vil blive udfærdiget med hjemmel i de foreslåede bestemmelser.

Om den i § 66, nr. 4, nævnte lovbestemmelse bemærkes, at ifølge rottelovens § 8 kan ministeren, jfr. bekæmpelsesmiddelovens § 16, meddele anerkendelse af rotteudryddelsesmidler med det formål at vejlede bl. a. kommuner ved valg og indkøb af sådanne midler. I den af kommuner iværksatte rottebekæmpelse må kun anerkendte rotteudryddelsesmidler anvendes. Udgifter i forbindelse med anerkendelse kan pålægges de pågældende virksomheder.

Da det ifølge rotteloven i langt overvejende grad er kommunerne, som skal sørge for rottebekæmpelsen, og kommunerne kun må anvende anerkendte midler, har bestemmelsen medført, at det ikke kan betale sig for virksomhederne at markedsføre ikke-ankendte midler. Der findes således i dag kun anerkendte midler på markedet.

Ifølge lovforslagets § 34, stk. 2, kan ministeren fastsætte regler om, i hvilket omfang der med an-

søgning om godkendelse af et bekæmpelsesmiddel skal være foretaget afprøvning af midlets effektivitet til det angivne formål. Denne hjemmel tænkes udnyttet for så vidt angår rotteudryddelsesmidler, hvorfor rottelovens § 8 kan ophæves.

Gennem bestemmelsen i § 67 skabes der mulighed for at opretholde bekendtgørelser, der har hjemmel i de ophævede love og lovbestemmelser, ligesom afgørelser, der er truffet efter sådanne regler, bevarer deres gyldighed, jfr. § 68.

Til § 69.

Ifølge bestemmelsen ophæves med virkning fra lovens ikrafttræden det i henhold til bekæmpelsesmiddeloven nedsatte giftnævn som et organ med besluttende myndighed. I stedet agtes nedsat et sagkyndigt råd, som skal rådgive miljøstyrelsen i spørgsmål om godkendelse af bekæmpelsesmidler, jfr. bemærkningerne til kapitel 9.

De sager om godkendelse af bekæmpelsesmidler, som er til behandling ved lovens ikrafttræden, foreslås overført til miljøstyrelsen til afgørelse. I forvejen sekretariatsbehandles disse sager i miljøstyrelsen.

Til § 70.

Den gældende giftlov og bekæmpelsesmiddelov gælder heller ikke for Færøerne og Grønland.